

Upplands-Bro

KOMMUNEN SOM GER PLATS

Handlingar till
Tekniska nämndens sammanträde
den 24 september 2018

Marina Danhill
Avfallsingenjör
Avfallsenheten
marina.danhill@upplands-bro.se

Datum 2018-08-27 Vår beteckning TN 17/0147 Er beteckning

Tekniska nämnden

Revidering av avfallsföreskrifter för Upplands-Bro kommun

Förslag till beslut

Tekniska nämnden fastställer avfallsföreskrifter för Upplands-Bro kommun. Kommunstyrelsen föreslås fastställa detsamma. Avfallsföreskrifter för Upplands-Bro kommun beslutas sedan av Kommunfullmäktige och träder i kraft 1 januari 2019.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadskontoret har tagit fram ett förslag till nya avfallsföreskrifter för Upplands-Bro kommun som har varit ute på samråd och granskning under 2017 enligt krav i miljöbalken.

Tekniska nämnden fastställde (2018-02-26, protokoll §2) reviderade avfallsföreskrifterna som gick vidare till Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen återremitterade (2018-04-25, protokoll §67) dokumentet till Tekniska nämnden för ytterligare belysning av en del av förslagen och dess konsekvenser som nedan bemöts under rubriken ”Ärendet”.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad 2018-08-27
2. Nya avfallsföreskrifter för Upplands-Bro kommun
3. Nuvarande föreskrifter om avfallshantering beslutade av kommunfullmäktige 2013-12-18.

Ärendet

Avfallsföreskrifter utarbetades med hänsyn till ett nytt underlag från SKL för kommunens avfallsföreskrifter (cirkulär 16:71) som var uppdaterat efter ändringar i miljöbalken och förordningar gällande avfallshantering.

Framtagande av dokumentet skedde i samarbete med olika kommunens verksamheter som hade möjlighet att bidra med sakkunskaper och erfarenheter. Avfallsföreskrifterna ställdes ute för samråd och granskning för allmänheten under 2017 och bearbetades efter inkomna synpunkter. Tekniska nämnden var involverad i arbetet och informerades löpande under arbetets gång.

Tekniska nämnden fastställde (2018-02-26, protokoll §2) avfallsföreskrifterna som gick vidare till Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen återremitterade (2018-04-25, protokoll §67) dokumentet till Tekniska nämnden för ytterligare belysning av två förslag i avfallsföreskrifter och dess konsekvenser.

1. Förslag till glesare hämtningar av matavfall under sommartiden.

I dagsläget har kommunen veckohämtning av matavfall under sommarens 10 veckor (v.26 – 35) och hämtning varannan vecka resterande delen av året. Det gäller endast hämtningar från småhus och inte från gemensamma insamlingsplatser.

Uppföljning av matavfallsinsamlingen hos småhus i tätort och på landsbygden (inklusive fritidshusområden) visade att mindre mängd matavfall samlas in under veckohämtningar sommartid (i stället för ca 2 000 kg matavfall per dag samlas det bara upp till 300–500 kg).

Uppföljningen visade att många matavfallskärl är tomma eller inte utställda för tömning. Det kan förklaras med att det är semestertider när många är bortresta. På grund av de små mängderna matavfall som samlas in under denna period är det inte miljömässigt och ekonomiskt försvarbart med fortsättning av veckohämtning.

Eventuella invändningar om olägenhet med matavfall under varma tiden av året kan besvaras med att om man följer rekommendationerna för hur matavfall ska hanteras på rätt sätt: dvs matavfall i papperspåse ska vara torr, kärlet ska stå i skugga och rengöras regelbundet, uppstår inte olägenheter.

Det finns många kommuner som med framgång hämtar matavfall varannan vecka året om (t ex: Håbo, Enköping, Öckerö, Härnösand, Huddinge, Salem, Botkyrka, Nynäshamn mm).

Upphörande av veckohämtningar ger dessutom rejäla budgetbesparingar. Kostnadsbesparingen för de fem hämtningarna av matavfall är 657 000 kr för avfallskollektivet.

Samhällsbyggnadskontoret föreslår att hämtningar av matavfall ändras till varannan vecka även under sommartid. Möjlighet ska dock ges att få beställa veckohämtningar för den som så önskar enligt särskild taxa.

Samhällsbyggnadskontoret föreslår därför upprätta ett särskilt abonnemang i avfallstaxa för dem som vill ha hämtning av sitt matavfall varje vecka. Abonnemanget ska innebära 5 extra hämtningar av matavfall under sommartid som kan beställas mot extra avgift.

2. Avstånd för gångväg (33 §)

I nuvarande föreskrifter får gångvägen för dragning av sopkärl inte överstiga 30 meter. För avstånd över 3 meter upp till 30 meter debiteras ett särskilt gångvägstillägg. Av arbetsmiljösäl för hämtningspersonal ska dragavståndet av kärl minimeras. Av den anledningen föreslås gångvägstillägg enbart vara möjligt upp till 10 meter.

Personer med särskilda skäl kan efter anmälan till avfallsansvarig nämnd medges längre gångväg. Med särskilda skäl avses främst svårighet att gå. Detta ska styrkas av läkarintyg. Fastighetsägare som är äldre än 75 år behöver inga läkarintyg.

I dagsläget innebär förslaget att kommunen i förebyggande syfte ser till att arbetsmiljöregler som baseras på Arbetsmiljöverkets föreskrifter och uppfyller det systematiska arbetsmiljöarbetet för att få bort riskmoment kommer följas i och med kommande exploateringar i kommunen.

Barnperspektiv

Alla invånare, såväl vuxna som barn och ungdomar i Upplands-Bro kommun berörs av avfallsverksamheten. Barn och ungdomars bästa har beaktats indirekt genom att avfallsföreskrifter ska styra mot ett mer kretsloppsanpassat samhälle som gynnar deras framtid.

Samhällsbyggnadskontoret

Mathias Rantanen

Samhällsbyggnadschef

Ida Brännström

Teknisk chef

Marina Danhill

Avfallsingenjör

Bilagor

- Nya avfallsföreskrifter för Upplands-Bro kommun
- Nuvarande föreskrifter om avfallshantering beslutade av kommunfullmäktige 2013-12-18.

Beslut sänds till

- Akt
- Tekniska nämnden

Avfallsföreskrifter

för Upplands-Bro kommun

**Antagna av kommunfullmäktige den XX månad
2018 att gälla från och med den 01 januari 2019**

Innehåll

Inledande bestämmelser	3
Bemyndigande	3
Inledande bestämmelser	3
Definitioner	3
Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information	4
Fastighetsinnehavarens och nyttjanderättshavarens ansvar	5
Sortering av avfall	5
Skyldighet att överlämna hushållsavfall	5
Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning	5
Anskaffande och ägande	5
Anläggande	6
Rengöring och tillsyn	6
Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck	6
Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar	7
Hämtnings- och transportvägar	7
Hämtningsområde och hämtningsintervall	8
Åtgärder om föreskrift inte följs	8
Särskilt om hushållsavfall från verksamheter	8
Annat avfall än hushållsavfall från verksamheter	9
Undantag	9
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden	9
Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst hushållsavfall	9
Gemensamma avfallsbehållare	10
Utsträckt hämtningsintervall	10
Uppehåll i hämtning	10
Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen	11
Ikraftträdande	11
Bilaga A. Anvisningar om sortering, emballering och överlämnande av avfall samt hämtningsintervall	12
Bilaga B. Hämtningsområden	21

Inledande bestämmelser

Bemyndigande

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 74–75 §§ avfallsförordningen (2011:927) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Upplands-Bro kommun.

Inledande bestämmelser

2 § För kommunens avfallshantering gäller:

- miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2011:927)
- förordningar gällande avfallshantering utfärdade med stöd av miljöbalken och andra författningar som berör avfallshantering
- avfallsföreskrifter för Upplands-Bro kommun
- avfallstaxa för Upplands-Bro kommun

Bestämmelserna i dessa föreskrifter utgör tillsammans med kommunens avfallsplan med tillhörande bilagor Upplands-Bro kommuns renhållningsordning. Föreskrifterna är juridiskt bindande för fastighetsinnehavare. Mer praktisk information kan tillhandahållas separat.

Definitioner

2 § Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med ***hushållsavfall*** avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.
 - a. Med ***kärl- och säckavfall*** avses den del av hushållsavfallet som får läggas i kärl eller säck.
 - b. Med ***grovavfall*** avses hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
 - c. Med ***trädgårdsavfall*** avses sådant biologiskt avfall som uppstår i hushåll vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
 - d. Med ***farligt avfall*** avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 4 till avfallsförordningen eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 § avfallsförordningen.
 - e. Med ***konsumentavfall*** avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
 - f. Med ***före detta livsmedel*** avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.

- g. Med **matavfall** avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör hushållsavfall. I begreppet matavfall som utgör hushållsavfall ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tank. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (f) ovan.
- h. Med **restavfall** avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärl- och säckavfall.
2. Med **fastighetsinnehavare** avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
3. Med **nyttjanderättshavare** avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
4. Med den **avfallsansvariga nämnden** avses kommunens Tekniska nämnd.
5. Med den **tillsynsansvariga nämnden** avses kommunens Bygg- och miljönämnd.
6. Med **behållare** avses kärl, container, botten tömmande behållare, säck, latrinbehållare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av hushållsavfall.
7. Med **renhållaren** avses den eller dem som kommunen anlitar för hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar.
8. Med **små avloppsanläggningar** avses slutna tank, slamavskiljare, fosforfälla, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som ger upphov till hushållsavfall.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen samt till avfallsplanens bilaga 6.

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Den avfallsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för att hushållsavfall inom kommunen återvinns eller bortskaffas, med särskilt ansvar för att hushållsavfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av renhållaren.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av den tillsynsansvariga nämnden.

5 § Avfallsansvarig nämnd informerar hushållen om krav och hantering avseende förpackningar, returpapper och konsumentelavfall i enlighet med gällande producentansvar.

Fastighetsinnehavarens och nyttjanderättshavarens ansvar

6 § Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken. Avgift framgår av kommuns avfallstaxa.

7 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

Sortering av avfall

8 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.

9 § Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheter för de som bor i fastigheten att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren för borttransport.

Skyldighet att överlämna hushållsavfall

10 § Hushållsavfall under kommunens ansvar ska lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter eller i bilagan till dessa föreskrifter.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet.

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska upplysa kommunen om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

Anskaffande och ägande

11 § Kärl, plastbox, latrinbehållare och containrar ägs av kommunen och tillhandahålls av renhållaren. På behållare som är märkta för identifiering får markeringarna inte tas bort eller göras oläsliga.

Övrig utrustning för hushållsavfall såsom botten tömmande behållare, lastväxlarcontainrar, sopsugsanläggning, små avloppsanläggningar, fettavskiljare och tank för matavfall anskaffas och underhålls av fastighetsinnehavaren.

Ägare av behållare ansvarar för märkning enligt anvisning från kommunen, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När renhållaren ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig.

Fastighetsinnehavaren ska samråda med avfallsansvarig nämnd innan installation eller byggnation av gemensam anläggning påbörjas för att säkerställa att alla krav uppföljs.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

Anläggande

12 § Vid installation av behållare som töms av fordon utrustat med kran t ex. botten tömmande eller markbehållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för sådant fordon.

Vid anläggande av små avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska inte avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 9 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon samt uppfyller tekniska krav för vikt och avstånd så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras.

Rengöring och tillsyn

13 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck

14 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och utrymmet är avsedd. Närmare krav på emballering med mera framgår av bilaga A.

Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses. Behållare bör vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

15 § Behållare ska vara uppställda så att det tydlig framgår att de ska tömmas och att hämtning underlättas. Kärl ska placeras utifrån vilket hämtningsfordon som ska hämta avfallet.

För **baklastande** hämtningsfordon, ska kärl vara uppställt med hjulen mot gatan så nära hämtningsfordonets angöringsplats som möjligt, dock högst 3 meter ifrån.

För **sidlastande** hämtningsfordon, ska kärl vara uppställt med hjulen bort från gatan så nära hämtningsfordonets angöringsplats som möjligt, dock högst 1,5 meter ifrån.

Om de angivna avstånden överskrider debiteras särskilt gångvägstillägg enligt avfallstaxa. Gångväg får inte överstiga 10 meter. Om det finns särskilda skäl kan avfallsansvarig nämnd, efter ansökan, medge att gångväg får vara längre.

Fastighetsinnehavare som tillfälligt har för mycket avfall kan använda extra sopsäck som ställs ut bredvid avfallsbehållaren. Hämtning av extra sopsäcken mot avgift beställs hos

kommunen i förväg. Hämtningen sker i samband med nästkommande ordinarie hämtningstillfälle.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska snarast meddelas renhållaren.

Enskild brygga som utnyttjas vid hämtning ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att det är möjligt att angöra av entreprenörens båt utan risk för skada. Platsen för angöring ska hållas fri från förtöjda båtar, tampar och bojar på hämtningsdagen. Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar

16 § Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används. Slanganslutning ska vara av den typ som används i kommunen.

Små avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Lock eller manlucka får väga högst 15 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger. Om brunnen eller tanken öppnas genom att locket kan dras åt sidan får locket väga högst 35 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger.

Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn får vid hämtning inte överstiga 10 meter om inte särskilda skäl föreligger.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska snarast meddelas renhållaren.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Anläggningen ska vara tillsluten på ett barnsäkert sätt och försedd med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet. Fastighetsinnehavaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

17 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att sluttömning utförs.

Hämtnings- och transportvägar

18 § Hämtning av hushållsavfall sker normalt vid fastighetsgränsen eller vid en av kommunen anvisad plats. Anvisning av plats görs av avfallsansvarig nämnd.

19 § Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hålls i farbart skick. Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri. Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet.

Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som anvisas enligt 18 §.

Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet eller slangen för slamtömning behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kär/slang utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska vara jämn, hårdgjord och utan trappsteg. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

20 § Kommunen utgör två hämtningsområden som visas på översiktskartan i bilaga B. Hämtningsområde 1 utgörs av fastlandet samt Dävensö. För boende på Dävensö sker hämtning av hushållsavfall på fastlandet.

Hämtningsområde 2 utgörs av övriga öar och klubbholmar där sker hämtning av hushållsavfall på avfallsansvarig nämnd anvisade platser.

21 § Ordinarie hämtning av hushållsavfall sker med de intervall som framgår av bilaga A.

Åtgärder om föreskrift inte följs

22 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldig att rätta sig efter kommunens anvisningar om hantering av hushållsavfall som uppkommer inom fastighet, så att kommunen kan fullgöra sin bortforslingsskyldighet.

23 § Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna i 14 §, 15 §, 16 § 1 - 4 st. samt 19 § 2 st. inte följs.

Avfallet ska efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

24 § Vid upprepade avvikelser från gällande abonnemang, såsom överfulla behållare, ofta förekommande extra säckar, felsorterat eller inte utsorterat matavfall har avfallsansvarig nämnd rätt att besluta om ändring av abonnemanget.

Särskilt om hushållsavfall från verksamheter

25 § Hushållsavfall från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än hushållsavfall. För hushållsavfall från verksamheter gäller 8–24 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

Annat avfall än hushållsavfall från verksamheter

Uppgiftsskyldighet

26 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall (det vill säga verksamhetsavfall), ska på begäran lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

Undantag

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

27 § Anmälan om kompostering eller ansökan om annat omhändertagande av hushållsavfall på den egna fastigheten och andra undantag från avfallsföreskrifterna handläggs av ansvarig nämnd enligt vad som anges nedan.

Anmälan eller ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag och de beräknade avfallsmängderna som avses omhändertas samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas.

Alla undantag som ges enligt dessa föreskrifter är personliga och upphör därmed vid byte av fastighetsägare/nyttjanderättsinnehavare. Undantagen upphör även vid ändrade förhållanden på fastigheten som påverkar avfallsmängderna. Vid ändrade förhållanden ska en ny anmälan/ansökan ske.

Undantagen upphör om avfallet inte omhändertas på det sätt som angivits i anmälan eller beslut, eller om olägenheter för människors hälsa eller miljön uppstår.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst hushållsavfall

28 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 29–33 §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

29 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan. Torrt trädgårdsavfall från hushåll som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas om det kan ske utan att olägenhet uppstår. Eldning får ske endast under perioden som tillsynsansvarig nämnd beslutat och om det inte strider mot andra föreskrifter eller beslut. Regler om skydd mot olyckor och brandriskvarning ska beaktas.

30 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall och liknande avfall från fastigheten på sin fastighet, ska anmäla detta till tillsynsansvarig nämnd.

Kompostering av matavfall och liknande avfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden.

31 § Kompostering av latrin på fastigheten får, efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd, medges i särskild avsedd anläggning s.k. förmultningsanläggning eller liknande anläggning för omhändertagande av latrin för användning av näringsämnen.

32 § Eget omhändertagande av slam och filtermaterial kan medges på den egna fastigheten efter anmälan till tillsynsansvarig nämnd, om omhändertagandet kan ske på ett sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön, eller näringsläckage, inte uppstår.

33 § a Installation av matavfallskvarnar kopplade till det kommunala avloppsnätet regleras i kommunens ABVA (Allmänna bestämmelser om användande allmänna vatten- och avloppsanläggning) och kräver skriftligt medgivande av kommunens VA-huvudman.

33 § b Matavfallshantering med matavfallskvarn kopplat till enskilt avlopp regleras av tillsynsansvarig nämnd.

33 § c Matavfallskvarn ansluten till slutna tank för matavfall får installeras efter anmälan till avfallsansvarig nämnd.

Gemensamma avfallsbehållare

34 § Två eller flera närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter ansökan till avfallsansvarig nämnd medges rätt att använda gemensamma avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Medgivande om gemensamma avfallsbehållare kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.

Utsträckt hämtningsintervall

35 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall från hushållsavfallet på den egna fastigheten eller sorterar ut allt matavfall för separat hämtning, kan få sitt restavfall hämtat var fjärde vecka under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

36 § För små avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges utsträckt hämtningsintervall för avfall från anläggningen. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Det är fastighetsinnehavarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov.

Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

Uppehåll i hämtning

37 a § Uppehåll i hämtning av hushållsavfall medges efter ansökan till avfallsansvarig nämnd, som ska ha inkommit senast en månad före den avsedda uppehållsperioden startdatum. Uppehåll i hämtning kan medges för högst fem år i taget. Vid

uppehållsperiodens slut återupptas tömningen av hushållsavfall automatiskt, om inte en ny ansökan görs. Medgivande till uppehåll i hämtning innebär inte befrielse från debitering av grundavgift i enlighet med fastställd taxa.

37 b § Uppehåll i hämtning av hushållsavfall vid permanentbostad medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst sex månader.

37 c § Uppehåll i hämtning av hushållsavfall vid fritidsbostad medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under hela hämtningssäsongen (april – oktober).

37 d § Uppehåll i hämtning av hushållsavfall från verksamhet medges om verksamhet inte kommer att bedrivas under en sammanhängande tid om minst en månad.

Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen

38 § Kommunen får efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden, om det finns särskilda skäl, medge dispens för fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare från förbudet i 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken om den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2019-01-01 då föreskrifter för avfallshantering för Upplands-Bro kommun 2014-03-01 upphör att gälla.

Bilaga A. Anvisningar om sortering, emballering och överlämnande av avfall samt hämtningsintervall.

Restavfall

Krav på utsortering	<p>Matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar ska sorterats ut från hushållets brännbara kärl- och säckavfall.</p> <p>Med <i>sorterat restavfall</i> avses kärl- och säckavfall utan matavfall.</p> <p>Med <i>osorterat restavfall</i> avses kärl- och säckavfall med ej utsorterat matavfall.</p>
Krav på emballering	<p>Restavfall som läggs i behållare ska läggas i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas.</p> <p>Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.</p>
Instruktion för lämning/hämtning	<p>Lämnas i särskild behållare som är avsedd för uppsamling av restavfall. Avfallet hämtas och borttransporteras genom kommunens försorg.</p> <p>Restavfall får inte lämnas på kommunens kretsloppscentraler eller återvinningsstationen.</p>
Hämtningsintervall	<p>– från <i>en- och tvåbostadshus</i> med enskilda hämtningsabonnemang sker hämtning varannan vecka. För de som sorterar matavfall till insamling eller komposterar på sin fastighet, finns möjlighet till hämtning en gång per månad. Hämtning varje vecka kan ske mot särskild avgift.</p> <p>– från <i>flerbostadshus, villagruppbebyggelse</i> med gemensam avfallslösning samt <i>verksamheter</i> sker hämtningar vanligtvis varje vecka eller oftare enligt tecknat abonnemang</p> <p>– från <i>fritidshus</i> sker hämtning varannan vecka under sommarperioden från april till oktober. För de som sorterar matavfall till insamling eller komposterar på sin fastighet, finns möjlighet till hämtning en gång per månad</p>

Matavfall

Krav på utsortering	<p>Sortering av matavfall är frivillig. Sortering av matavfall är obligatorisk i fastigheter där kommunen driver verksamhet.</p> <p>Vid abonnemang för sorterat matavfall ska matavfallet sorteras ut från hushållsavfall som en separat fraktion och hållas skilt från annat avfall.</p> <p>Felsorterat matavfall hanteras som restavfall och går till förbränning. Fastighetsinnehavaren informeras och ansvarar för att vidta åtgärder så att sorteringen förbättras.</p> <p>Om matavfallet inte sorteras ut i separata behållare eller då utsorterat matavfall inte kan behandlas biologiskt på grund av felsortering, tas den separata behållaren bort. Abonnemanget byts ut till osorterat restavfall enligt gällande taxa.</p> <p>Eget omhändertagande av matavfall sker efter anmälan till tillsynsansvarig nämnd enligt 30 §.</p>
Krav på emballering	<p>Ska läggas i särskild påse och påshållare som tillhandahålls av kommunen. Påsen ska vara väl försluten så att avfallet inte kan spridas.</p>
Instruktion för lämning/hämtning	<p>Påse med matavfall lämnas i särskild behållare som avsedd för uppsamling av matavfall.</p> <p>Hämtningsområde 2 är undantaget från insamling av matavfall.</p>
Hämtningsintervall	<p>Matavfall sorterat i kärl hämtas med samma intervall och tillfälle som restavfall sorterat i kärl. Hämtning varje vecka kan ske mot särskild avgift.</p> <p>Matavfall sorterat i gemensamma kärl eller i annan sorts behållare kan hämtas med intervall anpassat efter behov.</p>

Farligt avfall

Krav på utsortering	<p>Farligt avfall ska hållas skilt från annat avfall. Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall:</p> <ul style="list-style-type: none">– Färg, lackavfall samt hartser– Limavfall (exempelvis kontaktlim, epoxilim, spackel)– Lösningemedel– Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare)– Bekämpningsmedel– Sprayburkar
----------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – Annat starkt surt eller alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel) – Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer) – Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör halogenlampor)
Krav på emballering	Avfallet ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Olika typer av farligt avfall får inte blandas.
Instruktion för lämning/hämtning	Farligt avfall lämnas till kommunens kretsloppscentraler eller mobil insamling. Hämtning av farligt avfall från fastighet kan beställas mot särskild avgift.
Hämtningsintervall	Kvartalsvis hämtning av mobil insamling.

Grovavfall

Krav på utsortering	<p>Grovavfall som utgör hushållsavfall behöver på grund av avfallets egenskaper hanteras separat från annat hushållsavfall.</p> <p>I flerbostadshus ska fastighetsinnehavare anvisa de boende lämplig uppsamlingsplats för grovavfall inom eller i anslutning till fastigheten.</p>
Krav på emballering	Grovavfall från hushåll för separat borttransport av renhållaren ska i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i för lastningen lämpligt emballage, alternativt i särskild behållare som tillhandahålls av renhållaren. Grovavfallet ska förses med märkning som klargör att det är fråga om grovavfall.
Instruktion för lämning/hämtning	<p>Hämtningsområde 1</p> <p>Grovavfall från hushållen ska sorteras och lämnas vid kretsloppscentral i för avfallsslaget avsedd behållare enligt instruktioner på plats. Hämtning från fastighet kan beställas mot särskild avgift.</p> <p>Fastighetsinnehavare av flerbostadshus kan abonnera på schemalagd hämtning av grovavfall i kärl eller containrar av olika storlekar.</p> <p>Hämtningsområde 2</p> <p>På Gräsholmen och Alholmen kan grovavfall hämtas efter beställning och överenskommelse med kommunen.</p>
Hämtningsintervall	Schemalagda hämtningar enligt abonnemang eller efter beställning mot särskild avgift.

Trädgårdsavfall

Krav på utsortering	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall.
Krav på emballering	För abonnemang med hämtning av trädgårdsavfall i kärl, ska avfallet läggas löst i kärlet och inte packas så hårt att tömningen försvåras.
Instruktion för lämning/hämtning	<p>På kretsloppscentraler ska trädgårdsavfall lämnas löst enligt instruktioner på plats.</p> <p>Hämtning från fastighet (utan abonnemang) kan beställas separat mot särskild avgift. Hämtning av trädgårdsavfall sker separat från hämtning av annat grovavfall.</p> <p>Julgranar hämtas enligt särskild anvisning.</p>
Hämtningsintervall	Trädgårdsavfall med abonnemang hämtas under sommarsäsong enligt schemalagda hämtningar.

Latrin

Krav på utsortering	Ska avskiljas och hållas skilt från annat avfall.
Krav på emballering	Ska samlas i särskild behållare med lock som tillhandahålls av renhållaren. Behållaren ska vara väl försluten så att avfallet inte kan spridas.
Instruktion för lämning/hämtning	Latrin borttransporteras från fastighet efter beställning genom kommunens försorg. Beställning ska ske senast en vecka före hämtningsveckan.
Hämtningsintervall	Hämtning av latrin kan vara schemalagd och utföras en gång per månad under perioden april - oktober. Under övrig tid utföres hämtning efter beställning.

Slam och fosforfiltermaterial från små avloppsanläggningar

Krav på utsortering	Ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.
Krav på emballering	Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran eller suganordning.

Instruktion för lämning/hämtning	<p>Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar enligt 16 § ska beaktas.</p> <p>Vid installation och anläggande av små avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.</p>
Hämtningsintervall	<p>Tömning av slamavskiljare med anslutet wc, slutna tankar och urintankar ska ske minst en gång per år, enligt schemalagda tömningar eller efter beställning.</p> <p>Tömning av slamavskiljare med anslutet bad-, disk- och tvättavloppsvatten (BDT) ska ske minst vartannat år.</p> <p>Tömning av minireningsverk ska ske enligt tillverkarens rekommendation och beviljat tillstånd.</p> <p>Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska bytas med det intervall som leverantören anvisar.</p> <p>Schemalagd tömning av slamavskiljare eller slutna tankar sker med intervall som fastställs i samråd mellan entreprenören och fastighetsinnehavaren. Tömning kan också ske efter särskild beställning.</p>

Fett från fettavskiljare

Krav på utsortering	Ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.
Krav på emballering	<p>Fett och olja som uppstår vid livsmedelshantering får inte hällas i avloppet. Från verksamheter ska fett och olja som kan samlas upp i annan behållare än fettavskiljare lämnas till fettåtervinning om så är möjligt.</p> <p>Från hushåll ska sådan olja samlas upp i tät och tillsluten plastflaska eller liknande och sorteras som restavfall. Maximalt en liter olja får lämnas på detta sätt vid samma tillfälle.</p>
Instruktion för lämning/hämtning	Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar enligt 16 § ska beaktas. Nyinstallation av fettavskiljare ska anmälas till VA-ansvarig nämnd senast 6 veckor före installationen.
Hämtningsintervall	Tömning av fettavskiljare ska ske minst två gånger per år. Schemalagd tömning sker med intervall som fastställs i samråd mellan entreprenören och fastighetsinnehavaren. Tömning kan också ske efter särskild beställning.

Döda sällskapsdjur

Krav på utsortering	Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt, högst 10 kilogram per hämtningstillfälle.
Krav på emballering	<p>Ett dött sällskapsdjur ska förpackas väl innan det läggs i behållare för restavfall. Mindre sällskapsdjur kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.</p> <p>För större djur eller större mängd sådant avfall ska veterinär kontaktas. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas.</p>
Instruktion för lämning/hämtning	Hämtas med restavfall som går till förbränning eller omhändertaras av veterinären.
Hämtningsintervall	Ordinarie hämtningsintervall för restavfall

Stickande och skärande avfall samt läkemedel

Krav på utsortering	I enlighet med definitionen av läkemedel i förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel.
Krav på emballering	<p>Kanyler och sprutor ska läggas i speciell behållare som tillhandahålls av apotek och lämnas till apotek som kommunen har avtal med.</p> <p>Läkemedelsrester ska lämnas i behållare/påse som tillhandahålls av apotek.</p> <p>Resterande stickande och skärande avfall ska förpackas i skyddande hölje innan det läggs i behållare för restavfall, så att inte skärskador eller annan olägenhet uppstår.</p>
Instruktion för lämning	Lämnas till apotek eller i behållare för restavfall.
Hämtningsintervall	Ordinarie hämtningsintervall för restavfall

Konsumentelavfall

Krav på utsortering	<p>Skrymmande konsumentelavfall ska sorteras ut och hållas skiljt från annat grovavfall.</p> <p>Smått elavfall ska sorteras ut och hållas skilt från restavfall.</p>
Instruktion för lämning/hämtning	<p>Konsumentelavfall lämnas vid kommunens kretsloppscentraler utsorterat enligt instruktioner på plats. Smått elavfall kan även lämnas till mobil insamling eller i särskilda metallskåp ”Samlaren”.</p> <p>I flerbostadshus kan avfallet lämnas i särskild behållare för insamling av elavfall som tillhandahålls av fastighetsinnehavare.</p> <p>Hämtning av skrymmande konsumentelavfall kan beställas med tjänster för elavfall mot avgift.</p>
Hämtningsintervall	<p>Hämtningsområde 1 Månadsvis hämtning från flerbostadshus med fastighetsnära insamling av elavfall. Kvartalsvis hämtning av mobil insamling.</p> <p>Hämtningsområde 2 På Gräsholmen och Alholmen kan elavfall hämtas efter beställning och överenskommelse med kommunen.</p>

Kasserade batterier

Krav på utsortering	<p>I enlighet med definitionen av batteri i batteriförordningen (2008:834). Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Är de bärbara batterierna inbyggda i produkten hanteras den som konsumentelavfall.</p>
Krav på emballering	<p>Kasserade bilbatterier ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra/innehåll rinner ut.</p>
Instruktion för lämning/hämtning	<p>Kasserade bärbara batterier kan lämnas i batteriholkar som finns på återvinningsstationer, i vissa butiker, vid kommunens kretsloppscentraler samt till mobila insamlingen och ”Samlaren”</p> <p>Bilbatterier och andra batterier tyngre än 3 kg kan lämnas till försäljningsställen eller vid kommunens kretsloppscentraler.</p>
Hämtningsintervall	<p>Månadsvis hämtning från flerbostadshus som tillhandahåller behållare för insamling av elavfall.</p> <p>Kvartalsvis hämtning av mobil insamling.</p>

Förpackningar och tidningar samt returpapper

Krav på utsortering	<p>I enlighet med definitionen av förpackning i Förordningen SFS (2014:1073) och returpapper i Förordningen SFS (2014:1074). Bestämmelser om skyldighet att sortera ut förpackningsavfall och returpapper från annat avfall och vart man ska lämna förpackningsavfallet finns i 24 a, b och 24 c, d §§ avfallsförordningen SFS (2011:927).</p> <p>Sortering av förpackningar och returpapper är obligatorisk i fastigheter där kommunen driver verksamhet.</p>
Krav på emballering	<p>Lämnas lösa i de behållare/kärl som tillhandahålls/anvisas.</p>
Instruktion för lämning/hämtning	<p>Förpackningar av glas, plast, metall och kartong/wellpapp samt tidningar omfattas av producentansvar och ska lämnas vid Förpacknings- och Tidningsinsamlingens (FTI) återvinningsstationer (ÅVS).</p> <p>Boende med tillgång till fastighetsnära insamling (FNI) hänvisas till det insamlingssystemet.</p>
Hämtningsintervall	<p>Från ÅVS hämtas regelbundet av FTI enligt särskilt schema eller efter behov. Från FNI hämtas av anlita d entreprenör enligt avtal.</p>

Bilskrot

Krav på utsortering	<p>Omfattas av producentansvar och ska tas omhand av producenter.</p>
Instruktion för lämning/hämtning	<p>Uttjänta bilar lämnas till producenternas nätverk av bilskrotare för mottagning av uttjänta bilar där hela skrotbilar kan lämnas avgiftsfritt.</p> <p>Skrotbilar kan även lämnas till övriga auktoriserade bilskrotare, men då kan inte en avgiftsfri mottagning garanteras. Om bilen saknar väsentliga delar kan samtliga bilskrotare kräva ersättning.</p> <p>Mer information om hur skrotning går till kan fås av Transportstyrelsen eller BIL Sweden.</p>

Däck

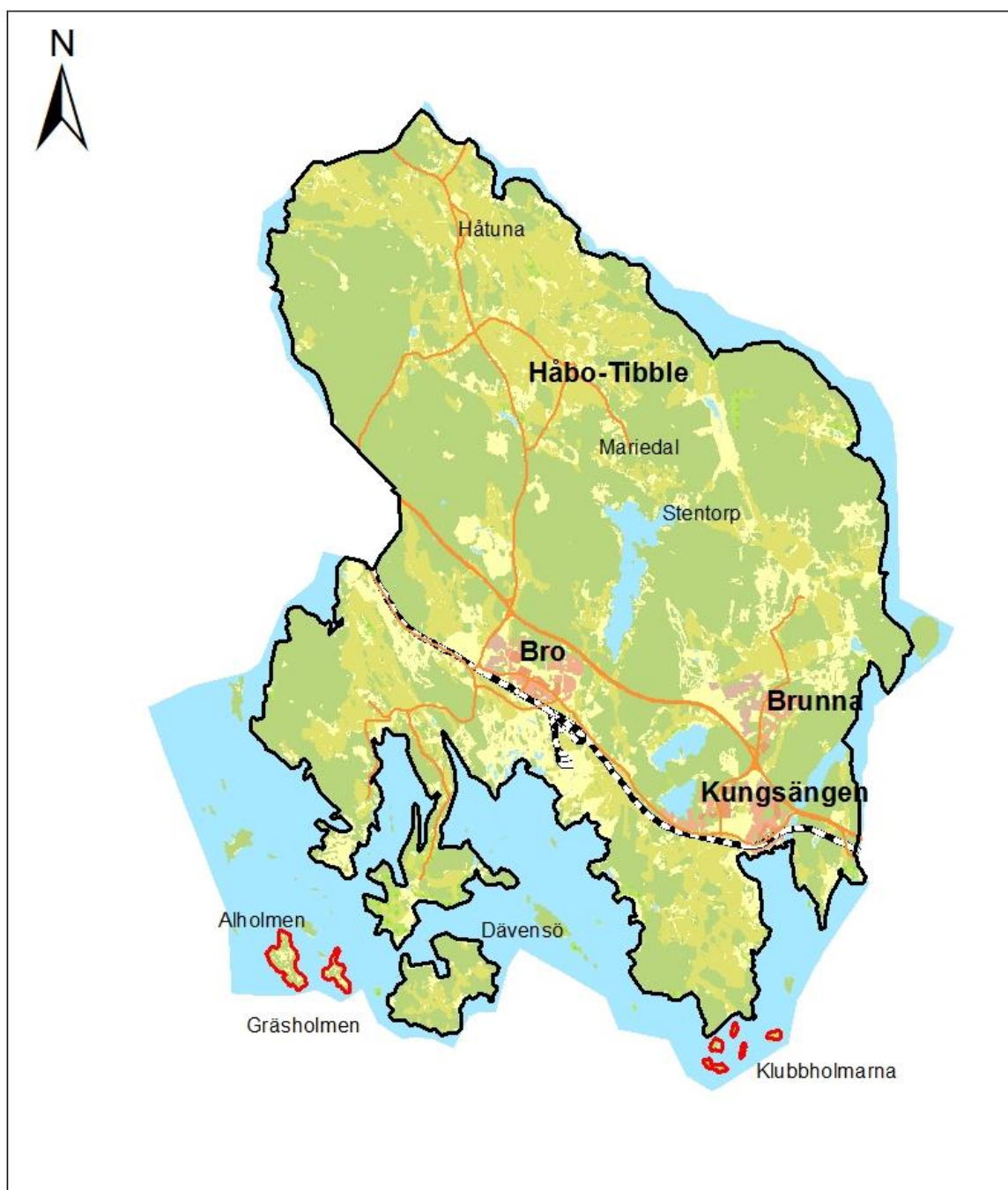
Krav på utsortering	Däck som omfattas av producentansvar ska sorterats ut från hushållets brännbara avfall.
Instruktion för lämning/hämtning	Däck ska lämnas till återförsäljare av nya däck eller till kommunens kretsloppscentraler enligt instruktioner på plats.

Bygg- och rivningsavfall

Krav på utsortering	Ingår inte i hushållsavfall och ligger därför utanför kommunens ansvar. Byggavfallet ska hanteras separat från hushållsavfall.
Instruktion för lämning/hämtning	Begränsad mängd byggavfall från hushåll får lämnas på kommunens kretsloppscentraler utan extra kostnader.
Hämtningsintervall	Hämtning efter beställning.

Bilaga B. Hämtningsområden

Upplands-Bro Kommun

Innehållsförteckning

- Hämtningsområde 1
- Hämtningsområde 2

Upplands-Bro
KOMMUN

Föreskrifter om avfallshantering för Upplands-Bro kommun

**från och med
2014-03-01**

Antagen av Kommunfullmäktige 2013-12-18

Innehåll

Inledande bestämmelser	3
Definitioner	3
Hushållsavfall.....	3
Ansvar för avfallshanteringen	3
Kommunens ansvar	3
Fastighetsinnehavares ansvar	4
Producenternas ansvar	4
Hämtningsområde	4
Hämtningstider och hämtningsintervall	4
Sortering av avfall	4
Skyldighet att lämna hushållsavfall.....	5
Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning	5
Avfallsutrymmen, hämtningsplats, gång- och transportvägar	5
Emballering av avfall, fyllnadsgrad och vikt	6
Farligt avfall från hushåll	7
Elavfall och batterier från hushåll	7
Grovavfall från hushåll.....	7
Trädgårdsavfall från hushåll.....	7
Latrin	7
Slam och urin från enskilda avlopp.....	8
Fosforfällor.....	8
Fett från fettavskiljare	8
Avfall med producentansvar	8
Annat avfall än hushållsavfall	9
Undantag från föreskrifterna om avfallshantering	9
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden	9
Förutsättningar för eget omhändertagande av hushållsavfall.....	9
Latrin	9
Slam och filtermaterial	10
Matavfall	10
Förlängt hämtningsintervall	10
Gemensam avfallsbehållare.....	10
Uppehåll i hämtning	10
Befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen	11
Utveckling inom avfallshanteringen	11
Ikraftträdande	11
Bilaga 1. Definitioner och ordförklaringar.....	12
Bilaga 2. Intervall för ordinarie hämtning av hushållsavfall.....	17
Bilaga 3. Anvisningar om sortering och överlämnande av avfall	21
Restavfall.....	21
Matavfall	21
Farligt avfall från hushåll	21
Elavfall och batterier	21
Grovavfall från hushåll.....	22
Trädgårdsavfall från hushåll.....	22
Latrin	23
Slam och urin från enskilda avlopp.....	23
Fett från fettavskiljare	23
Förpackningar och tidningar	24
Läkemedelsrester och kanyler.....	24
Däck	24
Bilar.....	24
Bilaga 4. Behållartyper.....	25

Inledande bestämmelser

1 § För kommunens avfallshantering gäller

- miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2011:927)
- föreskrifter om avfallshantering i förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken och andra författningar som berör avfallshantering
- särskilda förordningar med bestämmelser för avfall som omfattas av producentansvar
- dessa föreskrifter om avfallshantering i Upplands-Bro kommun, beslutade av fullmäktige
- avfallstaxa för Upplands-Bro kommun, beslutad av fullmäktige

Definitioner

2 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen. I övrigt används följande begrepp med de betydelser som här anges:

- Med *fastighetsinnehavare* avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare. Tomträtthavare och samfällighetsförening kan i förekommande fall jämföras med fastighetsinnehavare.
- Med *nyttjanderättshavare* avses den som, utan att vara fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet eller del därav.
- Med *behållare* avses kärl, säck, container, krantömmande behållare, sopsugsbehållare samt specialbehållare för olika typer av fast och flytande avfall.

För övriga definitioner och ordförklaringar, se bilaga 1.

Hushållsavfall

Ansvar för avfallshanteringen

Kommunens ansvar

3 § Kommunstyrelsen ansvarar för de uppgifter som enligt miljöbalken eller andra författningar ingår i kommunens ansvar i fråga om avfallshantering. Tillväxtkontoret har verksamhetsansvaret för avfallshanteringen i kommunen. Avfallshanteringen i kommunen utförs av den eller de entreprenörer som kommunen tecknat avtal med.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken, inklusive dessa föreskrifter, utförs av Bygg- och miljönämnden.

För prövning och tillsyn har tillsynsmyndigheten rätt att ta ut avgift från den sökande.

5 § Kommunfullmäktige meddelar, med stöd av 27 kap. 4-6 §§ miljöbalken, föreskrifter om vilken avgift som ska betalas för den avfallshantering som utförs genom kommunens försorg.

Fastighetsinnehavares ansvar

6 § Fastighetsinnehavare är ansvarig för hur uppkommet avfall hanteras inom fastigheten, om inte annat särskilt anges i dessa föreskrifter.

7 § Fastighetsinnehavare är skyldig att betala avgift enligt gällande avfallstaxa fastställd av Kommunfullmäktige.

8 § Fastighetsinnehavare är skyldig att i erforderlig omfattning informera den eller de som bor eller är verksam i fastigheten om dessa föreskrifter. Fastighetsinnehavaren är ansvarig för att reglerna efterlevs.

9 § Fastighetsinnehavare är skyldig att snarast anmäla ändring av ägarförhållanden eller annan förändring som berör avfallshanteringen i fastigheten till kommunen eller till kommunens entreprenör.

10 § Fastighetsinnehavare är skyldig att rätta sig efter kommunens anvisningar om hantering av hushållsavfall som uppkommer inom fastighet, så att kommunen kan fullgöra sin bortforslingskyldighet.

Producenternas ansvar

11 § Producenter ansvarar för avfall som omfattas av producentansvar i enlighet med respektive förordning om producentansvar och ska på anmodan av kommunen lämna de uppgifter i fråga om avfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

Hämtningsområde

12 § Kommunen utgör två hämtningsområden. Hämtningsområde 1 utgörs av fastlandet samt Dävensö. Hämtningsområde 2 utgörs av övriga öar.

Hämtningstider och hämtningsintervall

13 § Hushållsavfall hämtas normalt måndag-fredag på fasta hämtningsdagar. Avfallet ska vara tillgängligt för hämtning mellan kl. 06.30 och 17.00 på hämtningsdagen. Om särskilda skäl föreligger kan avfallet hämtas fram till kl. 22.00. Slam och urin från enskilda avlopp kan hämtas akut på andra tider.

14 § Ordinarie hämtning av hushållsavfall sker med intervall enligt bilaga 2.

Sortering av avfall

15 § Hushållsavfall ska sorteras och lämnas enligt bilaga 3.

16 § Fastighetsinnehavare ska på de sätt som beskrivs i bilaga 3 skapa möjlighet för de boende samt andra brukare av fastigheten att på något av de beskrivna sätten sortera ut de fraktioner som beskrivs i samma bilaga. Avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer.

17 § Insamling av matavfall kommer att införas områdesvis i kommunen efter beslut av Kommunstyrelsen. Det innebär att fastighetsinnehavare genom frivillig deltagande, får möjlighet att sortera matavfall och restavfall i två separata behållare. Eget omhändertagande av matavfall sker efter anmälan till kommunen enligt 69 §. Hämtningsområde 2 är undantagen från möjlighet att utsortera matavfall.

18 § För fastighetsinnehavare som väljer att sortera ut matavfall enligt 17 § gäller följande: vid felsortering av matavfall hanteras matavfallet som restavfall. Fastighetsinnehavaren informeras och ansvarar för att vidta åtgärder

så att sorteringen förbättras. Om matavfall inte sorteras ut eller då utsorterat matavfall vid minst tre tillfällen i följd inte kan behandlas biologiskt på grund av felsortering, tas det bruna kärlet bort. Abonnemanget byts ut till osorterat brännbart avfall enligt gällande taxa.

19 § Kommunen och entreprenören har rätt att göra stickprovskontroll av hushållsavfallet för att kontrollera att anvisningar om sortering och övriga bestämmelser följs, i syfte att säkerställa att renheten på avfallet upprätthålls. Med stickprovskontroll avses även plockanalyser som utförs på slumpmässigt utvalt hushållsavfall i syfte att undersöka avfallets sammansättning i stort.

Skyldighet att lämna hushållsavfall

20 § Hushållsavfall ska lämnas till de insamlingssystem som kommunen tillhandahåller, om inte annat särskilt anges i dessa föreskrifter.

Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

21 § En förteckning över behållare, utrustning och anläggningar som används i kommunen samt vem som äger och tillhandahåller dem anges i bilaga 4. På behållare som är märkta för identifiering eller med abonnemangsmärkning får märkningarna inte tas bort eller göras oläsliga.

22 § Fastighetsinnehavare har ansvar för tillsyn av samtliga behållare som används för avfall som uppstår på fastigheten. Kommunen äger och tillhandahåller kärl och plastbox, men fastighetsinnehavare ansvarar för rengöring av dem. För underhåll och rengöring av övriga behållare ansvarar den som äger behållaren.

23 § Fastighetsinnehavaren är ansvarig för anskaffande, utformning, anordnande, installation och underhåll av övriga inom fastigheten installerade anordningar för avfallshanteringen, t.ex. sopskåp, säckställ, krantömmande behållare, komprimatorer samt avfallsutrymme. Behållare ska medge hantering med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem.

Avfallsutrymmen, hämtningsplats, gång- och transportvägar

24 § Hushållsavfall hämtas normalt vid den fastighet där avfallet uppkommer. För att kunna fullgöra sin bortforslingsskyldighet kan Kommunstyrelsen anvisa hämtningsplats för enskilda eller grupp av fastighetsinnehavare utanför fastigheten, under förutsättning att godtagbara hämtningsförhållanden inte har uppnåtts inom fastigheten.

25 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare har ansvar för utformning, anordnande och underhåll av hämtningsplats inom den fastighet där avfallet uppkommer samt, i skälig omfattning, för annan hämtningsplats som Kommunstyrelsen anvisat enligt § 24.

26 § Hämtningsplats ska utformas, anordnas, underhållas, skötas och rengöras så att krav på tillgänglighet uppfylls samt risk för driftsavbrott, olycksfall, skadedjur och annan olägenhet minimeras.

27 § Kylv utrymme för matavfall från livsmedelshantering i storkök, restaurang och livsmedelsbutik som förvaras i kärl kan komma att krävas ur ett livsmedelstekniskt perspektiv.

28 § Entreprenören ska ha tillträde till avfallsutrymme och hämtningsplats. Nycklar, portkoder och dylikt ska lämnas till entreprenören. Ändringar ska utan anmälan meddelas Kommunstyrelsen eller kommunens entreprenör.

29 § Behållare för uppsamling av avfall ska vara placerad så att hämtning underlättas och så att olägenhet inte uppstår. Behållare ska placeras så att den kan tömmas och hanteras med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem.

30 § För boende på Dävensö sker hämtning av hushållsavfall på av Kommunstyrelsen anvisad plats på fastlandet.

31 § I hämtningsområde 2 sker hämtning av hushållsavfall på av Kommunstyrelsen anvisade platser. Tomtägareföreningar och båtklubbar svarar för anordnandet av angöringsplatser lämpliga för transportbåt.

32 § Enskild brygga som utnyttjas vid hämtning ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är möjlig att angöra av entreprenörens båt utan risk för skada. Platsen för angöring ska hållas fri från förtöjda båtar, tampar och bojar på hämtningsdagen.

33 § Kärll ska vara uppställt så nära hämtningsfordonets angöringsplats som möjligt, eller på annan plats som Kommunstyrelsen godkänner. Säck ska vara placerad så att den kan hämtas med kärra.

Kärll ska vara uppställt med hjulen mot gatan så nära hämtningsfordonets angöringsplats som möjligt, dock högst 3 meter ifrån. För avstånd över 3,0 meter debiteras särskilt gångvägstillägg enligt taxa. Gångväg får inte överstiga 30 meter. Om det finns särskilda skäl kan Kommunstyrelsen, efter anmälan, medge att gångväg får vara längre än 30 meter.

Backning måste alltid kunna ske på ett betryggande sätt och endast i undantagsfall samt i samband med vändning.

34 § Behållare som töms med kranbil ska placeras maximalt ca 5 meter från kranbilens angöringsplats om inte annat medges. För tömning med kranbil behövs en fri höjd med upp till 10 meter.

35 § Fastighetsinnehavare ansvarar för att transportväg som denne råder över är framkomlig året runt. Om transportväg inte är framkomlig uteblir hämtningen. Då hinder har undanröjts kan extra hämtning beställas på fastighetsinnehavarens bekostnad.

36 § Enskild väg och tomtmark som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall ska vara dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för hämtningsfordon som normalt används i kommunen. Om farbar transportväg inte kan ordnas kan kommunen anvisa annan hämtningsplats, enligt 24-25 §§.

37 § Gångväg för hämtningspersonal och transportväg för hushållsavfall ska vara så kort som möjligt, jämn, hårdgjord och utan trappsteg. Gång- och transportväg ska hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Emballering av avfall, fyllnadsgrad och vikt

38 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall som behållaren och utrymmet är avsett för.

39 § Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Avfall ska vara väl emballerat så att det inte kan spridas och olägenhet inte uppkommer.

40 § Behållare som är överfull, för tung för att kunna hanteras eller på annat sätt inte uppfyller de krav som ställs, töms inte. Löst avfall utanför behållare tas ej med. Fastighetsinnehavaren ska åtgärda hindret, därefter kan fastighetsinnehavaren mot extra kostnad beställa extra hämtning av avfallet.

41 § För utsorterat matavfall från hushåll ska påsar och påshållare som tillhandahålls av Kommunstyrelsen användas.

42 § Fastighetsinnehavare kan, vid enstaka tillfällen då behållaren inte räcker till, använda extra säck eller speciella hämtning-betald-säckar. Hämtning-betald-säcken ställs ut och hämtas vid ordinarie hämtningstillfälle. Hämtning av extra säck mot avgift beställs hos kommunen, hämtningen sker i samband med nästkommande ordinarie hämtningstillfälle.

43 § Vid upprepade avvikelser från gällande abonnemang, såsom överfulla behållare eller förekomst av extra säckar, har Kommunstyrelsen rätt att besluta om ändring av abonnemanget.

Farligt avfall från hushåll

44 § Farligt avfall ska hållas skilt från annat avfall. Olika typer av farligt avfall får inte blandas med varandra. Avfallet ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll.

45 § Farligt avfall lämnas till kommunens insamlingssystem för farligt avfall enligt bilaga 3.

Elavfall och batterier från hushåll

46 § Avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter, inklusive batterier och ljuskällor, ska hållas skilt från annat avfall.

47 § Elavfall och batterier lämnas till producenternas eller kommunens insamlingssystem enligt bilaga 3.

Grovavfall från hushåll

48 § Grovavfall ska hållas skilt från annat avfall och hanteras enligt bilaga 3.

49 § I flerbostadshus ska fastighetsinnehavare anvisa de boende lämplig uppsamlingsplats för grovavfall inom eller i anslutning till fastigheten.

Trädgårdsavfall från hushåll

50 § Trädgårdsavfall ska hållas skilt från annat avfall och hanteras enligt bilaga 3.

51 § Torrt, vedartat, trädgårdsavfall från hushåll som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas, dock endast under perioden 1 september till 15 maj och om det kan ske utan att olägenhet uppstår och det i övrigt inte strider mot annan författning. Regler om skydd mot olyckor och brandriskvarning ska beaktas.

Latrin

52 § Avfall från torrklosett utan anslutning till avloppsledning ska samlas upp i täta behållare.

53 § Latrinbehållare ska förslutas av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren. Om det finns särskilda skäl kan Kommunstyrelsen, efter anmälan, medge att hämtning av latrinbehållare från toalettutrymme får ske mot extra avgift.

54 § Inom hämtningsområde 1 hämtas latrin vid fastighetsgräns eller på annan av Kommunstyrelsen anvisad plats så nära hämtningsfordonets angöringsplats som möjligt. Lyft- och transporthjälpmiddel ska kunna användas. Latrinkärl får maximalt väga 15 kg.

55 § Kemikalier eller annat ämne som försvårar den fortsatta hanteringen av latrin får inte tillföras.

Slam och urin från enskilda avlopp

56 § Enskilda slamavskiljare, slutna tankar och minireningsverk ska vara lättillgängliga för tömning. Lock, manlucka eller annan tömningsanordning får inte vara övertäckt vid tömning. Hämtning av slam och urin ska kunna ske på ett sätt som uppfyller krav enligt anvisningar i bilaga 3.

57 § Avståndet mellan anläggning och uppställningsplats för slamtömningsfordonet får inte överstiga 20 meter för befintliga anläggningar eller 10 meter vid ny- och omprövning av avloppsanläggning. Om avståndet är så långt att tömningen försvåras ska fastighetsinnehavaren underlätta arbetet genom egna särskilda kopplingar eller anslutningsslangar. Om det finns särskilda skäl får Kommunstyrelsen, efter anmälan, medge att avståndet får vara längre än vad som anges i första meningen. För avstånd över 20 meter debiteras tilläggsavgift för extra slangdragning.

Döda djur

58 § Döda sällskapsdjur lämnas till kremering eller till djurkyrkogård. De kan också lämnas på avfallsanläggning som har rätt att ta emot döda djur.

Fosforfällor

59 § Filtermaterial från fosforfällor ska vara förpackat och tillgängligt på sådant sätt att hämtning kan utföras enligt bilaga 3. Eventuella instruktioner som behövs i samband med hämtningen ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial bör nytt filtermaterial tillföras anläggningen genom fastighetsinnehavarens försorg.

Fett från fettavskiljare

60 § Fettavskiljare ska vara lättillgängliga för tömning. Lock, manlucka eller annan tömningsanordning får inte vara övertäckt vid tömning. Hämtning av fett ska kunna ske på ett sätt som uppfyller krav enligt anvisningar i bilaga 3.

61 § Avståndet mellan anläggning och uppställningsplats för tömningsfordonet får inte överstiga 20 meter för befintliga anläggningar eller 10 meter vid om- eller nybyggnation. Om avståndet är så långt att hämtningen försvåras ska fastighetsinnehavaren underlätta arbetet genom egna särskilda kopplingar eller anslutningsslangar. Om det finns särskilda skäl får Kommunstyrelsen, efter anmälan, medge att avståndet får vara längre än vad som anges i första meningen. För avstånd över 20 meter debiteras tilläggsavgift för extra slangdragning.

62 § Efter tömning ska fettavskiljare återfyllas med vatten genom fastighetsinnehavarens eller nyttjanderättshavarens försorg.

Avfall med producentansvar

63 § Hushåll och andra förbrukare ska, i enlighet med vad som föreskrivs i respektive förordning om producentansvar, sortera ut avfall som omfattas av producentansvar och lämna avfallet till de insamlingssystem som producenterna tillhandahåller enligt bilaga 3. Elavfall kan dock hämtas av kommunen, se 46-47 §§.

64 § Vid fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar, som omfattas av producentansvar, sker hämtning efter överenskommelse mellan

fastighetsinnehavare och entreprenör som har de tillstånd och avtal som krävs av producenterna.

Annat avfall än hushållsavfall

65 § Den som i kommunen yrkesmässigt bedriver verksamhet där det uppstår annat avfall än hushållsavfall ska på begäran av kommunen lämna de uppgifter i fråga om avfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

Undantag från föreskrifterna om avfallshantering

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

66 § Anmälan respektive ansökan om undantag eller dispens från föreskrifterna ska vara skriftlig och prövas av Bygg- och miljönämnden enligt 66-75 §§, med undantag av 33, 53, 57, 61, 70 b,c, 72, 73b §§ som medges av Kommunstyrelsen.

Handläggningsavgift för hantering av ärende enligt kommunens ”Taxor för tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen respektive strålskyddslagen” kan tillkomma.

Anmälan och ansökan ska alltid innehålla uppgifter om fastighet och fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare, vilka avfallsslag som avses omhändertas, den tidsperiod som avses och på vilket sätt omhändertagandet ska ske. Ansökan om dispens för eget omhändertagande av latrin, slam eller filtermaterial ska även innehålla en detaljerad beskrivning av anläggningen och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

Beslut om dispens och undantag är personliga och i normalfallet tidsbegränsade. Undantag ska omprövas om förutsättningarna ändrats. Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren har skyldighet att meddela sådan förändring. Undantag som medgetts med stöd av tidigare renhållningsordning ska gälla tills kommunen beslutar om annat.

Förutsättningar för eget omhändertagande av hushållsavfall

67 § Avfall får endast tas omhand på den egna fastigheten enligt vad som anges nedan och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

68 § Trädgårdsavfall får komposteras utan särskild anmälan under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

69 § Bortskaffande eller återvinning av annat hushållsavfall än trädgårdsavfall kräver anmälan till kommunen enligt 45 § avfallsförordningen eller ansökan om dispens enligt 15 kap. 18 § 3 st miljöbalken. Följande krav gäller:

Latrin

Eget omhändertagande av latrin på den egna fastigheten får ske efter ansökan om dispens till Bygg- och miljönämnden, om omhändertagandet kan ske på ett sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön, eller näringsläckage, inte uppstår.

Slam och filtermaterial

Eget omhändertagande av slam och filtermaterial kan medges på den egna fastigheten efter ansökan om dispens till Bygg- och miljönämnden, om omhändertagandet kan ske på ett sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön, eller näringsläckage, inte uppstår.

Matavfall

Kompostering av matavfall på den egna fastigheten får ske efter anmälan till Bygg- och miljönämnden om det sker i en isolerad, sluten, skadedjurssäker behållare som kan användas året runt.

Matavfallskvarn

70 § a) Matavfallshantering med matavfallskvarn kopplat till enskilt avlopp får ske efter anmälan till Bygg- och miljönämnden.

b) Matavfallskvarnar kopplade till det kommunala avlopps nätet regleras i kommunens ABVA. Enligt ABVA krävs skriftligt medgivande av kommunens VA-huvudman för utsläpp av avfall från matavfallskvarn till det kommunala avlopps nätet.

c) Matavfallskvarn ansluten till sluten tank inom kommunalt VA-område får installeras efter anmälan till Kommunstyrelsen förutsatt att kraven i 57 § uppfylls.

Förlängt hämtningsintervall

71 § Fastighet med godkänd avloppsanläggning som uppfyller Naturvårdsverkets gällande krav om små avloppsanläggningar och har tillstånd av Bygg- och miljönämnden kan, efter ansökan till Bygg- och miljönämnden, under förutsättning att ingen olägenhet för människors hälsa och miljön uppstår, medges förlängt tömningsintervall för slam eller urin.

Efter ansökan till Bygg- och miljönämnden, under förutsättning att ingen olägenhet för människors hälsa och miljön uppstår, kan hämtningsintervallen för tömning av fettavskiljare utglesas.

Gemensam avfallsbehållare

72 § Två eller flera närbelägna fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan, efter anmälan till Kommunstyrelsen, medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. I områden med matavfallssortering ska båda behållarna användas gemensamt.

Uppehåll i hämtning

73 § a) Uppehåll i hämtning vid en- och tvåbostadshus kan, efter ansökan till Bygg- och miljönämnden, medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid om minst sex månader.

För fritidsboende gäller motsvarande om uppehållet avser hela hämtningsperioden från mitten av april till mitten av oktober.

b) Uppehåll i hämtning från verksamhet kan efter anmälan till Kommunstyrelsen medges om verksamhet inte kommer att bedrivas under en sammanhängande tid om minst en månad.

Anmälan ska lämnas till Kommunstyrelsen senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

Befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen

74 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv kan ta hand om sitt hushållsavfall på ett sätt som är betryggande för människors hälsa och miljön, kan efter ansökan till Bygg- och miljönämnden, befrias från skyldigheten att lämna avfall till kommunen för transport, bortskaffande och återvinning, om det finns särskilda skäl.

Utveckling inom avfallshanteringen

75 § Kommunstyrelsen får, efter samråd med Bygg- och miljönämnden, bedriva försöksverksamhet med sortering, insamling, lagring och/eller transport av avfall utan hinder av avfallsföreskrifterna.

Ikraftträdande

76 § Dessa avfallsföreskrifter träder ikraft 2014-03-01 då föreskrifter om avfallshantering i Upplands-Bro kommun antagna 2008-05-08 upphör att gälla.

Bilaga 1. Definitioner och ordförklaringar

(MB = Miljöbalken, *kursiv text* = lagtext)

Angöringsplats	Angöringsplatsen är den plats där hämtningsfordonet stannar när avfall ska hämtas.
Avfall	<i>Med avfall avses varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med (MB 15 kap. 1 §).</i>
ABVA	ABVA avser Allmänna bestämmelser om användande av Upplands-Bro kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.
Batterier	Ett batteri är en källa till elektrisk energi. Alla batterier omfattas av producentansvar och ska samlas in. Batterier delas in i typerna industribatteri, bilbatteri och bärbara batterier.
Behållare	Med behållare avses säck, kärl av plast, container, krantömmande behållare, latrinbehållare eller någon annan anordning för uppsamling av hushållsavfall.
Bygg- och rivningsavfall	Bygg- och rivningsavfall är avfall som uppkommer vid bygg- och anläggningsverksamhet, vid rivnings- och renoveringsarbeten samt jord- och schaktmassor. Som bygg- och rivningsavfall räknas även avfall från privatpersoners större renoveringar. Bygg- och rivningsavfall utgör inte hushållsavfall.
Elavfall	Med elavfall avses avfall från elektriska och elektroniska produkter. Exempel på elavfall är uttjänta eller kasserade datorer, TV-apparater, hushållsmaskiner (diskmaskin, spis, brödrost etc), telefoner, mobiltelefoner, klockor och leksaker. Ljuskällor (lysrör, lågenergilampor och glödlampor) är också elavfall. Elavfall från hushåll omfattas av producentansvar.
En- och tvåbostadshus med gemensam fakturering	Med en- och tvåbostadshus med gemensam fakturering avses hushåll med gemensam sophämtning och gemensam fakturering i samfälligheter, bostadsrättsföreningar och motsvarande. Begreppet omfattar inte fastighetsinnehavare som har medgetts rätt att använda gemensam behållare enligt 71 §.

Entreprenör	Entreprenören är det företag som efter upphandling i konkurrens anlitas av kommunen för att utföra hämtning och omhändertagande av avfall.
Farligt avfall	Farligt avfall är allting som kan skada människors hälsa eller miljön. Till farligt avfall hör t.ex. färg- och lackavfall, lim, lösningsmedel, kemikalier, bekämpningsmedel, rengöringsmedel, spillolja och avfall med kvicksilver, PCB-haltigt avfall och cyanidrester. Utförligare precisering av vad som räknas till farligt avfall finns i bilaga 4 i avfallsförordningen (2011:927).
Fastighetsinnehavare	Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
Fastighetsnära insamling av förpackningar	Med fastighetsnära insamling av förpackningar avses insamling som sker på eller i direkt anslutning till den fastighet där avfallet uppkommer. Alternativet till fastighetsnära insamling är att avfall lämnas till producenternas återvinningsstationer.
Fettavskiljare	En fettavskiljare är en anordning som används för att samla upp slam i form av fettavfall i avloppsvatten från lokaler där livsmedel hanteras yrkesmässigt. Fettet skulle annars avsättas i ledningsnätet och kunna orsaka stopp.
Fosforfälla	En fosforfälla är en typ av filter som används i enskilda avlopp för att ta bort fosfor från avloppsvattnet.
Grovavfall	Med grovavfall avses, i enlighet med § 5 Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:4), sådant avfall från hushållen som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i ordinarie behållare för restavfall. Exempel på grovavfall är trasiga möbler och cyklar. Som grovavfall räknas även avfall från mindre underhållsarbeten och reparationer i bostad. Till grovavfall hör inte bygg- och rivningsavfall.

Gångväg	Med gångväg avses den gångyta som används av hämtningspersonalen för att transportera avfall från hämtningsplatsen till hämtningsfordonet. Gångvägen mäts som enkel väg mellan hämtningsfordonets angöringsplats och hämtningsplatsen.
Hushållsavfall	<i>Med hushållsavfall avses avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet (MB 15 kap. 2 §). Till hushållsavfall samt därmed jämförligt avfall räknas avfall som uppkommer som en direkt följd av att människor uppehåller sig i en bostad, lokal eller anläggning oavsett verksamhet. Som exempel kan nämnas köksavfall och städsopor som uppkommer i hushåll, industrier, kontor, handel och hantverk, restauranger och storkök, skolor och förskolor, järnvägs- och busstationer, sjukhus och andra vårdinrättningar, samlingslokaler, fritidsanläggningar och byggarbetsplatser.</i>
Hämtning-betald-säck	Hämtning-betald-säck är en säck med förbetald hämtning som beställs hos kommunen och levereras av entreprenören. Används vanligtvis i verksamheten där avfallsmängden varierar.
Hämtningsplats	Med hämtningsplats avses utrymme eller plats där en eller flera behållare är placerade för hämtning av hushållsavfall.
Insamlingssystem	Med insamlingssystem avses det sätt som olika slags avfall samlas in på.
Kompostering	Med kompostering avses biologisk behandling där organiskt avfall bryts ner aerobt (under förbrukning av syre).
Krantömmande behållare	En krantömmande behållare är en större behållare som töms med kranbil. Behållaren kan vara markbehållare eller underjordsbehållare.
Kretslopps-/återvinningscentral	Med kretslopps-/återvinningscentral avses en bemannad insamlingsplats där hushållen kan lämna avfall i sorterade fraktioner, t.ex. grovavfall, farligt avfall och elavfall.

Matavfall	Med matavfall avses särskilt utsorterat, organiskt avfall som komposteras eller samlas in separat för biologisk behandling. Matavfall består av rester från matberedning och måltider.
Matavfallskvavn	Matavfallskvavn används för sönderdelning av matavfall så att det kan samlas upp i särskild sluten tank eller följa med avloppsvattnet ut i ledningsnätet eller till enskilt avlopp.
Nyttjanderättshavare	Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
Producent	<i>Med producent avses</i> <i>1. den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning, eller</i> <i>2. den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl (MB 15 kap. 4 §).</i>
Producentansvar	Med producentansvar avses att producenterna har ansvar för att en vara eller produkt samlas in och omhändertas genom återvinning, återanvändning eller bortskaffning på ett sådant sätt som krävs för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering (gäller förpackningar, tidningar, läkemedel, däck, bilar och elavfall).
Renhållningsordning	Den kommunala renhållningsordningen består av avfallsplan och avfallsföreskrifter.
Restavfall	Med restavfall avses den vanliga soppåsen, det vill säga sådant hushållsavfall som återstår sedan matavfall, grovavfall, farligt avfall och avfall som omfattas av producentansvar sorterats ut, oberoende av vilken typ av behållare som avfallet samlas upp i. Dock avses inte slam från enskilda avloppsanläggningar, fett från fettavskiljare eller latrin. I områden där matavfallssortering inte har införts avser restavfall den vanliga soppåsen, inklusive matavfall.
Restavfall osorterat	Med osorterat restavfall avses restavfall med ej utsorterat matavfall.

Slamavskiljare

En **slamavskiljare** är en anordning som används för att fånga upp slam i enskilda avloppsanläggningar.

Sluten tank

Sluten tank är en behållare som kan användas för att samla upp avloppsvatten då det inte finns tillgång till kommunalt avlopp eller andra godkända enskilda avloppslösningar.

Säsongsbunden verksamhet

Med **säsongsbunden verksamhet** avses en verksamhet som endast är aktiv under en del av säsongen, t.ex. kiosker på badplatser och campingar.

Transportväg

Med **transportväg** avses den väg som används av hämtningsfordonet för att ta sig till angöringsplatsen.

Trädgårdsavfall

Med **trädgårdsavfall** avses huvudsakligen växtavfall som uppkommer vid den normala skötseln av tomter hos fritidsboende och en- och tvåbostadshus. Som trädgårdsavfall räknas inte avfall som uppkommer vid större omläggning av trädgårdar, stubbar eller fällda träd. Avfall som uppstår vid fastighetsinnehavarens skötsel av flerbostadshusens grönytor ingår inte heller.

Återvinningsstation

Med återvinningsstation avses en insamlingsplats där hushållen kan lämna sina förpackningar sorterade i olika material.

Bilaga 2. Intervall för ordinarie hämtning av hushållsavfall

Restavfall i områden utan matavfallsinsamling

Hämtningsområde 1

	Ordinarie hämtning	Hämtning sker minst	Hämtning sker som mest	Hämtningsperiod
En- och tvåbostadshus	Varannan vecka 26 ggr/år	Varannan vecka. En gång per månad för de som har anmält kompostering av matavfall.	Varje vecka, abonnermanget kan inte nytecknas. 52 ggr/år	Året runt
Fritidsboende	Varannan vecka 13 ggr/år	En gång per månad för de som har anmält kompostering av matavfall. 6 ggr/år	Varannan vecka 13 ggr/år	Under perioden mitten av april till mitten av oktober. Övrig tid efter särskild beställning.
Flerbostadshus* restavfall i kärl	Varje vecka 52 ggr/år	Varannan vecka 26 ggr/år	Två gånger per vecka 104 ggr/år	Året runt
Flerbostadshus* restavfall i container och sopsug	Varje vecka 52 ggr/år	Varannan vecka 26 ggr/år	Varje vecka 52 ggr/år	Året runt
Flerbostadshus* restavfall i krantömmande behållare	Varannan vecka 26 ggr/år	Varannan vecka 26 ggr/år	Två gånger per vecka 104 ggr/år	Året runt
Verksamheter	Varje vecka 52 ggr/år	Varannan vecka 26 ggr/år	Två gånger i veckan för kärl 190 och 240 liter. Tre gånger i veckan för kärl 370 eller 660 liter.	Året runt eller under del av året för säsongsbundna verksamheter efter anmälan till Kommunstyrelsen.

*Gäller även en- och tvåbostadshus med gemensam fakturering.

Hämtning av latrin är schemalagd och utföres en gång per månad under perioden mitten av april till mitten av oktober. Hämtning erfordrar förbeställning. Beställning ska ske senast en vecka före hämtningsveckan.

Under övrig tid utföres hämtning efter beställning.

Hämtningsområde 2

Restavfall

	Ordinarie hämtning	Hämtningsperiod
Fritidshus	Varje vecka	Under perioden mitten av april till mitten av oktober. Övrig tid efter särskild beställning.
Klubbholmar	Varannan vecka	Under perioden mitten av april till mitten av oktober. Övrig tid efter särskild beställning.

Hämtningsområde 2 omfattas inte av matavfallsinsamling.

Hämtningsområde 1 och 2

Tömning av slamavskiljare med ansluten wc ska ske minst en gång per år.

Tömning av slutna tankar och urintankar ska ske minst en gång per år, enligt schemalagda tömningar eller efter beställning.

Tömning av slamavskiljare med anslutet bad-, disk- och tvättavloppsvatten (BDT) ska ske minst vartannat år.

Tömning av minireningsverk ska ske minst en gång per år eller enligt tillverkarens rekommendation.

Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska bytas med det intervall som leverantören anvisar.

Tömning av fettavskiljare ska ske minst två gånger per år.

Hämtningsintervall för övriga slag av hushållsavfall framgår av sorteringsanvisningarna i bilaga 3.

Restavfall i områden med matavfallsinsamling enligt 17 §.**Hämtningsområde 1**

	Ordinarie hämtning	Hämtning sker minst	Hämtning sker som mest	Hämtningsperiod
En- och tvåbostadshus	Varannan vecka 26 ggr/år	En gång per månad 13 ggr/år	Varannan vecka 26 ggr/år	Året runt
Fritidsboende	Varannan vecka 13 ggr/år	En gång per månad 6 ggr/år	Varannan vecka 13 ggr/år	Under perioden mitten av april till mitten av oktober. Övrig tid efter särskild beställning.
Flerbostadshus*, restavfall i kärl	Varje vecka 52 ggr/år	Varannan vecka 26 ggr/år	Två gånger per vecka 104 ggr/år	Året runt
Flerbostadshus*, restavfall i container och sopsug	Varje vecka 52 ggr/år	Varannan vecka 26 ggr/år	Varje vecka 52 ggr/år	Året runt
Flerbostadshus*, restavfall i krantömmande behållare	Varannan vecka 26 ggr/år	En gång per månad 13 ggr/år	Två gånger per vecka 104 ggr/år	Året runt
Verksamheter	Varje vecka 52 ggr/år	Varannan vecka 26 ggr/år	Två gånger i veckan för kärl 190 och 240 liter. Tre gånger i veckan för kärl 370 eller 660 liter.	Året runt eller under del av året för säsongsbundna verksamheter efter anmälan till Kommunstyrelsen.

*Gäller även en- och tvåbostadshus med gemensam fakturering.

Matavfall i områden med matavfallsinsamling enligt 17 §**Hämtningsområde 1**

	Ordinarie hämtning	Hämtningsperiod
En- och tvåbostadshus	Varannan vecka, med undantag för vecka 26-36 då hämtning sker varje vecka.	Året runt
Fritidsboende	Varannan vecka, med undantag för vecka 26-36 då hämtning sker varje vecka.	Under perioden mitten av april till mitten av oktober. Övrig tid efter särskild beställning.
Flerbostadshus*, matavfall i kärl	I samband med hämtning av restavfall eller med samma hämtningsintervall som för restavfall, men vid hämtning av restavfall mer sällan än varje vecka sker hämtning av matavfall minst varje vecka.	Året runt
Flerbostadshus*, matavfall i krantömmande behållare	Med samma hämtningsintervall som för restavfall, men vid hämtning av restavfall mer sällan än varannan vecka sker hämtning av matavfall minst varannan vecka.	Året runt
Verksamheter	I samband med hämtning av restavfall eller med samma hämtningsintervall som för restavfall. Vid hämtning av restavfall mer sällan än varje vecka sker hämtning av matavfall varannan vecka, med undantag för vecka 26-36 då hämtning sker varje vecka.	Året runt eller under del av året för säsongsbundna verksamheter efter anmälan till kommunstyrelsen.

*Gäller även en- och tvåbostadshus med gemensam fakturering.

Bilaga 3. Anvisningar om sortering och överlämnande av avfall

Av föreskrifterna framgår att de avfallsslag som beskrivs i denna bilaga ska sorteras ut. Avfallet ska lämnas vid för respektive avfallsslag anvisad plats.

Restavfall

Restavfall hämtas enligt dessa föreskrifter.

Matavfall

I områden där matavfallssortering har införts enligt 17 § och fastighetsinnehavare genom frivilligt deltagande anslutit sig, ska matavfall sorteras ut från hushållsavfall i en separat fraktion.

Farligt avfall från hushåll

Farligt avfall ska lämnas till kommunens kretslopps-/återvinningscentraler eller till den mobila insamlingen och vara tydligt märkt med uppgift om innehåll.

Elavfall och batterier

Bärbara batterier kan lämnas i batteriholkar som finns på återvinningsstationer, i vissa butiker och vid kommunens kretslopps-/återvinningscentraler.

Bilbatterier och andra batterier tyngre än 3 kg kan lämnas till försäljningsställen eller vid kommunens kretslopps-/återvinningscentraler.

Elavfall kan lämnas vid kommunens kretslopps-/återvinningscentraler.

Småelektronik och bärbara batterier (max 25 l) kan också lämnas till den mobila insamlingen.

Hämtning av elavfall och bärbara batterier från flerbostadshus

Hämtningsområde 1

Från flerbostadshus kan elavfall hämtas avgiftsfritt en gång per månad. För att hämtningen ska ske krävs att fastighetsinnehavaren ordnar en hämtningsplats enligt entreprenörens anvisningar. Fastighetsinnehavare kan även beställa extra hämtning av elavfall. Behållare för insamlingen kan fastighetsinnehavare skaffa genom direkt överenskommelse med kommunens entreprenör.

Elavfallet lämnas i de sorterade kategorierna lysrör, lågenergilampor, glödlampor, bärbara batterier, vitvaror och övrigt elavfall. I flerbostadshus med iordningställd hämtningsplats utrustas varje lägenhet med en box för småelektronik och bärbara batterier. Boxen kan tömmas i fastighetens utrymme för elavfall eller på kretslopps-/återvinningscentral.

En- och tvåbostadshus med gemensam fakturering kan mot avgift beställa hämtning på gemensamma hämtningsplatser på samma sätt som flerbostadshus. Fastighetsinnehavare utan iordningställd hämtningsplats kan beställa hämtning av elavfall, elavfallet ska då vara sorterat i fraktionerna beskrivna ovan.

Hämtning av elavfall och bärbara batterier från en- och tvåbostadshus samt fritidsboende

Hämtningsområde 1

En- och tvåbostadshus samt fritidsboende har möjlighet att mot avgift beställa hämtning av elavfall. Alla hushåll har en röd box där mindre elavfall och bärbara batterier ska läggas. Boxen kan ställas ut i samband med beställd hämtning av elavfall eller tömmas på kretslopps-/återvinningscentralen.

Hämtningsområde 2

På Gräsholmen och Alholmen kan elavfall och bärbara batterier, efter beställning, hämtas vid ett schemalagt hämtningstillfälle per säsong.

Grovavfall från hushåll

Grovavfall och små mängder bygg- och rivningsavfall från mindre renoveringar från hushåll kan lämnas vid kommunens kretslopps-/återvinningscentraler. Bygg- och rivningsavfall upp till 1 m³ lämnas avgiftsfritt, men därutöver tillkommer avgift. Grovavfallet ska sorteras och lämnas av avfallslämnaren i för avfallsslaget avsedd behållare.

Hämtning av grovavfall

Hämtningsområde 1

Innehavare av en- och tvåbostadshus kan mot avgift beställa hämtning av grovavfall i lösmängd. Grovavfall i lösmängd ska vara buntat eller förpackat i för lastningen lämpligt emballage.

Fastighetsinnehavare av flerbostadshus kan abonnera på schemalagd hämtning av grovavfall i kärl, 660 liter, eller containrar av olika storlekar.

Fastighetsinnehavaren kan också beställa enstaka hämtningar av grovavfall i lösmängd eller via tillfällig uppställning av container. Grovavfall i lösmängd ska avlämnas buntat eller förpackat i för lastningen lämpligt emballage.

Hämtningsområde 2

På Gräsholmen och Alholmen kan grovavfall, efter beställning, hämtas vid ett schemalagt hämtningstillfälle per säsong.

Trädgårdsavfall från hushåll

Trädgårdsavfall kan lämnas till kommunens kretslopps-/återvinningscentraler. För mängder över 1 m³ tillkommer avgift.

Hämtning av trädgårdsavfall

Hämtningsområde 1

En- och tvåbostadshus samt fritidsboende kan teckna abonnemang för hämtning av trädgårdsavfall. I abonnemanget ingår hämtning av trädgårdsavfall i kärl i storleken 370 liter. Hämtning sker var 14:e dag från mitten av april till mitten av oktober.

Hushåll i en- och tvåbostadshus kan lämna sin julgran till julgransinsamlingen veckan efter Tjugonedag jul. I tätbebyggda områden med en- och tvåbostadshus ska julgranen lämnas på gemensamma hämtningsplatser enligt anvisningar från Kommunstyrelsen.

I flerbostadshus kan julgranar hämtas från gemensamma platser enligt anvisningar från Kommunstyrelsen. Fastighetsinnehavaren beställer hämtning hos kommunen.

Alla julgranar ska vara fria från julgransprydnader och max 2,5 meter långa. Julgranar ska placeras så att det tydligt framgår att de ska hämtas.

Latrin

Latrin hämtas inom hämtningsområde 1 enligt dessa föreskrifter.

Slam och urin från enskilda avlopp

Hämtningsområde 1

Fastighetsinnehavaren ansvarar för anläggningens skötsel och underhåll. Barnsäkerheten ska beaktas.

Slanganslutning ska vara av den typ som används i kommunen. Entreprenören kan lämna upplysningar om tekniska specifikationer. Väg där slang dras ska vara fri från hinder.

Schemalagd tömning av slamavskiljare sker med intervall som fastställs i samråd mellan entreprenören och fastighetsinnehavaren. Om fastighetsinnehavaren och entreprenören inte är överens om schemalagningen fastställs hämtningsintervallet av Bygg- och miljönämnden. Entreprenören meddelar fastighetsinnehavare per post vilken vecka den schemalagda hämtningen kommer att ske. Tömning kan också ske efter särskild beställning.

Tömning av slutna tankar sker efter beställning till entreprenören.

På fastigheter där det finns både slamavskiljare och slutna tankar sker tömning av slamavskiljaren vid första beställningen av tömning av tank.

Filtermaterial i lösvikt ska vara sugbart, eventuellt efter vattentillförsel. För tömning av filtermaterial i lösvikt hänvisas även till bestämmelserna om avstånd mellan slamsugningsfordonets angöringsplats och slambrunn enligt 58§.

För hämtning av filtermaterial från fosforfällor i säck ska utrymme för hämtning med kranfordon finnas. Avstånd mellan kranfordonets angöringsplats och fosforfälla får vara högst 10 meter om filterkassett/storsäck om 500 kg används och högst 5 meter om filterkassett/storsäck om 1 000 kg används. Fri höjd upp till 10 meter över kranfordonet och mellan kranfordonets angöringsplats och fosforfällan behövs.

Fett från fettavskiljare

Fastighetsinnehavaren ansvarar för anläggningens skötsel och underhåll.

Schemalagd tömning sker med intervall som fastställs i samråd mellan entreprenören och fastighetsinnehavaren. Om fastighetsinnehavaren och entreprenören inte är överens om schemalagningen fastställs hämtningsintervallet av Bygg- och miljönämnden. Entreprenören meddelar fastighetsinnehavare per post vilken vecka den schemalagda hämtningen kommer att ske. Tömning kan också ske efter särskild beställning.

Fett och olja som uppstår vid livsmedelshantering får inte hällas i avloppet. Från verksamheter ska fett och olja som kan samlas upp i annan behållare än fettavskiljare lämnas till fettåtervinning om så är möjligt. Från hushåll ska sådan olja samlas upp i tät och tillsluten plastflaska eller liknande och sorteras som restavfall. Maximalt en liter olja får lämnas på detta sätt vid samma tillfälle.

Nyinstallation av fettavskiljare ska anmälas till Kommunstyrelsen senast 6 veckor före installationen.

Förpackningar och tidningar

Förpackningar av glas, plast, metall och kartong/wellpapp samt tidningar omfattas av producentansvar och ska lämnas vid Förpacknings- och Tidningsinsamlingens återvinningsstationer. Boende med tillgång till fastighetsnära insamling hänvisas till det insamlingsystemet.

Läkemedelsrester och kanyler

Läkemedelsrester och kasserade mediciner lämnas till apotek. Kanyler lämnas till apotek i en särskild behållare som apoteken tillhandahåller.

Däck

Däck ska lämnas till återförsäljare av nya däck eller till kommunens kretslopps-/återvinningscentraler. Däck utan fälg lämnas kostnadsfritt, men däck med fälg lämnas mot avgift.

Bilar

Uttjänta bilar lämnas till producenternas nätverk av bilskrotare för mottagning av uttjänta bilar där hela skrotbilar kan lämnas avgiftsfritt. Skrotbilar kan även lämnas till övriga auktoriserade bilskrotare, men då kan inte en avgiftsfri mottagning garanteras. Om bilen saknar väsentliga delar kan samtliga bilskrotare kräva ersättning. Mer information om hur skrotning går till kan fås av Transportstyrelsen eller BIL Sweden.

Bilaga 4. Behållartyper

I kommunen används följande behållare:

Behållare / utrustning / anläggning	Avsett för följande avfallslag	Ägs/tillhandahålls av kommunen (hyreskostnad kan tillkomma)	Ägs/tillhandahålls av entreprenören utan kommunens medverkan	Ägs/tillhandahålls av fastighetsinnehavaren ¹
Kärl 140, 190, 240 och 370 liter	Restavfall för en- och tvåbostadshus	Ja		
Kärl 140, 190 och 240 liter	Restavfall för fritidsboende	Ja		
Kärl 190, 240, 370 och 660 liter	Restavfall för flerbostadshus	Ja		
Kärl 140, 190, 240, 370 och 660 liter	Restavfall för verksamheter	Ja		
Kärl 140 liter	Matafall ²	Ja		
Kärl 660 liter	Grovavfall för flerbostadshus	Ja		
Kärl 370 liter	Trädgårdsavfall, abonnemang	Ja		
Plastsäck 160 liter ³	Restavfall	Ja		
Hämtning-betald-säck, 160 liter	Restavfall	Ja		
Papperspåsar och påshållare	Matafall från hushåll ²	Ja		
Container 6 eller 8 m ³ som töms med baklastade sopbil	Restavfall	Ja		I vissa fall
Container med komprimator i olika storlekar som töms med baklastande sopbil eller lastväxlarbil	Restavfall	Nej	I vissa fall	Ja
Container i storlekarna 6, 8, 10 m ³ som töms med baklastande sopbil	Grovavfall för flerbostadshus	Ja		I vissa fall

Container för stationär sopsug som töms med lastväxlarbil	Restavfall	Nej		Ja
Krantömmande behållare	Restavfall	Nej		Ja
Krantömmande behållare	Matavfall ²	Nej		Ja
Insatssäck till krantömmande behållare	Restavfall och matavfall ²	Ja		
Matavfallsskurn och slutna tank	Matavfall ²	Nej		Ja
Latrinkärl	Latrin	Ja		
Röd box, 25 liter	Elavfall och batterier hos en- och tvåbostadshus och fritidsboende	Ja		
Brun box, 6 liter	Elavfall och batterier hos hushåll i flerbostadshus	Ja		
Behållare för sortering av lysrör, lågenergilampor, glödlampor, batterier och smått elavfall.	Elavfall i flerbostadshus med gemensam hämtningsplats	Nej	Ja	I vissa fall
Slamavskiljare, slutna tank, minireningsverk och liknande	Slam och urin från enskilt avlopp	Nej		Ja
Fosforfälla	Filtermaterial	Nej	Nej	Ja
Fettavskiljare ⁴	Fettavfall	Nej		Ja

¹ Med fastighetsinnehavare jämställs nyttjanderättshavare och verksamhetsutövare.

² I områden där matavfallsutsortering har införts.

³ Endast vid hämtning inom hämtningsområde 2.

⁴ För mer information kontakta kommunens VA-huvudman.

Marina Danhill
Avfallsingenjör
Avfallsenheten
marina.danhill@upplands-bro.se

Datum Vår beteckning Er beteckning
2018-08-27 TN 16/0132

Tekniska nämnden

Avfallsplan 2019–2023

Förslag till beslut

Tekniska nämnden fastställer avfallsplan 2019–2023 för Upplands-Bro kommun. Kommunstyrelsen föreslås fastställa densamma. Avfallsplanen beslutas av Kommunfullmäktige och träder i kraft 1 januari 2019.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadskontoret har tagit fram ett förslag till ny avfallsplan för Upplands-Bro kommun som har varit ute på samråd och granskning under 2017 enligt krav i miljöbalken.

Tekniska nämnden fastställde (2018-02-26, protokoll §1) avfallsplanen som gick vidare till Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen återremitterade (2018-04-25, protokoll §67) avfallsplanen tillsammans med avfallsföreskrifter till Tekniska nämnden för ytterligare belysning av en del av förslagen i avfallsföreskrifter och dessa konsekvenser.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad 2018-08-27
2. Ny avfallsplan 2019–2023 för Upplands-Bro kommun
3. Avfallsplan 2007–2012 antagen av kommunfullmäktige den 21 november 2007

Ärendet

Avfallsplan utarbetades med hänsyn till naturvårdsverkets nya föreskrifter angående kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:02) som ställer särskilda krav till utformning och innehåll av avfallsplaner.

Framtagande av dokumentet skedde i samarbete med kommunens olika verksamheter som hade möjlighet att bidra med sakkunskaper och erfarenheter. Avfallsplanen ställdes ute för samråd och granskning till allmänheten under 2017 och bearbetades efter inkomna synpunkter. Tekniska nämnden var involverad i arbetet och informerades löpande under arbetets gång.

Tekniska nämnden fastställde (2018-02-26, protokoll §1) avfallsplanen som gick vidare till Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen återremitterade (2018-04-25, protokoll §67) både avfallsplan och avfallsföreskrifter till Tekniska nämnden för ytterligare belysning av två förslag i avfallsföreskrifter och dessa konsekvenser.

Avfallsplanen var remitterad utan invändningar och synpunkter och endast pga båda dokumenten ska antas tillsammans.

Avfallsplanen var uppdaterad med ny statistik för 2017 och ändrad giltighetsperiod från 2019 till 2023.

Barnperspektiv

Alla invånare, såväl vuxna som barn och ungdomar i Upplands-Bro kommun berörs av avfallsverksamheten. Barn och ungdomars bästa har beaktats indirekt genom att avfallsplan ska styra mot ett mer kretsloppsanpassat samhälle som gynnar deras framtid.

Samhällsbyggnadskontoret

Mathias Rantanen

Samhällsbyggnad chef

Ida Brännström

Teknisk chef

Marina Danhill

Avfallsingenjör

Bilagor

- Avfallsplan 2019–2023 för Upplands-Bro kommun
- Avfallsplan 2007–2012 antagen av kommunfullmäktige den 21 november 2007
- Bilagor till Avfallsplan 2019-2023

Beslut sänds till

- Akt
- Tekniska nämnden

Avfallsplan 2019 - 2023

för Upplands-Bro kommun

**Antagen av kommunfullmäktige den XX månad
2018 att gälla från och med den 1 januari 2019**

**Avfallsplan med tillhörande bilagor utgör tillsammans med
kommunens avfallsföreskrifter renhållningsordning för Upplands-
Bro kommun.**

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund.....	3
Syfte med avfallsplanen	3
Framtagande och genomförande	3
Ansvar	4
Framtidens överblick på avfallsflödenas utveckling	4
Styrmedel och infrastruktur.....	4
Konsekvenser av planens genomförande	5
Uppföljning	5
Giltighetstid för avfallsplanen	5
Läsanvisning	5
Fakta om Upplands-Bro kommun.....	6
Vision 2035 – Kommunen som ger plats	6
Visionens ledord.....	7
Miljöplan.....	7
Mål och åtgärder	8
Inriktningsmål 1.	8
En hållbar avfallshantering anpassad till människan	8
1a. Öka medvetenheten och kunskapen kring hållbar konsumtion	8
1b. År 2023 ska minst 90 % av hushållen vara nöjda med hur avfallshanteringen fungerar i kommunen	9
1c. Nedskräpningen ska minska i kommunen.....	10
1d. Skapa god arbetsmiljö på befintliga och nya hämtningsplatser	10
Inriktningsmål 2	11
Ta vara på avfallet som resurs.....	11
2a. Avfall ska förebyggas och en större andel produkter och material återanvändas	11
2b. Materialåtervinningen ska öka och mängden felsorterat avfall i soppåsen ska minska jämfört med 2018	12
2c. Förebyggande, återanvändning och materialåtervinning av bygg- och rivningsavfall ska öka.....	13
2d. Mängden matavfall som slängs i onödan ska minska	13
2e. Andelen matavfall som sorteras ut ska vara minst 70 % till 2023	14
2f. Fortsatt minskning av mängden avfall till deponi	14
Inriktningsmål 3	15
Allt avfall hanteras miljöriktigt för en hållbar miljö	15
3a. Andelen farligt avfall och elavfall i soppåsen ska minska jämfört med 2018.	15
3b. Hålla hög kvalitet på insamlat matavfall.....	16
3c. Minimera miljöpåverkan vid insamling av hushållsavfall	16
3d. Liten miljöpåverkan från gamla deponier	17
Inriktningsmål 4	17
Effektiva system för avfallshantering.....	17
4a. Utveckla insamlingssystemet utifrån funktionalitet och ekonomi	17
4b. Insamlingssystemen ska vara flexibla.....	18
4c. Avfallshanteringen är en naturlig del av den fysiska planeringen	18
4d. Utveckla samverkansarbete med andra kommuner och aktörer.....	19

Inledning

Bakgrund

Enligt bestämmelser i Miljöbalken ska det finnas en avfallsplan för varje kommun. Innehåll i avfallsplanen regleras av Naturvårdsverket. Avfallsplanen är kommunens styrande dokument för avfallshanteringen. Den fungerar som ett planeringsverktyg för att uppnå en god avfallshandling och beskriver prioriterade målområden, delmål och aktiviteter som gäller mellan åren 2019 och 2023.

Avfallsplanen ska bland annat innehålla uppgifter om vilka avfallstyper som uppkommer inom kommunen samt uppgifter om avfallets mängd och ursprung. Det finns också en nationell avfallsplan ”Från avfallshandling till resurshushållning” som anger riktningen för de kommunala avfallsplanerna. Upplands-Bros tidigare avfallsplan gällde 2007–2012. Uppföljning av denna visar att målen och åtgärderna i stort har genomförts.

Syfte med avfallsplanen

Syftet med avfallsplanen är att beskriva avfallshandling inom Upplands-Bro kommun och att tydliggöra kommunens ambitioner på avfallsområdet. Avsikten med målen är att arbeta mot förbättrade insamlingssystem och tydlighet för de som lämnar avfall att minska mängden avfall och avfallets miljöpåverkan. Syftet är även att styra avfallshandling i riktning mot ett hållbart samhälle och underlätta ett klimatsmart leverne. Avfallsplanen ska vara en del av kommunens styrdokument vid fysisk planering.

Avfallsplanen ska ge ansvariga och allmänheten en helhetsbild av avfallshandling och visa på möjligheterna att påverka sin egen handring av avfall. Avfallsplanen vänder sig till alla som bor och verkar i Upplands-Bro kommun.

Framtagande och genomförande

Arbetet med den nya avfallsplanen har skett i två grupper.

Specialistgrupp bestående av kommunala tjänstemän med uppgift att bidra med sakkunskaper och erfarenheter från skilda delar av den kommunala verksamheten. Workshop har genomförts med syfte att tillsammans med berörda aktörer inom kommunen, t.ex. tekniska avdelningen, kundcenter, plan- och exploatering, fastighetsförvaltning, kommunikationsstab, näringsliv och miljö ta fram konkreta mål och åtgärdsförslag för avfallsplanen för att ge tydliga riktlinjer och ett användbart verktyg i de olika verksamheterna.

Arbetsgrupp bestående av avfallsingenjör och konsulter från Tyréns ansvarade för samarbete med specialistgruppen, framtagande av förslag till avfallsplanen, genomförande av samråd och utställning för granskning samt kommunikation med berörda aktörer.

Samråd med länsstyrelsen om innehållet i miljöbedömningen av avfallsplanen har genomförts.

Antagande av avfallsplan har skett enligt bestämmelser i 15 kap. 42–43 §§ miljöbalken. Efter godkännande av Tekniska nämnden ställdes avfallsplanen ut för samråd med allmänheten för synpunkter. Inkomna synpunkter beaktades i en samrådsredogörelse och ändringar har gjorts. Efter beslut i Tekniska nämnden ställdes avfallsplanen ut för slutgiltig granskning under fyra veckor.

Därefter gjordes ytterligare justeringar. Slutförslaget till avfallsplan antas först av Tekniska nämnden och bereds sedan av Kommunstyrelse för slutligt antagande av Kommunfullmäktige.

Utställning av avfallsplanen kungörs på kommunens hemsida, i Kommunhuset och biblioteket i Bro.

Ansvar

Tekniska nämnden har det övergripande ansvaret för att initiera arbetet med de mål och åtgärder som är framtagna i Avfallsplan 2019–2023. Övriga berörda enheter samarbetar med avfallsenheten för att genomföra de initierade åtgärderna för att uppnå målen.

Framtidens överblick på avfallsflödenas utveckling

När det gäller avfallsflödenas framtida utveckling kan följande förutspås:

- Mängden av **restavfall** ska minska i takt med utökade utsorteringen av matavfall och förpackningar. Mängden av utsorterat **matavfall** ska öka med ökning av sorteringsgrad och antal hushåll och verksamheter som ansluter sig till insamlingen.
- Mängden av utsorterade **förpackningar och tidningar** ska öka med utveckling av insamlingssystem närmare till fastigheter, aktiva informationskampanjer och styrande effekt av avfallstaxa.
- Mängden av **grovavfall** vid kommunens kretsloppscentraler kan minska något efter införande av inpasseringssystem med bättre kontroll över besökare t ex från verksamheter och grannkommuner. Drift av kommunens kretsloppscentraler i egen regi och planerat utvecklingsarbete ska leda till bättre service för besökare och högre sorteringsgrad av olika fraktioner för materialåtervinning.
- Mängden av allt **hushållsavfall** ska minska som ett resultat av förebyggande arbete.

Styrmedel och infrastruktur

Kommunen har möjlighet att använda olika **styrmedel** i sitt arbete att uppnå uppsatta målen och genomföra för detta nödvändiga åtgärder. Styrmedlen kan vara av olika typer så som informativa, administrativa eller ekonomiska.

Kommunen kan gå ut med olika informationskampanjer, styra mot önskade mål genom bestämda regler för avfallshantering i avfallsföreskrifter eller främja miljövänlig beteende med avfallsavgifter. Genom tillsyn och fysisk planering kan kommunen påverka verksamheter att planera och genomföra åtgärder som leder till förebyggande av avfall, återanvändning eller högre återvinningsgrad.

Kommunens **infrastruktur** och insamlingssystem för avfallshantering ska utvecklas successivt och anpassas till nya förutsättningar som t ex. ändrade förutsättningar eller förändrade levnadsmönster i samhället i stort. Kommunens snabb tillväxt med nybyggområde och etableringar av nya verksamheter kräver infrastruktur med moderna system som ska vara flexibla och effektiva. Utredning av förutsättningar för införande av nya alternativa insamlingsystem ska genomföras och ska ligga till grund för hur avfallshanteringen kommer att handlas upp i framtiden. Det kan även vara aktuellt när ansvaret för insamling av förpackningar eventuellt lämnas över till kommuner.

Konsekvenser av planens genomförande

Avfallsplanen ska bidra till en positiv utveckling för boende och verksamheter samt miljön i kommunen. I planens miljökonsekvensbeskrivning (bilaga 5) görs en bedömning av planens miljöeffekter jämfört med ett nollalternativ. Vissa av planens åtgärdsförslag kan innebära ökade kostnader för både avfallskollektivet, fastighetsägare och andra aktörer jämfört med idag. En del kostnader kan dock kompenseras med besparingar som uppkommer vid optimering och effektivisering av avfallshanteringen samt från försäljning av insamlat avfall för materialåtervinning.

Uppföljning

Uppföljning av målen kommer att göras i slutet av avfallsplanperioden, under 2023. En halvtidsuppföljning kommer att göras under 2021 för att stämma av att arbetet med målen fortlöper som planerat.

Giltighetstid för avfallsplanen

Denna avfallsplan gäller fram till och med år 2023.

Vid framtida revidering och uppdatering av avfallsplanen ska följande gälla:

- Vid revidering av planens mål ska beslut fattas av kommunfullmäktige.
- Vid revidering av åtgärder beskrivna i planen ska beslut fattas av Tekniska nämnden.

Läsanvisning

Denna avfallsplan är uppdelad i ett huvuddokument samt sex bilagor.

Huvuddokumentet består av en redogörelse för kommunens fyra inriktningsmål för avfallshanteringen och beskrivning av hur dessa mål ska uppnås.

Mer detaljerad information om exempelvis förutsättningarna och nuläget i kommunen samt vilka lagar och regler som styr avfallshanteringen återfinns i bilagorna. Där finns även en bilaga med förklaringar av de flesta branschrelaterade ord som används. Bilagorna är samlade i ett separat dokument.

Fakta om Upplands-Bro kommun

Upplands-Bro kommun har en stor inflyttning. Prognosen pekar på att invånarantalet redan till år 2030 kommer att ha ökat till cirka 35 000 från 27 614 (SCB, 2017).

Upplands-Bro är en växande ekokommun (kommunen är medlem i föreningen Sveriges Ekokommuner) som har såväl tätorter som landsbygd. Som övergripande mål för kommunen gäller bland annat att Upplands-Bro ska vara ett gott föredöme och fatta alla beslut med utgångspunkt i ett kretsloppstänkande där vi visar omtanke för människa och miljö.

Utgångspunkten för tanken kring en ekokommun är att de har ett ekosystem i balans som är basen för en hållbar ekonomisk och social utveckling. Som ett exempel på långsiktigt arbete mot hållbar utveckling började Upplands-Bro kommun under 2014 införa insamling av matavfall, vilket sedan har utvecklats succesivt.

De nationella målen som finns om att förebygga avfall och minska avfallsmängderna ställer höga krav både på ett aktivt arbete med att förebygga avfall och på att ha flexibla och samtidigt robusta system för omhändertagandet av avfall för både hushåll och verksamheter. Det ställer också stora krav på tydlighet och långsiktighet i planeringen av avfallshanteringen, såväl som av övrig infrastruktur.

Från oktober 2017 har Upplands-Bro kommun tagit över sina två kretsloppscentraler och driver dem i egen regi. Ett stort utvecklingsarbete ska genomföras på centralerna för att förbättra både service för invånare och företag samt höja graden av grovavfallssortering med utökat antal fraktioner.

En mer detaljerad beskrivning av Upplands-Bro kommun och fakta om avfallshanteringen finns i bilaga 1.

Vision 2035 – Kommunen som ger plats

Upplands-Bro kommun vill genom avfallsplanen 2019–2023 skapa ett långsiktigt arbete inom avfallshanteringen med Vision 2035 i fokus. Visionen antogs den 3 juni 2015 av kommunfullmäktige i Upplands-Bro. Visionen är vägledande i kommunens arbete och visar i vilken riktning kommunen ska utvecklas till år 2035.

Vid framtagandet av visionen fördes en omfattande medborgardialog, för att skapa delaktighet, ökad medvetenhet samt ökat intresse för utvecklingsfrågor. Visionen har även använts som vägledning i avfallsplanen så att medborgarperspektiv i planen är utgångspunkten.

Visionen är till för och förverkligas av de som bor och verkar i kommunen. Att skapa närhet och gynna småskalighet samt skapa mötesplatser i form av t.ex. återbruk bidrar också till kommunens vision.

Visionens ledord

Nyfikenhet

Vi vågar vara nyfikna. Vi tar initiativ, är öppna och mottagliga för nya tankar och synsätt.

Omtanke

Vi bryr oss. Omtanken om varandra och vår närmiljö ger hållbarhet och plats för tillit.

Liv

I Upplands-Bro känner alla sig trygga. Här ges alla möjlighet att hitta sin plats, skapa sina livschanser och tillsammans forma framtiden.

Miljöplan

Kommunens miljöplan som styrande dokument med lokala miljömål antogs av kommunfullmäktige 2010 och är i behov av revidering. Denna plan gäller fortfarande tillsammans med kommunens översiktsplan, avfallsplan och grönplan samt relevanta lagar som miljöbalk och ramdirektiv för vatten.

I miljöplanen lyfts till exempel arbetet med de kommunala verksamheternas avfallshantering. De målen är delvis aktuella och arbetet fortsätter för att källsortering ska finnas inom alla kommunens verksamheter. Målet att 50 % av kommunens verksamheter ska ha separat insamling av matavfall är redan uppnått.

Arbetet pågår med en *Plan för hållbar utveckling i Upplands-Bro* som ska ersätta den gamla miljöplanen och klargöra prioriterade områden för en social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling i kommunen samt ge konkreta förslag på åtgärder.

Plan för hållbar utveckling i Upplands-Bro kommer att utvecklas med tanke på de mål och ramverk för hållbarhetsarbetet som finns på nationell, regional och lokal nivå. Arbetet med att utveckla planen ska ta intryck av pågående arbete för hållbar utveckling i Sverige och andra länder.

I avfallsplanen finns åtgärder som bidrar till att uppfylla målen i kommunens kommande utvecklingsplanen.

Mål och åtgärder

I avfallsplanen finns fyra inriktningsmål som anger kommunens övergripande målsättningar. Under dessa inriktningsmål finns ett antal delmål som konkretiserar de övergripande målsättningarna. Till varje delmål finns åtgärder som visar hur kommunen och andra berörda ska och kan arbeta för att uppfylla målen. Tanken med dessa mål är att de bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling.

I de allra flesta fall krävs en samverkan mellan olika aktörer för att målen ska kunna uppnås. Det kan vara till exempel kommunens olika kontor, bolag och verksamheter, fastighetsägare, byggherrar, företag och sist men inte minst kommuninvånarna. I flera fall, till exempel när det gäller avfall med producentansvar, har kommunen begränsad rådighet över insamling och hantering.

Uppföljning av mål och åtgärder

Uppföljning av avfallsplanen görs genom de mätbara mål som finns inom varje inriktningsmål. De mål som inte är mätbara följs upp genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.

Inriktningsmål 1.

En hållbar avfallshantering anpassad till människan

För att uppnå målen för insamling och återvinning krävs det att vi har avfallssystem som fungerar bra och passar för de människor som är berörda. Det omfattar både avfallslämnare, sophämtare, personal på mottagnings- och behandlingsanläggningar, och alla andra som är en del av avfallshanteringskedjan.

Gör det lätt att
sortera rätt

Genom att skapa enkla och lättillgängliga insamlingssystem kan nöjdheten bland kommuninvånarna öka. Hög nöjdhet kring avfallshanteringen tillsammans med hög medvetenhet och kunskap kan leda till en mer hållbar konsumtion.

Hög nöjdhet kan också minska nedskräpningen då det upplevs lätt att göra rätt och att avfallet hamnar på rätt plats. I och med att nedskräpningen minskar upplevs också miljöerna i kommunen som mer trygga och trevliga att vistas i.

Genom att skapa en medvetenhet kring konsumtionen och förändrad beteende kan mängden avfall som uppkommer minskas. Det är viktigt att se avfall som en resurs och sortera det rätt för att sedan kunna behandla det efter dess egenskaper.

1a. Öka medvetenheten och kunskapen kring hållbar konsumtion

För att uppnå en hållbar konsumtion behöver motivation skapas genom kunskap och medvetenhet. Det är även viktigt att informationen är tydlig och lättillgänglig.

Medvetenheten om källsortering behöver öka kring olika avfallsslag/fraktioner för att även förebygga avfallets uppkomst och skapa förändrade beteenden.

Åtgärder för att uppnå målet

- Använda fler mediekanaler för information till invånare och verksamheter och lyfta frågan kring hållbar konsumtion i samband med olika kommunevent.
- Ta fram sorteringsanvisning med bilder för att de med läs- och skrivsvårigheter samt bristfälliga kunskaper i det svenska språket ska kunna ta till sig informationen.
- Uppmuntra till och medverka i skolprojekt anpassade till elever i olika årskurser, där avfallsminimering och avfallshantering står i fokus. Utveckla koncept där barn står som budbärare till sina föräldrar. Genomförs i samarbete med utbildningskontoret.

Uppföljning och nyckeltal

Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.

1b. År 2023 ska minst 90 % av hushållen vara nöjda med hur avfallshanteringen fungerar i kommunen

Det ska vara ”lätt att göra rätt”. Platser och utrustning för avfallslämning ska vara användarvänligt utformade med upplevd trygghet. Det ska vara tydligt hur kommunens insamlingssystem fungerar och hur sorteringen går till.

Åtgärder för att uppnå målet

- Ta fram en kommunikationsplan för avfallsverksamheten som knyter an till avfallsplanens mål.
- Tydliggöra hur insamlingssystemet fungerar och förmedla det kretsloppstänkande som genomsyrar kommunens arbete.
- Ta fram råd till fastighetsägare om hur de kan informera sina hyresgäster.
- Öka kunskapen om avfallsfrågor inom kommunens kontor och bolag.
- Främja insamlingssystem som gör avfallshanteringen mer tillgänglig och bekväm för användare.
- Lyfta fram goda exempel på utrymmen för avfallshantering och avfallssortering, som kan användas som inspiration för byggherrar och fastighetsägare.
- Göra enkätundersökning för att ta reda på vad som saknas för att fler avfallslämnare ska bli nöjda.

Uppföljning och nyckeltal

- Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.
- Uppföljning genom enkät till avfallsabonenterna avseende upplevd nöjdhet kring avfallshanteringen och upplevd service (%).

1c. Nedskräpningen ska minska i kommunen

Nedskräpning leder till negativa konsekvenser på miljön, exempelvis skador på djur och människa, spridning av kemikalier och upplevd otrygghet.

Upplands-Bro kommun arbetar genom sin vision för att skapa trygghet och visa omtanke för miljön. Det kan uppnås genom att skapa ett insamlingssystem där utgångspunkten är kundens behov och där det är lätt att göra rätt. Avfallet hamnar då på rätt plats och nedskräpningen minskar.

Åtgärder för att uppnå målet

- Arbeta med utveckling av insamlingssystem där hushållen och verksamheterna är nöjda med avfallshanteringen.
- Arbeta förebyggande för att skapa medvetenhet och ta krafttag mot nedskräpning genom kampanjer, exempelvis skräpplockningsaktiviteter.
- Kommunicera kommunens budskap att nedskräpningen är ett delat ansvar mellan individen och kommunen.
- Nedskräpningen i kommunen ska mätas och följas upp.
- Utveckla möjligheten att källsortera i offentlig miljö.
- Fortsätta arbetet med Håll Sverige Rent och Skräpplockardagarna.
- Utveckla insamlingssystemen i anslutning till kustmiljöer för att förebygga nedskräpning även i marina miljöer.

Uppföljning och nyckeltal

- Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.
- Införa skräpmätningar enligt befintliga metoder för att ha mätbara indikatorer för uppföljning.

1d. Skapa god arbetsmiljö på befintliga och nya hämtningsplatser

Många arbetsuppgifter som rör hämtning och övrig hantering av avfall kan vara problematiska ur arbetsmiljösynpunkt. Genom att alla berörda aktörer samverkar skapas bra förutsättningar för en sund arbetsmiljö.

Åtgärder för att uppnå målet

- Stödja entreprenörer i deras arbete med förbättring av arbetsmiljö hos sina medarbetare. Vara behjälpliga för entreprenörer i utredning av optimala lösningar för att åtgärda arbetsmiljöproblem.
- Maskinella lösningar ska prioriteras i första hand vid alla nybyggnationer och större ombyggnationer.
- Tydliggöra krav på arbetssätt avseende arbetsmiljöarbete i upphandlingar.
- Medverka och bidra till en god dialog mellan fastighetsägare och entreprenör i deras åtgärdsprocess inom arbetsmiljöarbetet.

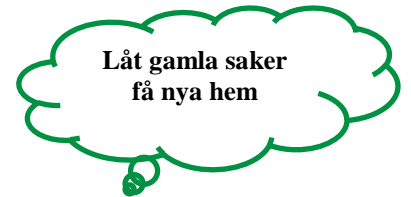
Uppföljning och nyckeltal

Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.

Inriktningsmål 2

Ta vara på avfallet som resurs

EU:s avfallshierarki, eller avfallstrappan som den också kallas, symboliserar graden av resurshushållning. Ju högre upp i trappan, desto bättre tar man vara på resurserna och generellt minskar belastningen på miljön.

Figur 1. Avfallstrappan. Källa: Avfall Sverige

De översta trappstegen handlar om att förebygga uppkomsten av avfall och dess farlighet samt öka återanvändningen. Att förebygga avfall handlar om att tänka resurseffektivt och giftfritt tidigt. Det kan vara att designa en produkt för lång hållbarhet eller att planera inköp och användning för att minska onödigt spill. Det kan också handla om att stimulera människor och verksamheter att återanvända t.ex. möbler och kläder.

För det avfall som ändå uppkommer är det viktigt att recirkulera och materialåtervinna så mycket som möjligt. Materialåtervinning gör inte bara att uttaget av mängden jungfruligt material minskar, det leder också till att vi sparar energi. För att ta vara på avfallet behöver förutsättningar som uppmuntrar rätt beteende skapas. Detta går i samma linje som kommunens vision om nyfikenhet och öppenhet för nya tankar och idéer.

En stor del av vårt avfall är biologiskt lätt nedbrytbart som till exempel matrester och trädgårdsavfall. Genom rötning (biologisk nedbrytning av organiskt material i syrefri miljö) utvinns energi och näring i form av biogas och biogödsel. Även kompostering ger en miljövinst genom att näringen tillvaratas. Det ger större miljövinster jämfört med att låta avfallet följa med den vanliga soppåsen till förbränning med energiutvinning.

2a. Avfall ska förebyggas och en större andel produkter och material återanvändas

För att klättra uppåt i avfallstrappan behöver mer avfall förebyggas och återbrukas. Genom att skapa goda förutsättningar för återanvändning kan avfall förebyggas och medvetenheten hos boende och verksamma i kommunen öka. Nya

möjligheter behöver utvecklas där människan och miljön visas omtanke och det skapas enkla lösningar för att återbruka mer.

Åtgärder för att uppnå målet

- Medverka till fortsatt utveckling av system för insamling och återanvändning av kläder och textilier.
- Uppdatera inköspolicy och inkösrutiner för att öka medvetenheten bland kommunens verksamheter om vikten att förebygga att avfall uppstår.
- Utredda möjligheten att skapa internt webbaserat återbrukssystem för kommunens verksamheter på intranätet.
- Arrangera leksaksbyte i samband med lämpliga event i samarbete med berörda aktörer.
- Fortsätta utvecklingsarbete med återbruk på kretsloppscentraler genom utöka antal sorter av varor för återanvändning, t ex byggmaterial, cyklar, möbler mm.

Uppföljning och nyckeltal

- Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.
- Uppföljning av rapporterade årliga insamlade mängder kläder/textil mm.
- Årliga jämförelser av total mängd insamlat hushållsavfall per person.

2b. Materialåtervinningen ska öka och mängden felsorterat avfall i soppåsen ska minska jämfört med 2018

Genom bra förutsättningar för att sortera avfallet kan de flöden som går till materialåtervinning respektive utvinning av energi optimeras. Grovavfall är ett exempel där utsorteringen av nya fraktioner kan öka materialåtervinningen.

Förpackningar och returpapper förekommer i stor utsträckning i soppåsen och förbättringsmöjligheter finns för ökad utsortering och återvinning av de olika materialslagen.

Åtgärder för att uppnå målet

- Avfallstaxan ska ha miljöstyrande effekt för att stimulera till utökad sortering av hushållsavfall.
- Utsortering av fraktionerna tidningar/kontorspapper, pappers-, glas-, metall- och plastförpackningar, farligt avfall och elavfall ska finnas i alla kommunala verksamheter och i kommunens eget fastighetsbestånd.
- Samarbeta med FTI och andra aktörer för utveckling av insamlingsplatser för förpackningar och tidningar samt identifiera områden där återvinningsstationer behövs.
- Utveckla insamlingsystemen för källsorterade fraktioner tillsammans med berörda aktörer.
- Ställa krav att platser/anläggningar för avfallshantering inom nybyggområde ska utformas med möjlighet till källsortering av förpackningar och tidningar.

- Öka sorteringsgraden av grovavfall på kretsloppscentralerna med nya materialfraktioner av t.ex. plast, planglas, olika sorts metaller, lastpallar och textilier.
- Förbättra sortering genom demontering av grovavfall till olika fraktioner på kretsloppscentralerna, t ex däck från fälg, möbel.

Uppföljning och nyckeltal

- Uppföljning sker främst genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.
- Följa upp antal kommunala verksamheter och fastigheter i kommunens fastighetsbestånd som har fastighetsnära insamling med källsortering.
- Andel felsorterat avfall i soppåsen följs upp genom plockanalys.

2c. Förebyggande, återanvändning och materialåtervinning av bygg- och rivningsavfall ska öka

Ett av EU avfallsdirektivets mål är att återanvändningen och materialåtervinningen av icke farligt bygg- och rivningsavfall ska vara minst 70 procent år 2020. Med kommunens snabba tillväxt och stora planer med byggnation av nya områden kommer målet vara aktuellt. En stor potential finns att genom god planering vid byggen minska andelen material som behöver kasseras.

Åtgärder för att uppnå målet

- Driva informationskampanjer om miljönyttan med effektiv hantering av byggmaterial och förebyggande av byggavfall, att spillmaterial vid byggproduktion ska minimeras och byggvaror hushållas
- Inom tillsyn över hanteringen av bygg- och rivningsavfall ställa krav via materialinventering, kontroll/rivningsplan och deponideklaration vid slutsamråd för att kontrollera att lagen följs
- Utreda möjlighet att ordna utsortering och återbruk av överblivet byggmaterial på kretsloppscentralerna.
- Ta fram goda konkreta exempel för att visa hur målet kan uppnås.

Uppföljning och nyckeltal

Redovisning av hur arbetet har genomförts för att nå delmålet.

2d. Mängden matavfall som slängs i onödan ska minska

Den mat som slängs i Sverige idag ger upphov till olika miljöproblem som till exempel stora mängder koldioxidutsläpp, övergödning av vattendrag mm. Genom att minska matsvinnet kan samhället nå stora miljövinster.

Åtgärder för att uppnå målet

- Öka kommuninvånarnas medvetenhet om matsvinnets påverkan på miljön och ekonomin
- Genomföra projekt i skolor, skolkök och storkök för att öka medvetenheten kring matsvinn i syfte att det ska minska

- Arbeta med kommunikationsprogram för minskning av matsvinnet.

Uppföljning och nyckeltal

Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.

2e. Andelen matavfall som sorteras ut ska vara minst 70 % till 2023

Även om matsvinnet minskar kommer det att uppstå matavfall. Så mycket som möjligt av det matavfall som uppstår ska sorteras ut.

Allt insamlat matavfall ska gå till produktion av biogas och biogödsel för att skapa ett slutet kretslopp. Det är viktigt att så många som möjligt sorterar ut matavfall för att öka sorteringsgraden hos både invånare och verksamheter. Kommunens ambition är att minst 90 % av avfallslämnarna sorterar sitt matavfall. Minst 70 % av deras mängd matavfall per person ska sorteras ut.

Åtgärder för att uppnå målet

- Öka invånares medvetenhet om matavfallsinsamlingens betydelse för miljön och ekonomin. Det vill säga det matavfall som ändå uppstår ska samlas in och behandlas biologiskt till biogas och biogödsel.
- Utsortering av matavfall ska finnas i alla kommunala verksamheter och i kommunens eget fastighetsbestånd.
- Delta i matavfallskampanjer för att främja matavfallsinsamling.
- Regelbundet genomföra uppföljning av mängder matavfall (följa upp statistik) med återkoppling till avfallslämnare för att påverka/utmana till bättre sortering.
- Utveckla insamling av matavfall från verksamheter särskilt från restauranger, storkök, livsmedelsbutiker mm. Kontroll kan samordnas i samband med annan tillsyn.

Uppföljning och nyckeltal

- Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.
- Andel matavfall i soppåsen följs upp genom plockanalys.
- Uppfölja totala mängden utsorterat matavfall per person relaterat till schablonberäknad mängd per person.

2f. Fortsatt minskning av mängden avfall till deponi

Deponering, det vill säga att lägga avfallet på en soptipp, är det lägsta steget i avfallstrappan. Deponering bör enbart användas för avfall som inte kan behandlas på annat sätt, till exempel mineralull och glasfiber.

Åtgärder för att uppnå målet

- Fortsätta utveckla sortering av fraktionerna på kretsloppscentralerna för att minska mängden avfall till deponi.
- Kommunikation kring vad som ska sorteras ut och var det ska lämnas. Uppdatera sorteringsguide.

Uppföljning och nyckeltal

- Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.
- Uppföljning av mängd avfall från kretsloppscentralerna som går till deponering.

Inriktningsmål 3

Allt avfall hanteras miljöriktigt för en hållbar miljö

Avfall kan ge upphov till miljöpåverkan på flera olika sätt. Avfallshanteringen idag består till stor del av transporter med sopbil, vilket kan ge upphov till buller och utsläpp till luft som påverkar klimatet. Därför är en viktig del i arbetet

med avfallsplanen att minimera miljöpåverkan från avfallsinsamlingen.

För att skapa en hållbar miljö är det viktigt att det är en hög kvalitet på det avfall som sorterar ut. Ju mindre föroreningar och farliga ämnen det finns i avfallet, desto mindre blir risken för negativ påverkan på miljön. Kvaliteten på utsorterat matavfall måste vara hög för att rötresten, biogödsel, ska kunna användas på ett korrekt sätt.

Det farliga avfallet och elavfallet måste hanteras på ett miljöriktigt sätt och sorterar ut för ett säkert omhändertagande. I takt med ökande användning av elektriska och elektroniska produkter ökar även mängden insamlat elavfall. Därför är det viktigt att elavfallet inte hamnar i soppåsen eller i grovavfall då det kan öka risken för utsläpp av farliga ämnen vid förbränning.

3a. Andelen farligt avfall och elavfall i soppåsen ska minska jämfört med 2018.

Genom att sortera ut avfall som innehåller farliga ämnen blir avfallet som går till förbränning (soppåsen) renare från olika miljö- och hälsofarliga ämnen. Det farliga avfallet kan då behandlas på ett säkert och miljöanpassat sätt. Andel av farligt och elavfall i hushållens soppåsar ligger i dagsläget runt 0,5 % och vi vill sträva efter nollvisionen för farligt och elavfall i soppåsar.

God tillgänglighet av insamlingsplatser i kombination med informationsinsatser ska höja insamlingen till en sådan nivå att vi närmar oss vår nollvision: det ska inte finnas något farligt avfall i hushållens sopkärl till 2023.

Åtgärder för att uppnå målet

- Informationskampanjer till kommuninvånare med fokus på varför det är viktigt att sortera ut farligt avfall och elavfall, vad som ska sorterar ut och var det ska lämnas.
- Utveckla säkra och lättillgängliga system för insamling av hushållens farliga avfall.
- Kommunens verksamheter ska ha kontroll på vilket farligt avfall som uppstår och förvissa sig om att hantering, borttransport och omhändertagande sker på ett korrekt sätt.

- Information och kontroll över hantering av farligt avfall och elavfall hos verksamheter ska samordnas i samband med annan tillsyn.
- Ställa tydliga krav till byggherrar på hantering av farligt avfall i bygg- och rivningslov.

Uppföljning och nyckeltal

- Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.
- Införa/kräva rapportering om hantering av farligt avfall från verksamheter för bättre kontroll och uppföljning.
- Plockanalys, följa upp andel farligt avfall och elavfall i hushållens soppsåse (%).

3b. Hålla hög kvalitet på insamlat matavfall

Kvaliteten på matavfallet ska ständigt förbättras med ökande mängderna av insamlat matavfall samt ökande befolkning. För att uppfylla målet ska det utvecklingsarbetet som påbörjats vid införande av matavfallsinsamling fortsätta.

Åtgärder för att uppnå målet

- Fortsätta informationsinsatser riktade till både hushåll och verksamheter genom medverkan i nationella kampanjer och utökade aktiviteter i sociala medier.
- Förbättra avvikelserapportering från chaufförer.
- Effektivisera åtgärder mot felsorterat matavfall så att det sorteras på ett korrekt sätt.

Uppföljning och nyckeltal

- Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.
- Uppföljning av antal reklamationer från insamlingsentreprenören eller förbehandlingsanläggning för matavfall.

3c. Minimera miljöpåverkan vid insamling av hushållsavfall

Den miljöpåverkan som själva insamlingen kan ge upphov till är främst buller, lukt, partiklar samt koldioxid från fossila drivmedel.

Åtgärder för att uppnå målet

- Arbeta för att avfallshantering i största utsträckning ska göras med fordon som drivs av förnyelsebara drivmedel.
- Verka för en god och genomtänkt logistik för avfallstransporter.
- Avväga positiva och negativa miljöeffekter inför förändringar av hämningssystemet.

Uppföljning och nyckeltal

Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.

3d. Liten miljöpåverkan från gamla deponier

Nedlagda deponier utgör en miljörisk då det innebär att stora mängder föroreningar och miljögifter samlas på en begränsad yta. Därför är det viktigt att ha kontroll över de gamla deponierna som finns i kommunen för att säkerställa att de ger en så liten miljöpåverkan som möjligt. Enligt den nationella avfallsplanen ska alla kommuner och länsstyrelser ha identifierat, inventerat och riskklassat alla nedlagda deponier till 2017.

Åtgärder för att uppnå målet

- Förnya riskklassificering av nedlagda deponier för hushållsavfall.
- Säkerställa att markägare genomför nödvändiga åtgärder för att minska miljöpåverkan från gamla deponier.

Uppföljning och nyckeltal

Sammanställning av riskklassificering samt planerade åtgärder som har gjorts.

Inriktningsmål 4

Effektiva system för avfallshantering

Systemen för insamling, mottagning, hantering och behandling av avfall ska vara effektiva. Det innebär:

- System som är lättillgängliga och lättbegripliga för de som använder dem.
- Flexibla system som kan anpassas efter ändrade förutsättningar, såsom nya lagkrav eller växande befolkning.
- System som är anpassade och välplanerade med avseende på logistik och transporter.
- Kostnadseffektiva system.
- Säkra och robusta system som är motståndskraftiga vid kriser och extraordinära händelser.

Samhället förändras ständigt och befolkningsökning, klimatförändringar samt ändrade lagkrav är faktorer som påverkar avfallshanteringen. För att skapa ett effektivt och lättillgängligt avfallshanteringssystem anger översiktsplanen att det ska tas fram planeringsriktlinjer för avfallsfrågor med syftet att ge vägledning vid detaljplaneprovning och bygglovprovning.

4a. Utveckla insamlingssystemet utifrån funktionalitet och ekonomi

Genom att se över kommunens insamlingssystem och entreprenadavtal kan både funktionaliteten och kostnadseffektiviteten förbättras. Genom att öka funktionaliteten för insamlingssystemet skapas också lättillgängliga och lättbegripliga system anpassade för människan.

Åtgärder för att uppnå målet

- Främja moderna insamlingssystem utifrån miljö- och arbetsmiljöperspektiv via avfallstaxa.
- Vara behjälpliga för fastighetsägare att de kan optimera insamlingsplatser utifrån funktionalitet och ekonomi.
- Vid upphandling av ny avfallsentreprenad, verka för hållbar utveckling ur ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv.
- Sträva efter positiva förändringar i insamlingssystemet för att uppnå största möjliga miljönytta och servicegrad för pengarna.
- Medverka i utredning av möjligheten att skaffa insamlingsplatser för toalettavfall från småbåtar.

Uppföljning och nyckeltal

Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.

4b. Insamlingssystemen ska vara flexibla

System som är enkla att anpassa till förändrade förutsättningar är viktigt för att säkerställa fungerande avfallshantering. Med nyfikenhet och öppenhet kan flexibla insamlingssystem skapas för att hantera förändringar som exempelvis växande befolkningsmängd och ändrade lagkrav.

Åtgärder för att uppnå målet

- Bevaka nya tendenser i insamlingssystem för att se om det finns behov av att anpassa befintliga insamlingssystem.
- Utredda förutsättningar för alternativa insamlingssystem för kommunens avfallshantering bland annat för fastighetsnära insamling.
- Vara öppen för innovationer som kan leda till utvecklad avfallshantering.
- Medverka vid utredning av vilka insamlingssystem som finns eller behöver finnas för att skapa flexibilitet i dessa vid nybyggnationer.
- Bevaka de politiska diskussioner som förs om insamlingsansvaret för förpackningar och tidningar och anpassa kommunens system efter resultatet.

Uppföljning och nyckeltal

Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.

4c. Avfallshanteringen är en naturlig del av den fysiska planeringen

Avfallshanteringen är en del av samhällets infrastruktur och för att åstadkomma väl fungerande lösningar behöver den finnas med i ett tidigt skede av planeringsprocessen och vara en naturlig del av den fysiska planeringen. Det gäller både vid förändringar i befintliga områden och vid nybyggnation.

Åtgärder för att uppnå målet

- Regler och riktlinjer om avfallshanteringen för fastighetsägare och byggherrar ska finnas i kommunens tekniska handbok

- Se över rutiner och riktlinjer för avfallsrelaterad granskning av planer, program och bygglov.
- Kontinuerlig samverkan mellan berörda kontor/avdelningar för att skapa samsyn och samarbete.
- Ställa krav på att det finns ytor för god avfallshantering i samband med nybyggnation, förtätning av bostadsområden, exploatering och utveckling av områden.
- Fortsätta arbetet med att få en samsyn kring användandet av kommunal mark för avfallshantering, när möjlighet att anordna en bra hantering saknas på fastigheten.

Uppföljning och nyckeltal

Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.

4d. Utveckla samverkansarbete med andra kommuner och aktörer

Genom att samarbeta och skapa erfarenhetsutbyte med andra kommuner kan Upplands-Bro utveckla sitt arbete med avfallshanteringen i kommunen.

Åtgärder för att uppnå målet

- Utveckla samarbete och erfarenhetsutbyte med grannkommuner på avfallsområdet.
- Delta i gemensamma projekt och kampanjer med andra kommuner.
- Samverka med andra aktörer för att hitta bra lösningar för avfallshantering.

Uppföljning och nyckeltal

Uppföljning sker genom kontroll av att planerade åtgärder har utförts.

Avfallsplan 2007-2012

för Upplands-Bro kommun

Förord

Enligt miljöbalken 15 kap 11 § ska varje kommun ha en renhållningsordning och en avfallsplan. Nuvarande renhållningsordning och avfallsplan antogs av kommunfullmäktige 2000-03-06 och är i stora stycken inaktuella idag, bl. a på grund av ändrad lagstiftning och tillkommande nationella och regionala mål inom avfallsområdet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen, med renhållningsingenjören som huvudansvarig, har utarbetat föreliggande avfallsplan för Upplands-Bro kommun, benämnd "Avfallsplan 2007-2012" eftersom planen omspannar en tidsperiod på ca 5 år.

Huvudarbetet med framtagandet av avfallsplanen skedde under år 2006. Under år 2007 har enligt beslut i samhällsbyggnadsnämnden en samrådsversion varit utsänd till kommunala nämnder, politiska partier, intresseorganisationer, myndigheter, grannkommuner och till samtliga bostadsrättsföreningar, bostadsföretag och samfällighetsföreningar i kommunen. På basis av under samrådet inkomna synpunkter har förslaget reviderats och i laga ordning ställts ut enligt samhällsbyggnadsnämndens beslut 2007-05-23. De yttranden som inkom under utställningstiden föranledde inga ändringar av utställningsversionen. Denna slutversion av avfallsplanen har endast kompletterats med några redaktionella tillägg och ändringar.

Det är samhällsbyggnadsförvaltningens förhoppning att föreliggande avfallsplan ska bli ett verksamt instrument för kommunens hantering av avfallsfrågorna under den kommande 5-årsperioden.

Samhällsbyggnadsförvaltningen 2007-09-12

Ulla Larsson
Samhällsbyggnadschef

Avfallsplan 2007-2012 för Upplands-Bro kommun

	Sid
Begreppsförklaringar	1
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund och syfte	3
1.2 Innehåll i en kommunal avfallsplan	3
1.3 Uppföljning av avfallsplan 2000-2005	3
1.4 Läsanvisning	4
2. Mål och handlingsplan för avfallshanteringen i Upplands-Bro kommun 2007-2012	5
2.1 Övergripande mål och strategiska riktlinjer	5
2.2 Åtgärdsinriktade mål och aktiviteter – handlingsplan	5
2.2.1 Mängden hushållsavfall	
2.2.2 Minska mängden farligt avfall i kärl-, säck- och grovavfallet	
2.2.3 Materialåtervinning	
2.2.4 Biologiskt avfall	
2.2.5 Insamling av hushållsavfall	
2.2.6 Drift av kretsloppscentraler	
2.2.7 Nedlagda deponier	
2.2.8 Information	
2.2.9 Samverkan	
2.3 Uppföljning av mål och aktiviteter	10
2.4 Renhållningsordning och tillsyn av mål och aktiviteter	11
3. Handlingsplanens konsekvenser	12
3.1 Miljökonsekvenser	12
3.2 Ekonomiska konsekvenser	12
4. Planeringsförutsättningar	14
4.1 Nationella förutsättningar	14
4.1.1 Lagar och förordningar	
4.1.2 Nationella mål	
4.2 Regionala förutsättningar	17
4.2.1 Regionala mål	
4.2.2 Regionalt avfallssamarbete	
4.2.3 Regional avfallsplanering	
4.2.4 Behandlingsanläggningar i regionen	

	Sid
4.3 Lokala förutsättningar	18
4.3.1 Kommunfakta	
4.3.2 Antagna mål och riktlinjer för kommunens avfallshantering	
5. Avfallshanteringen i Upplands-Bro kommun – nulägesbeskrivning och problemanalys	20
5.1 Ansvar och organisation	20
5.2 Avfall under kommunens ansvar	21
5.2.1 Hämtning av säck- och kärlavfall	
5.2.2 Behandling av säck- och kärlavfall	
5.2.3 Grovavfall	
5.2.4 Farligt avfall (ej el-avfall)	
5.2.5 Slam från avloppsbrunnar och avloppstankar	
5.2.6 Latrin	
5.2.7 Fettavfall	
5.3 Avfall med delat ansvar mellan kommunen och producenter	27
5.3.1 El-avfall, kyl- och frysmöbler	
5.3.2 Småbatterier	
5.4 Avfall med producentansvar	28
5.4.1 Förpackningar och returpapper	
5.4.2 Däck	
5.4.3 Skrotbilar	
5.5 Övrigt avfall	30
5.5.1 Möbler och kläder	
5.5.2 Bygg- och rivningsavfall samt jord- och schaktmassor	
5.5.3 Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten	
5.5.4 Park- och trädgårdsavfall	
5.5.5 Avfall från energiutvinning	
5.5.6 Verksamhetsavfall (ej farligt avfall)	
5.5.7 Farligt avfall från företag/verksamheter	
5.6 Gamla avfallsupplag – deponier	33
6. Kommunala styrmedel	35
6.1 Lokala föreskrifter	35
6.2 Taxor och avgifter	35
6.3 Information och kommunikation	35

Bilagor

Begreppsförklaringar

<i>Avfall</i>	Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Det finns en förteckning över avfallskategorier i avfallsförordningen.
<i>Brännbart avfall</i>	Avfall som brinner utan energitillskott efter att förbränningsprocessen startat.
<i>Organiskt avfall</i>	Avfall som innehåller organiskt kol, såsom biologiskt avfall och plastavfall. Det biologiska avfallet kan uppdelas i vegetabilisk och animalisk fraktion.
<i>Hushållsavfall</i>	Avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Exempel på avfall från hushåll: sopor, köksavfall, latrin, slam från slambrunnar och slamtankar, grovsopor, fett från fettavskiljare, läkemedelsrester och farligt avfall. Avfall från annan verksamhet som är jämförligt med avfall från hushåll är t ex städsopor, avfall från personalmatsalar, storkök och livsmedelsbutiker, toalettavfall mm.
<i>Grovavfall</i>	Avfall som uppkommer vid normalt boende och som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i ordinarie sopbehållare.
<i>Hantering</i>	En verksamhet eller en åtgärd som utgörs av insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall.
<i>Insamling</i>	Uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport.
<i>Återvinning</i>	Med återvinning avses bland annat materialåtervinning, energiutvinning, kompostering och annan biologisk behandling.
<i>Återvinningscentral/Kretsloppscentral</i>	En mottagningsplats för hushållens grovavfall. Platsen är försedd med containrar/behållare för sortering i olika materialslag.
<i>Återvinningsstation</i>	En avlämningsplats för hushållens returpapper och förpackningar av glas, hårdplast, metall och kartong. Återvinningsstationerna är även utrustade med mottagningsbehållare för småbatterier och vanligen också med behållare för kasserade kläder.
<i>Miljöstation</i>	En avlämningsplats för oljor, lösningsmedel, kemikalier, batterier mm.

- Producent*** Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet ger upphov till avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl.
- Producentansvar*** Skyldighet för producent att se till att det avfall som producenten ger upphov till samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas. Med bortskaffande avses bland annat deponering av avfall i eller på marken.

1. Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Riksdagen beslutade redan år 1990 att kommunerna är skyldiga att utarbeta kommunala avfallsplaner. I Miljöbalkens 15 kap 11 § fastslås att varje kommun ska ha en renhållningsordning och en avfallsplan. Renhållningsordningen ska innehålla de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen. Avfallsplanen ska bl.a. innehålla uppgifter om kommunens planerade åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet.

Föregående avfallsplan för Upplands-Bro kommun fastställdes av kommunfullmäktige den 6 mars år 2000. Under planperioden 2000-2005 har flera ändringar införts i lagstiftningen som reglerar avfallshanteringen. Det gäller bland annat ökade krav på deponier och förbränningsanläggningar för avfall, förbud mot deponering av brännbart och organiskt avfall samt producentansvar för fler typer av avfall. Denna avfallsplan bygger på föregående avfallsplan men har anpassats till de nya bestämmelser och lokala förhållanden som gäller för avfallshanteringen idag.

Förutom att uppfylla lagstiftningens krav så är ambitionen med denna avfallsplan att den ska utgöra ett användbart verktyg i den förändrings- och utvecklingsprocess som pågår och till stora delar är önskvärd inom avfallsområdet. Avfallsplanen är därför fokuserad på det avfall som kommunen ansvarar för.

1.2 Innehåll i en kommunal avfallsplan

Denna avfallsplan har utarbetats med stöd av Naturvårdsverkets nyligen antagna föreskrift om innehåll i kommunala avfallsplaner (NFS 2006:6). Författningen innehåller även allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan. Enligt författningen ska kommunernas avfallsplaner redovisa en tydlig koppling till nationella och regionala mål på avfallsområdet och innehålla en sammanställning av uppgifter rörande kommunernas avfallshantering som ska lämnas till länsstyrelsen enligt en fastställd mall. Denna redovisning ingår i avfallsplanen som en särskild bilaga (nr 4).

1.3 Uppföljning av avfallsplan 2000-2005

Inför framtagandet av föreliggande avfallsplan har en uppföljning gjorts av utfallet av tidigare avfallsplan, se bilaga 1. Uppföljningen visar en varierande bild av vad som blivit genomfört under planperioden. En del av det som blivit genomfört har samband med tvingande nationell lagstiftning och annat har skett på kommunens eget initiativ. Vissa angelägna åtgärder, t ex utbyggnad av kommunens egen källsortering, har ej blivit konsekvent utförda. Det finns även åtgärder på listan som inte faller inom kommunens ansvarsområde.

1.4 Läsanvisning

Avfallsplanen består av en huvudtext med tillhörande bilagor.

Planeringsförutsättningar för avfallsplanen i form av lagstiftning, nationella och regionala mål, regional avfallsplanering och kommunfakta redovisas i avsnitt 4.

En **beskrivning och problemanalys av nuvarande avfallshantering** i Upplands-Bro kommun lämnas i avsnitt 5. Nulägesbeskrivningen avser, såvida inte annat anges, den aktuella situationen första halvåret 2006.

I avsnitt 2 redovisas **mål och handlingsplan** för avfallshantering i Upplands-Bro kommun under planperioden 2007-2012 och i avsnitt 3 lämnas en kortfattad sammanfattning av handlingsplanens konsekvenser vad gäller miljö och ekonomi.

2. Mål och handlingsplan för avfallshanteringen i Upplands-Bro kommun 2007-2012

Avfallshanteringen i Upplands-Bro kommun ansluter till nationella och regionala mål, se avsnitt 4.1.2 och 4.2.1. Avsnittet "Övergripande mål och strategiska riktlinjer" nedan anger inriktningen på den lokala avfallshanteringen i Upplands-Bro kommun. Avsnittet "Åtgärdsinriktade mål och tillhörande aktiviteter" redovisar på ett konkret sätt handlingsplanen för arbetet med avfallsfrågor under planperioden.

2.1 Övergripande mål och strategiska riktlinjer

- Upplands-Bro kommun ska vara ett gott föredöme och fatta alla beslut med utgångspunkt från ett kretsloppstänkande.
- Avfallet ska omhändertas i prioritetsordning genom avfallsminimering, återanvändning, materialåtervinning, energiutvinning och deponering. Deponering får endast tillämpas när övriga metoder är olämpliga eller omöjliga att använda.
- Avfallets innehåll av miljöskadliga ämnen ska minska. Miljöskadligt avfall som ändå uppstår ska omhändertas och behandlas på ett miljömässigt godtagbart sätt.
- Avfallshanteringen ska vara tydlig, attraktiv och begriplig.
- Kommuninvånarna och företagen ska ha god kännedom om kommunens avfallssystem.
- Avfallshanteringen ska organiseras så att god servicenivå uppnås för avfallslämnarna inom ramen för ekonomiska mål och miljömål. Taxesättningen ska stimulera till miljömässigt korrekta beteenden.
- Kommunen ska aktivt delta i regionala samarbetsformer för avfallsfrågor och medverka till en likartad utveckling av avfallshanteringen inom regionen.

2.2 Åtgärdsinriktade mål och aktiviteter - handlingsplan

I detta avsnitt presenteras åtgärdsinriktade mål och aktiviteter för avfallshanteringen i Upplands-Bro kommun under perioden 2007-2012. I de fall målen ansluter till nationella (N..) och regionala mål (R..) för avfallsområdet så redovisas detta. Aktiviteterna är ej lämnade i prioritetsordning men en genomförandetidpunkt har redovisats där så varit möjligt och/eller lämpligt.

2.2.1 Mängden hushållsavfall

Mål: *Minskning av den totala mängden hushållsavfall ska stimuleras genom aktiva insatser.* (N1)

Detta mål är i linje med delmål N1 i det nationella miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö" som, vad gäller mängden genererat avfall, är problematiskt med tanke på de starka samband som råder mellan ekonomisk tillväxt och avfallsmängderna i samhället. Upplands-Bro kommuns möjlighet att påverka utvecklingen begränsas till följande aktiviteter:

Aktiviteter

1. Fortsatt kartläggning och uppföljning av avfallsflöden inom kommunen.
2. Verka för att kommunens inköp, entreprenader och egna verksamheter strävar efter avfallsminimering och återbruk. Detta gäller även när kommunen via exploateringsavtal bygger ut anläggningar som senare kommer att övergå i kommunens ägo.
3. Verka för att företagens verksamhetsavfall hålls åtskilt från hushållsavfallet (matrester, städ- och hygienavfall).

2.2.2 Minska mängden farligt avfall (inkl batterier och småelektronik) i kärl-, säck- och grovavfallet

Mål: Farligt avfall som uppkommer i kommunen ska sorteras ut och omhändertas på ett miljöanpassat sätt. Mängden utsorterat farligt avfall per invånare från hushållsavfallet ska öka jämfört med 2005 års nivå. (N7)

Avfall som klassificeras som farligt avfall måste samlas in och behandlas skilt från övrigt avfall så att spridning av farliga ämnen minimeras.

Detta mål syftar till att minimera mängderna farligt avfall i främst de fraktioner som ska förbrännas, deponeras eller efter biologisk behandling återvinnas genom användning för odlings- eller anläggningsändamål. Ökad tillgänglighet och möjlighet till en enkel hantering av det farliga avfallet för hushållen kan bidra till en ökning av de insamlade mängderna.

Aktiviteter

1. Genomföra återkommande informationsinsatser om insamling, sortering och behandling av farligt avfall. Se vidare punkt 2.2.8.
2. Utreda och eventuellt införa någon form av fastighetsnära insamling av farligt avfall och småelektronik. (2007-2008)
3. Förbättra mottagningen av farligt avfall på kretsloppscentralerna, eventuellt genom någon form av inlämningsdisk och rymligare och funktionellare utrymmen för mellanlagringen. (2008)

Om fastighetsnära insamling av farligt avfall införs:

4. Avveckla de obemannade miljöstationerna hos OKQ8 i Kungsängen och hos Statoil i Bro.

2.2.3 Materialåtervinning

Mål: Materialåtervinningen ur hushållsavfallet ska öka, bl.a. genom att förbättra sorteringen på kretsloppscentralerna och genom att medverka till att förpacknings- och tidningsinsamlingens insamlingsresultat ökar mellan år 2007 och 2012. Servicenivån på förpacknings- och tidningsinsamlingen ska uppfylla Avfallsrådets rekommendationer. (N1, N2, R1)

År 2006 infördes nya sorteringsrutiner på kommunens kretsloppscentraler, men fler åtgärder är önskvärda. Enligt nationella plockanalyser innehåller käril- och säckavfallet ca 30 % producentansvarsmaterial (förpackningar och tidningar) vilket sannolikt kan nedbringas genom förbättrad insamlingsservice. Enligt det nationella Avfallsrådet bör en strävan vara att en majoritet av hushållen som saknar fastighetsnära insamling ska ha tillgång till en återvinningsstation inom 400 m gångavstånd.

Aktiviteter

1. Dubbelbemanning införs på kommunens kretsloppscentraler under kvällstider för att förbättra sorteringsinformationen till avfallslämnarna. (2008)
2. Samverkan med Förpacknings och tidningsinsamlingen för etablering av flera återvinningsstationer i befintlig bebyggelse och för etablering i nya bebyggelseområden. Utformningen av stationerna, inklusive deras utrustning, ska ske på ett sätt som är acceptabelt med hänsyn till estetik, säkerhet mm. En återvinningsstation i Bro tätort och en i Brunna-Kungsängen tätortsområde ska anpassas till rörelsehindrade personer. Nya avtal ska tecknas om etableringar, drift och skötsel av stationerna. (2007-2008)
3. Planeringsriktlinjer för avfallsfrågor utarbetas i samverkan mellan kommunstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen som kan användas som redskap i kommunens arbete med fysisk planering, bygglov etc. Riktlinjerna föreläggs samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen för beslut. (2008)
4. Framtagande av generella riktlinjer för källsorteringen i de fastigheter där kommunen bedriver egen verksamhet. Riktlinjerna ska innehålla uppgifter om vilka fraktioner som ska källsorteras, var ansvaret ligger för genomförandet och hur finansieringen är organiserad. (2008)

2.2.4 Biologiskt avfall

Mål: Kommunen stimulerar hemkompostering och inför insamling av matavfall med biologisk behandling med prioritering av biologiskt avfall från storkök, restauranger och detaljhandel. (N3, R2)

De nationella och regionala målen för biologisk behandling av matavfall är högt ställda. (Se avsnitt 4.1.2 och 4.2.1). I Storstockholmsregionen är nuvarande behandlingskapacitet otillräcklig för att uppnå de nationella målen. Upplands-Bro

kommun följer den regionala utvecklingen på detta område och omhändertar det biologiska avfallet från hushållen när utökade behandlingsalternativ föreligger. Initialt torde godtagbara biologiska behandlingsalternativ finnas för matavfallet från storkök, restauranger och livsmedelshandeln.

Aktiviteter

1. Hemkompostering stimuleras genom borttagning av anmälningsavgiften för hemkompostering. (2007-2008)
2. Försöksverksamheten hos Coop-Forum med nedkvarning av biologiskt grönavfall på avloppsnätet permanentas om och när utvärderingen utfaller positivt.
3. Upphandling genomförs av insamling och biologisk behandling av matavfall från storkök, restauranger och livsmedelshandeln (2007-2008).
4. Separatinsamling av matavfall från hushållen införs när biologiska behandlingsalternativ finns tillgängliga som tillgodoser krav på återföring av näringsämnen till odlingsbar mark och/eller energiutvinning via biogasproduktion.

2.2.5 Insamling av hushållsavfall

Mål: Kommunens uppföljning och kontroll av insamlingstjänster ska förbättras. Alla hämtställen ska vara utformade så att en god arbetsmiljö skapas för hämtningsspersonalen.

Aktiviteter

1. Registrerande system för tömningskontroll upphandlas. (2007)
2. Kontrollrutiner införs i insamlings- och omlastningsskedet för kvalitetssäkring av det brännbara kärl- och säckavfallet. (2007)
3. Frågan om kundtjänst och fakturerings-tjänst i egen regi, eller hos entreprenör eller hos grannkommun utreds. (2007-)
4. Fortsatt arbete med att inom beställarrollen medverka till att förbättra arbetsmiljön för hämtpersonalen.

2.2.6 Drift av kretsloppscentraler

Mål: Verksamheten på kommunens kretsloppscentraler utvecklas fortlöpande med inriktning på god service, god säkerhet och hög materialåtervinning. (N1, N2, R1)

Aktiviteter

1. Benämningen "kretsloppscentral" utbytes mot "återvinningscentral". (2008)
2. Dubbelbemanning införs på kommunens kretsloppscentraler under öppettider som infaller på kvällstid och under lördagar-söndagar. (2008)
3. Inlämningsavgiften tas bort för grovavfall från boende som lämnas in av bostadsföretag och bostadsrättsföreningar. (2008)
4. Vid behov vidtas åtgärder för att öka intrångsskyddet på anläggningarna.

2.2.7 Nedlagda deponier

Kommunen är huvudman för 5 stycken gamla deponier.

Mål: Kommunen ska vidtaga åtgärder under planperioden för att minimera risker för utsläpp av ämnen som kan påverka människa och miljö negativt från de nedlagda deponier som kommunen är huvudman för. (N6, R5)

Aktiviteter

Råby Skog: Upplaget bedöms inte ha någon påverkan på omgivningen och inga åtgärder behöver vidtas.

Bro, Gamla soptippen: Sannolikheten för oacceptabel påverkan på yt och grundvattnet bedöms som stor. Mot bakgrund av detta bör dess påverkan på närmiljön ej underskattas. Rekommenderad provtagning och analyser av ytvattnet i diket genom upplaget bör utföras. Då upplaget saknar täckning och vegetation bör sluttäckning snarast utföras.

Brunna: Upplaget bedöms ge ringa påverkan på omgivningen. Provtagning och analys bör utföras för att erhålla info om upplagets verkliga inverkan på omgivningen, speciellt mot bakgrund av upplagets närhet till Sofiero och Lillsjöområdet.

Lillsjön: Upplaget har nyttjats av kommunen, kommunens entreprenörer och exploitörer. Det kan inte uteslutas att deponering har gjorts av icke tillåtet avfall. Avslutningsplan har upprättats och genomförts. För närvarande pågår en ombyggnad av området för anpassning till utsikts- och friluftsverksamhet. Arbetet färdigställs under 2008.

Kungsängens gamla soptipp: Sannolikheten för oacceptabel påverkan på yt- och grundvatten kan inte uteslutas då säkra uppgifter om vad som deponerats på upplaget saknas. Provtagning och analys av yt- och grundvatten för att klargöra avfallets eventuella toxiska effekter. Provtagningen bör utföras i själva upplaget. Inom den västra delen av upplaget bör tätskiktet förbättras så att skaderisken för djur och människor elimineras. Om sättningar skulle uppstå bör åtgärderna utföras för att öka avrinningen från upplagsytan.

2.2.8 Information

Mål: 2009 ska minst 75 % av hushållen och småföretagen i kommunen ha god kunskap om hur de ska sortera sitt avfall och hur det ska omhändertas. Kommunens alla anställda ska ha god kunskap om avfallsfrågor inom sina respektive verksamhetsområden. Kunskaperna om vikten av "rent" avloppsvatten ska öka hos alla användare av det kommunala avlopps nätet.

(N1-N3, N5, N7, R1-R4)

Kunskapsnivån hos kommuninvånarna och småföretagen rörande avfallshanteringen i kommunen är inte känd. Inledningsvis genomförs därför en enkätundersökning för att klarlägga nuläget. Speciellt viktigt är det att kommuninvånarna och småföretagen har god kunskap om hanteringen av farligt avfall så att det omhändertas på korrekt sätt.

Aktiviteter

1. Genomföra en enkätundersökning för att skaffa information om kunskapsläget. (2008)
2. Utarbeta och genomföra en plan för informationsinsatser till hushåll, till kommunens egna verksamheter och till företag inom kommunen. Denna ska beakta informationsbehovet för kommuninvånare och verksamma inom kommunen som saknar eller har bristfälliga kunskaper i det svenska språket och prioritera det farliga avfallet, se punkt 2.2.2. (2008)
3. Informationsinsatser i samverkan med Käppalaförbundet med syftet att höja kvalitén på slammet från avloppsreningen.

2.2.9 Samverkan

Mål: Upplands-Bro kommun ska utöka samverkan med andra kommuner på avfallsområdet.

Den kommunala avfallshanteringen blir allt mer komplex och resurskrävande. Förutsättningar för utökad samverkan med grannkommun (-er) eller anslutning till regionalt avfallsbolag bör studeras.

Aktiviteter

1. En utredning genomförs med syftet att belysa möjligheterna till och konsekvenserna av en utökad samverkan med närliggande kommuner alternativt en anslutning till regionalt renhållningsbolag. (2008-2009)

2.3 Uppföljning av mål och aktiviteter

Denna avfallsplan innehåller åtgärdsinriktade mål och aktiviteter (handlingsplan) som utgör underlag för kommunens verksamhetsplanering och verksamhets-

uppföljning. I samband med dessa årliga händelser sker en granskning som kan medföra att revideringar av avfallsplanens mål och aktiviteter kan bli aktuella under pågående planperiod.

2.4 Renhållningsordning och tillsyn av mål och aktiviteter

Förändringar i kommunens avfallshantering under den senaste 5-årsperioden och nyheter med anledning av handlingsprogrammet i denna avfallsplan medför behov av revidering av nuvarande renhållningsordning. Revideringen kommer att genomföras under det 2:a halvåret 2007. Beslut om ny renhållningsordning kommer att föregås av lagstadgat samråds- och utställningsförfarande.

Kommunens miljöavdelning bedriver tillsyn på avfallshanteringen i kommunen. Miljöavdelningen har under 2006 genomfört en resurs- och tillsynsutredning som ligger till grund för framtagandet av en tillsynsplan. Bygg- och miljönämnden beslutade 070213 §14 om en ny tillsynsplan, som utgår från nämnda utredning och de nationella och regionala miljömålen. Miljöavdelningen avser att använda avfallsplanen som underlag för sin tillsyn.

3 Handlingsplanens konsekvenser

3.1 Miljökonsekvenser

Avfallsplanens huvudsakliga syfte är att minska miljöbelastningen från hanteringen av avfall och bidra till en ökad resurshushållning. Därigenom lämnar Upplands-Bro kommun ett aktivt bidrag till att, med ett undantag, uppnå de miljö kvalitetsmål som beslutats på nationell och regional nivå för avfallsområdet. Undantaget syftar på det nationella och regionala miljömålet om biologisk behandling av livsmedelsindustrins matavfall (N4 och R3) vilket ligger utanför kommunens ansvarsområde.

De viktigaste miljömässiga konsekvenserna och aspekterna av en utveckling enligt mål och aktiviteter i denna avfallsplan kan sammanfattas enligt följande:

- Den ökning av avfallsmängderna som bl.a. befolkningstillväxten medför motverkas av åtgärder som underlättar återanvändning, krav i upphandlingar samt information.
- Minskat innehåll av farligt avfall i det övriga avfallet till följd av bl.a. åtgärder för att underlätta avlämning av farligt avfall samt förbättrad information.
- Ökad materialåtervinning och resurshushållning genom bl.a. förbättrad sortering av grovavfallet på kretsloppscentralerna, utökning av antalet återvinningsstationer, utsortering och biologiskt omhändertagande av organiskt avfall och tillämpning av tydliga planeringsriktlinjer för avfallsutrymmen i den fysiska planeringen (detaljplaner och bygglov).
- Minskad miljöbelastning från förbränning av avfall genom bl.a. förbättrad kvalitetssäkring av avfallet och fastighetsnära hämtning av farligt avfall och elavfall.
- Minskad miljöbelastning från deponier genom ökad materialåtervinning och god kontroll på nedlagda deponier. Biologisk behandling av organiskt avfall motverkar produktion av aska som behöver deponeras från avfallsförbränningen.

Handlingsplanens innehåll under punkt 2.2 är inte av den arten att en formell miljökonsekvensbedömning (MKB) enligt miljöbalken erfordras.

3.2 Ekonomiska konsekvenser

Allt talar för att man under planperioden måste räkna med en fortsatt kostnadsökning för den framtida avfallshanteringen i samhället. Detta beror bl.a. på

- att miljökraven successivt ökar på avfallshanteringen både från svenska myndigheter och inom EU,
- att den källsortering kommunen ansvarar för utvecklas och att det kommer nya produktslag som ska omhändertas (elektronik var det senaste exemplet),

- att det är och kommer att vara en knapp tillgång på miljömässigt användbara behandlingsanläggningar, speciellt vad gäller avfallsförbränning och biologiska behandlingsmetoder,

- att olika former av avfallsskatter införes,

och

- att behovet av information och rådgivning ökar.

Exempel på åtgärder och förändringar som nyligen medfört eller kommer att medföra kostnadsökningar för avfallshanteringen i Upplands-Bro kommun är:

- Den nya statliga förbränningsskatten. Den medför kostnadsökningar i storleksordningen 300-600 kr per år för hushållen.
- Ökad service i insamlingen av farligt avfall (inkl el-avfall) och därtill förväntad ökning av de insamlade mängderna.
- Utökade informationsinsatser.
- Genomförande av utredningar och projekt.
- Separat hantering av matavfall för biologisk behandling.

En utökad samverkan med grannkommuner inom avfallsområdet kan bl.a. leda till ett bättre utnyttjande av administrativa resurser och därmed till lägre kostnader.

4. Planeringsförutsättningar

4.1 Nationella förutsättningar

4.1.1 Lagar och förordningar

De lagar som styr den kommunala avfallshanteringen och hanteringen av hushållsavfall är framförallt miljöbalken med tillhörande förordningar, bl.a. avfallsförordningen och förordningarna om producentansvar.

Miljöbalken är Sveriges övergripande lagstiftning inom miljöområdet. Den trädde i kraft 1 januari 1999. I balkens andra kapitel finns de s k allmänna hänsynsreglerna som gäller för alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd. Regler om avfall och producentansvar finns i miljöbalkens kapitel 15 och i olika förordningar utfärdade med stöd av balken.

Avfallsförordningen är den grundläggande lagstiftning som styr hantering av avfall och innehåller bl.a. en lista på alla avfallskategorier och slag av avfall.

Anläggningsägare berörs bl.a. av förordningen om deponering. Förordningarna beslutas av regeringen och föreskrifter, allmänna råd och ibland handböcker ges ut av ansvarigt statligt verk, vanligen Naturvårdsverket för frågor inom avfallsområdet.

Här redovisas de viktigaste förändringarna i avfallslagstiftningen som har skett efter millennieskiftet och de framtida förändringar som är kända och som därför kommer att påverka den kommunala avfallshanteringen under planperioden:

År 2000

- skatt på deponering av avfall med syftet att styra avfall från deponering mot ökad återanvändning, återvinning och energiutvinning. Skattesatsen år 2000 var 250 kr/ton och har sedan i omgångar höjts till nuvarande 435 kr/ton (fr o m 1 jan 2006).

År 2001

- högre mål för insamling av förpackningar fastställdes av regeringen.
- ökade krav på deponier gäller fr.o.m. 16 juli 2001. 2008 ska befintliga deponier ha nya miljötillstånd.

År 2002

- källsorteringsmöjligheter för brännbart avfall krävs från 2002.
- utsorterat brännbart avfall får inte deponeras efter 1 januari år 2002.
- ökade krav på förbränningsanläggningar genom ny förordning och föreskrifter om avfallsförbränning

År 2003

- regeringen presenterar "kretsloppspropositionen" och som följd av denna inför riksdagen miljömål för biologisk behandling av organiskt avfall. 35 % av matavfallet som ligger under kommunalt ansvar ska behandlas biologiskt år 2010.

År 2004

- nya föreskrifter om hantering av brännbart och organiskt avfall.

År 2005

- organiskt avfall får inte deponeras efter 1 januari år 2005.
- krav på karakterisering av avfall som ska deponeras, omfattande bland annat ursprung, sammansättning och lakningsegenskaper.
- ny förordning om hantering av elektriskt och elektroniskt avfall som bl a innebär att hushållens kyl- och frysutrustningar ingår i producentansvaret.

År 2006

- lag om skatt på förbränning av hushållsavfall fr.o.m. den 1 juli.

Den sistnämnda lagen innebär för Upplands-Bro kommun ett högt skatteuttag. Detta beror på att kommunen f n levererar sina brännbara hushållssopor till Vattenfalls anläggning för avfallsförbränning i Uppsala, som p.g.a. anläggningens tekniska utförande har en mycket hög skattenivå (ca 350 kr/ton).

Kommunens avfallshantering påverkas indirekt av EU-direktiv. Ett exempel på det är den nya förordningen om elektriskt- och elektroniskt avfall. Ett annat exempel är EU-förordning 1774/2002 om krav på kontrollerad hygienisering vid biologisk behandling av avfall som innehåller animaliskt avfall. Detta krav påverkar bl.a. kommunens valmöjligheter då det gäller omhändertagande av det biologiska avfallet.

Arbetsmiljölagstiftningen påverkar också kommunens avfallshantering. Arbetsmiljöverket har sedan år 2004 agerat kraftfullt för att eliminera tung manuell hantering av avfall. Detta har redan fått konsekvenser för latrinhämtningen och för sophämtningen i flera bostadsområden i kommunen.

4.1.2 Nationella mål

Riksdagen antog i april 1999 femton nationella miljö kvalitetsmål. Antalet miljö kvalitetsmål har därefter utökats till 16 st och ska styra all verksamhet i Sverige mot en hållbar utveckling för att tillförsäkra nuvarande och kommande generationer en god och hälsosam livsmiljö.

De sexton miljö kvalitetsmålen är:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Dessa mål vilar på fem grundläggande värden som syftar till att:

- främja människors hälsa.
- värna om den biologiska mångfalden och naturmiljön.
- ta tillvara kulturmiljön och de kulturhistoriska värdena.
- bevara ekosystemets långsiktiga produktionsförmåga.
- trygga en god hushållning med naturresurserna.

De miljö kvalitetsmål som främst kan kopplas till avfallsområdet är mål 4 och 15. Till miljö kvalitetsmålen har ett antal delmål formulerats som mera precist anger vad som ska uppnås inom en angiven tidsram. De delmål som direkt berör avfallshanteringen är:

N1. Mängden deponerat avfall exklusive gruvavfall ska minska med minst 50 % till år 2005 räknat från 1994 års nivå samtidigt som mängden genererat avfall inte ökar. (Målet kvarstår trots att året passerats).

N2. Senast år 2010 ska minst 50 % av hushållsavfallet återvinnas genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling.

N3. Senast år 2010 ska minst 35 % av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser källsorterat matavfall till såväl hemkompostering som central behandling.

N4. Senast år 2010 ska matavfall och därmed jämförligt avfall från livsmedelsindustrier m.m. återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser sådant avfall som förekommer utan att vara blandat med annat avfall och är av en sådan kvalitet att det är lämpligt att efter behandling återföra till växtodling.

N5. Senast år 2015 ska minst 60 % av fosforföreningarna i avlopp återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark.

N6. Samtliga förorenade områden som innebär akuta risker vid direkt exponering och förorenade områden som hotar betydelsefulla vattentäkter och naturområden ska vara utredda och vid behov åtgärdade vid utgången av år 2010.

N7. Miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Detta miljö kvalitetsmål ska nås inom en generation.

4.2 Regionala förutsättningar

4.2.1 Regionala mål

Utifrån de nationella målen (se avsnitt 4.1.2) har länsstyrelsen i Stockholms län den 19 maj 2006 beslutat om regionala delmål enligt följande:

R1. Mängden deponerat avfall i länet ska minska med minst 50 % till år 2010 räknat från 1994 års deponerade mängd i förhållande till befolkningsunderlag och industriell verksamhet.

R2. Minst 35 % av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker i länet ska senast år 2010 återvinnas genom biologisk behandling.

R3. Matavfall och därmed jämförligt avfall från livsmedelsindustrier med mera i länet återvinns senast år 2010 genom biologisk behandling.

R4. Slam från länets kommunala avloppsreningsverk ska vara av den kvaliteten att det kan läggas på åkermark.

R5. Samtliga förorenade områden i länet som innebär akuta risker vid direktexponering eller som hotar betydelsefulla vattentäkter eller värdefulla naturområden ska senast år 2010 vara utredda och vid behov åtgärdade.

En jämförelse mellan de nationella och regionala delmålen visar att de i huvudsak överensstämmer med varandra. Ett nationellt mål (N2) har utgått i länsstyrelsens förteckning över regionala delmål.

4.2.2 Regionalt avfallssamarbete

Stockholmsregionens avfallshantering diskuteras i RAS-kommittén (Regional avfallssamverkan i Stockholms län). RAS är ett frivilligt nätverk för kommunala avfallsbolag och förvaltningar i Stockholms län, samt representanter för länsstyrelsen och kommunförbundet i Stockholms län (KSL). Upplands-Bro kommun deltar i RAS-kommitténs arbete.

Sedan flera år tillbaka samverkar Upplands-Bro kommun över länsgränsen med Håbo kommun i många avfallsfrågor. Samverkan har skett beträffande upphandling av driftentreprenad, avfallsförbränning och nu senast rörande en gemensam omlastningslösning.

4.2.3 Regional avfallsplanering

Länsstyrelsen har en övergripande och samordnande roll i miljöarbetet som regional miljömyndighet. Den ska arbeta tillsammans med andra regionala myndigheter och organ, samt i dialog med kommuner, näringsliv, frivilliga organisationer och andra aktörer, för att säkra att de nationella miljö kvalitetsmålen får genomslag i länet. I en remissversion rörande nya regionala miljömål fastslås att en regional avfallsplan bör upprättas.

Samhällsbyggnadsberedningen inom KSL har tagit fasta på detta och fattat beslut om att en samlad avfallsutredning ska göras för hela länet. Arbetet med denna pågår f.n. och en första rapport redovisades i maj 2005. Rapporten behandlar regelverk, dagens styrande visioner och viktiga aktörer inom avfallsområdet. Vidare ges en redogörelse för avfallsanläggningar inom länet och länets totala avfallsflöden. I en underlagsrapport redovisas en översiktlig studie av möjliga sätt att omhänderta det organiska avfallet i regionen.

KSLs styrelse har i april 2006 tagit beslut om ett handlingsprogram för det fortsatta arbetet med den regionala avfallsutredningen. Handlingsprogrammet beskriver mål och aktiviteter inom följande områden:

- Regelverket inom avfallsområdet
- Biologiskt nedbrytbart avfall
- Administrativa effektivitetsåtgärder
- Fysiska platsbehov
- Driftavbrott vid behandlingsanläggningar som används av Stockholms läns kommuner.

4.2.4 Behandlingsanläggningar i regionen

Upplands-Bro kommun äger inga egna behandlingsanläggningar för avfall. Inom kommunens gränser ligger Ragn-Sells avfallsanläggning Högbytorp som kommunen använder för vissa delar av kommunens avfall. I övrigt är kommunen hänvisad till andra aktörer med behandlingskapacitet inom regionen. Bilaga 3 visar en sammanställning över befintliga avfallsanläggningar inom ca 150 km avstånd från kommunen.

4.3 Lokala förutsättningar

4.3.1 Kommunfakta

Upplands-Bro kommun ligger ca 30 km från Stockholms centrum och utgör en del av norra mälarenregionen med ca 60 km till Västerås- och Uppsalaregionerna.

Upplands-Bro kommun hade vid årsskiftet 2006/2007 21638 invånare. Av dessa bor ca 30 % i Bro tätort och ca 60 % i Kungsängen-Brunna tätortsområde. Övriga 10 % är bosatta på landsbygden.

När kommunen bildades 1952 hade den endast ca 3600 invånare. Folkmängden ökade kraftigt i slutet av 60- och början av 70-talet då det byggdes många nya bostäder. Under många år var det en relativt måttlig befolkningsökning och vissa år t.o.m. en minskning men nu står kommunen inför en relativt kraftig befolkningsökning igen. År 2010 beräknas invånarantalet uppgå till ca 24 300 personer.

I Upplands-Bro kommun finns idag ca 8900 bostäder varav ca 44 % i småhus och 56 % i flerbostadshus. Det finns ca 1100 fritidshus inom kommunens gränser varav 136 st är belägna på mälareöarna Gräsholmen, Alholmen och Dävensön.

Cirka 11000 personer, eller 50 % av invånarna i kommunen är förvärvsarbetande. En knapp tredjedel arbetar inom kommunen medan drygt två tredjedelar pendlar ut från kommunen, de flesta mot Stockholm. Cirka 3200 personer pendlar till Upplands-Bro kommun för att arbeta. I kommunen finns omkring 6800 arbetstillfällen.

I kommunen finns cirka 1600 registrerade företag varav antalet aktiva företag beräknas till cirka 800. En huvuddel av företagen, 62 procent, har 1-4 anställda, 25 procent har 5-19 anställda, 8 procent 20-99 anställda och 2 procent har 100 eller fler anställda.

Kommunen är den största arbetsgivaren. Övriga stora arbetsgivare är Coop Logistik och Lager, Livgardesförbanden, Fresenius Kabi, Megacon, Skaltek och Lambertsson. De större företagen ligger samlade i fyra arbetsområden av varierande storlek och karaktär; Brunna, Skällsta, Nygård och Kasmo.

Viktiga branscher är handel och kommunikation, verksamheter inom personliga tjänster (inklusive finansverksamhet), tillverkningsindustri och byggverksamhet.

4.3.2 Antagna mål och riktlinjer för kommunens avfallshantering

Den avfallshantering som kommunen råder över ska inriktas på att uppfylla de mål och riktlinjer som antagits i planer och program som berör avfallsområdet såvida inte nya politiska beslut fattas som upphäver de gamla besluten. Följande dokument och målformuleringar är fortfarande aktuella:

Inriktningsmål för miljö och utveckling (Kf 1995-02-23)

”Kommunen ska genomsyras av ett kretsloppstänkande och verka i enlighet med Agenda 21. Kommunen ska vara en förebild i miljöarbetet och visa på möjliga framkomstvägar för att utveckla miljötänkandet.”

Riktlinjer för en hållbar utveckling (Kf 1998-03-02)

”Avfallsmängderna skall minska genom hushållning, källsortering, återanvändning, återvinning, energiutvinning och kompostering. Avfallens innehåll av miljöskadliga ämnen skall minska. Miljöskadligt avfall som ändå uppstår skall omhändertas och behandlas på ett miljömässigt godtagbart sätt.

Avfallsplan 2000-2005

I avfallsplanen redovisas ett antal åtgärdsinriktade mål som enligt den uppföljning som gjorts endast delvis blivit uppfyllda under planperioden. Se punkt 1.3.

5. Avfallshanteringen i Upplands-Bro kommun – nulägesbeskrivning och problemanalys

5.1 Ansvar och organisation

Enligt Miljöbalkens 15 kap 8 § ansvarar varje kommun för insamling, transport, återvinning och bortskaffande av det hushållsavfall som uppkommer i kommunen. Begreppet ”hushållsavfall” definieras i miljöbalken som det avfall som kommer från hushåll samt ”därmed jämförligt avfall från annan verksamhet”. Med det sistnämnda avses i första hand matavfall, städsopor o dyl som uppkommer inom olika verksamheter, t ex skolor, restauranger, handel, kontor och industri.

Undantaget från kommunens ansvar är det avfall som helt eller delvis omfattas av producentansvar. Ett exempel på det senare utgör förpackningsavfallet där kommunens roll enbart är att samverka och informera om producenternas insamlingssystem.

Vidare har Upplands-Bro kommun utökat sitt renhållningsansvar till att även omfatta företagens farliga avfall (Kf-beslut 2000-03-06). Beslutet innebär att farligt avfall som uppkommer i yrkesmässig verksamhet med vissa undantag ska förslas bort genom kommunens försorg. För detta ändamål har kommunen tecknat avtal med Ragn-Sells Specialavfall AB och med LS Tankservice AB. Det sistnämnda avtalet omfattar endast slam från oljeavskiljare. Avtalen upphörde 2007-07-01 som följd av riksdagsbeslut. Se även punkt 5.5.7.

Den kommunala avfallshanteringen enligt miljöbalken tillhör samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde. För avfallslösningarna i de fastigheter som kommunen har sina verksamheter i svarar förvaltaren av kommunens fastigheter i samverkan med lokalnyttjarna. Fr.o.m. den 1 jan 2006 är denna uppgift överförd till Upplands-Bro Kommunfastigheter AB.

För det operativa utförandet av den kommunala avfallshanteringen enligt miljöbalken anlitar kommunen olika entreprenörer. För närvarande är Ragn-Sells AB huvudentreprenör för hushållsavfallet och Ragn-Sells Specialavfall AB entreprenör för företagens farliga avfall. Kommunen har tecknat ett direktavtal med Vattenfall Energi Uppsala AB om förbränning av de brännbara hushållssoporna som löper under perioden 2005-12-01 t o m 2011-09-30 med möjlighet till förlängning ytterligare 3 år. Kommunen har även tecknat ett avtal rörande omlastning av hushållssoporna med Ragn-Sells Avfallsbehandling AB i Högbytorp för vidare transport till fjärrvärmeanläggningen i Uppsala. Detta avtal är tecknat för tiden 2007-04-01 t o m 2017-03-31 med möjlighet till förlängning ytterligare under 3 år.

Bygg- och miljönämnden är tillsynsmyndighet för all avfallshandling inom kommunen med undantag för den omfattande verksamhet som bedrivs på Högbytorps avfallsanläggning. Där är länsstyrelsen tillsynsmyndighet och bygg- och miljönämnden remissorgan i vissa ärenden.

5.2 Avfall under kommunens ansvar

Den totala mängden hushållsavfall (definition, se sid.1), inklusive grovavfall och källsorterat material men exklusive slam och latrin, uppgick år 2005 till 10.460 ton i Upplands-Bro kommun. Det ger en genomsnittlig avfallsmängd på 490 kg per person vilket överensstämmer väl med riksgenomsnittet, 481 kg per person år 2005. Av detta utgör 236 kg eller 48,2 % säck- och kärlavfall (= hushållssopor) som omhändertas via förbränning och energiutvinning. Hur det fasta hushållsavfallet fördelades på olika fraktioner framgår av nedanstående diagram. En sammanställning av avfallsmängderna under åren 2001- 2005 redovisas i bilaga 2. Den totala avfallsmängden visar en stigande tendens. Behandlingen av grovavfall och hushållssopor har förbättrats, dels genom att allt mer grovavfall går till materialåtervinning och dels genom att deponiandelen minskat. Den stora förändringen mellan åren 2004 och 2005 beror på att alla hushållssopor går till förbränning med energiutvinning fr.o.m. den 1 december 2004.

Nedan lämnas en kortfattad nulägesbeskrivning av varje avfallsslag med tillhörande problemanalys.

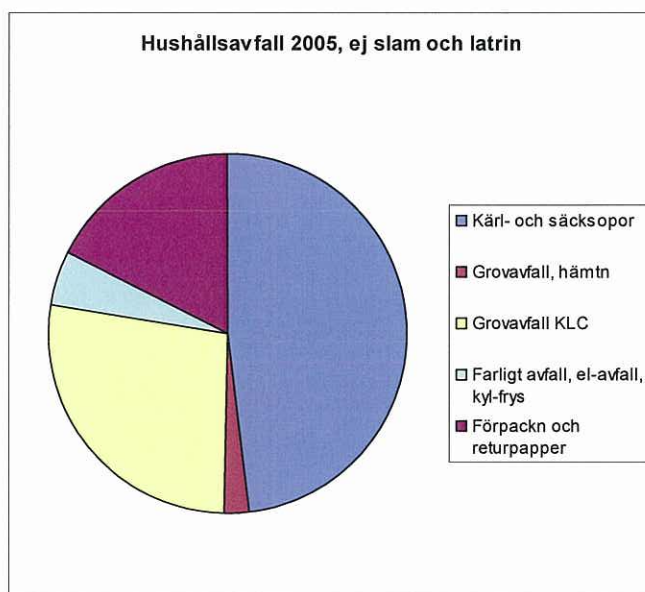

Diagram 1

5.2.1 Hämtning av säck- och kärlavfall

Insamlingen av säck- och kärlavfall, s.k. hushållssopor, sköts av upphandlad entreprenör, f n Ragn-Sells AB, som även ansvarar för faktureringen till abonnenterna.

Hushållssoporna från enfamiljshus uppsamlas till största delen i returplastkärll, papperssäckar förekommer dock i ett antal områden. Den vanligaste kärllvolymen är 190 liter men abonnenten kan välja kärllstorlek inom ett stort intervall (90-370 liter). Abonnenten med kärllhämtning kan välja mellan veckohämtning, 14-dagarshämtning

eller månadshämtning, det sistnämnda om organiskt avfall källkomposteras. Abonnenter med säck kan välja mellan veckohämtning eller 14-dagarshämtning om organiskt avfall komposteras.

I flerfamiljshus och hos företag/verksamheter förekommer säckar, komprimatorsäckar i sopkaruseller, komprimatorkärl, stora plastkärl (370-1000 liter), containrar och komprimatorer för hushållsoporna.

Hämtningen sker övervägande med enmansbetjänade komprimerande sopbilar som lastar cirka 7,5 ton. I ett antal kedje- och radhusområden sker hämtning med en något mindre sopbil som lastar ca 3,1 ton. I HSB:s flerfamiljshus i Södra Brunna bestående av 345 lägenheter finns en sopsugsanläggning installerad. Här sker sophämtningen via en komprimatorbehållare som fraktas till omlastningen. Denna behållare och en komprimator i Kungsängens centrum kräver särskilda fordon.

Hämtning av hushållsavfall från öarna Alholmen och Gräsholmen sker med båt och omlastning till öppen flakbil. Denna hämtning liksom hämtningen hos fritidsboende på fastlandet utförs under perioden 15 april-15 oktober.

Hushållssoporna transporteras f n till Ragn-Sells avfallsanläggning Dragrännan i Håbo kommun för omlastning och vidaretransport till förbränning med energiutvinning hos Vattenfalls fjärrvärmeverk i Uppsala. Omlastningen kommer att flyttas till Ragn-Sells avfallsanläggning Högbytorp under år 2007 enligt ett 10-årigt avtal som Upplands-Bro och Håbo kommuner gemensamt har tecknat med Ragn-Sells Avfallsbehandling AB.

Mängden kärl- och säckavfall var år 2005 5033 ton vilket motsvarar 236 kg/invånare och har under senare år varit tämligen oförändrad vilket beror på att invånarantalet i kommunen legat på en konstant nivå.

Problemanalys

Hämtningen av säck och kärlavfall/hushållssopor ska omfatta det brännbara avfall som återstår när avfallsavlämnarna utsorterat och på annat sätt avlämnat avfall som inte lämpar sig för förbränning. Renheten på det brännbara avfallet kan förbättras.

För närvarande sker ingen uppdelning av hushållsoporna i avfall som kan behandlas biologiskt och övrigt brännbart avfall, vilket är önskvärt enligt de nationella och regionala målen på detta område (se avsnitt 4.1.2 och 4.2.1). Fyra restauranger/storkök och tre större livsmedelsbutiker har i egen regi anlitat entreprenör för insamling av sitt matavfall. Coop-Forum har fått kommunens medgivande att på försök kvarna ner det biologiska grönavfallet på avfallsnätet för transport till Käppalaverket och behandling via rötning. Frågan om biologisk behandling av den biologiska delen av hushållsoporna ligger inom kommunens ansvarsområde. Framtida långsiktiga lösningar på detta område behöver utarbetas.

Arbetsmiljön för hämtningspersonalen är inte alltid fullt tillfredsställande, vilket bl.a. Arbetsmiljöverket konstaterat vid ett antal besök på olika hämtställen i kommunen. En hel del åtgärder har vidtagits men fortfarande kvarstår vissa problem med hämtning i ett antal trånga områden, manuell säckhantering, och hantering av tunga s.k. komsäckar.

Det finns vissa nackdelar med att ha fakturerings- och tillhörande kundtjänst placerad hos entreprenören. Kommunens möjlighet att utöva insyn, kontroll och påverkan av sammanhängande frågor är begränsad.

5.2.2 Behandling av säck- och kärlavfall

Upplands-Bro och Håbo kommuner har tecknat likalydande avtal med Vattenfall Uppsala AB om förbränning av kommunernas hushållssopor för energiutvinning. Avtalen löper fr.o.m. 2005-12-01 t o m 2011-09-30 med möjlighet till 3 års förlängning. Detta avtal samverkar med ovan omnämnda omlastningsavtal med Ragn-Sells Avfallsbehandling AB. Därmed är denna viktiga del i kommunernas avfallshantering säkerställd för flera år framöver.

Från och med 2004-12-01 omhändertas allt säck- och kärlavfall genom förbränning och energiutvinning. Under de första 4 åren av innevarande entreprenadperiod omhändertogs hela 60 % av avfallet genom deponering vilket är en miljömässigt olämplig behandlingsmetod. Omställningen till förbränning har således varit en positiv utveckling för kommunens avfallshantering.

Problemanalys

En osäkerhet för framtiden utgör den nya förbränningsskatten och på vilket sätt den kommer att påverka insamlingssystem och ekonomi.

För närvarande saknas tillräckliga och kvalitetsmässigt godtagbara biologiska behandlingsalternativ för att omhänderta det organiska avfall som skapas i stockholmsregionen.

De avlämnade hushållssoporna uppfyller inte alltid de krav på renhet från farligt avfall och annat avfall som krävs för förbränningen. Åtgärder som säkerställer avfallets kvalitet i dessa avseenden är önskvärda.

5.2.3 Grovavfall

Med "grovavfall" avses hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i ordinarie sopbehållare.

Kretsloppscentralerna i Bro (Skällsta KLC) och Brunna-Kungsängen (Brunna KLC) utgör grunden i kommunens system för insamling av grovavfall. Förutom det avfall som normalt klassas som grovavfall kan hushållen även lämna följande avfallstyper avgiftsfritt på kretsloppscentralerna:

- el-avfall
- vitvaror (spisar, kylskåp, frysar etc.)
- farligt avfall
- tidningar och förpackningar
- kläder
- trädgårdsavfall (max 1 kbm utan avgift)
- byggavfall (max 1 kbm utan avgift)

Avfallslämnaren ska själv sortera och lämna avfallet i rätt behållare på kretsloppscentralerna. Större mängder trädgårdsavfall får lämnas avgiftsfritt på Ragn-Sells avfallsanläggning Högbytorp under 4 lördagar vår och höst.

Kretsloppscentralerna är även tillgängliga för företag och föreningar inom kommunen. Här kan de utan kostnad lämna förpackningar, batterier, och elavfall med producentansvar. Mot avgift kan de även lämna grovavfall som är likartat hushållens grovavfall.

Beroende på avfallstyp levereras det avfall som kommer in till kretsloppscentralerna till olika behandlings- och återvinningsanläggningar. Det el-avfall och vitvaror som tillhör producentansvaret omhändertas av El-kretsen AB, tidningar och förpackningsavfall hämtas av entreprenörer som anlitas av de materialbolag som är anslutna till Förpacknings- och tidningsinsamligen (FTI). Övrigt avfall transporteras till Högbytorps avfallsanläggning för omlastning och vidaretransport till behandlingsanläggningar eller för behandling på avfallsanläggningen.

Grovavfall hämtas även vid fastigheter av kommunens entreprenör efter beställning eller genom fast abonnemang. Avfallet levereras till Högbytorp där det sorteras maskinellt och går vidare till behandling.

Mottagna mängder grovavfall inklusive byggavfall har ökat från 1568 ton år 2001 till 3060 ton år 2005 d.v.s. med hela 95 %. Orsaken till denna kraftiga ökning är i första hand tillkomsten av Skällsta kretsloppscentral som togs i drift under senare delen av år 2001. Under åren 2002-2005 har ökningen varit 23 %. Denna ökningstakt på återvinningscentraler är allmänt förekommande i landet och i hög grad relaterad till ökningen i våra konsumtionsmönster, speciellt vad gäller kapitalvaror.

Problemanalys

En översyn av sorteringsrutinerna på kretsloppscentralerna har nyligen genomförts med huvudsakliga syftet att söka öka materialåtervinningen och minska mängden avfall som deponeras. Numera sorteras "grovavfallet" i följande fraktioner: metall, trä, kartong, brännbart, icke brännbart och stenmaterial. Dessutom har en särskild behållare för impregnerat trä och komposterbart trädgårdsavfall tillkommit. Sorteringsramperna har försetts med nya skyltar och personalen har erhållit information så att de kan vägleda avfallskunderna så att en god sortering erhålls.

En översyn av öppethållandetider och bemanning på kretsloppscentralerna är befogad. Båda kretsloppscentraler har öppet 40 timmar i veckan. Det är kvällsöppet varje måndag-torsdag på någon av centralerna och varje helgfri lördag på båda centralerna. Detta är en i jämförelse med grannkommunerna mycket god servicenivå. Det är emellertid ett problem att centralerna vanligen är enmansbemannade, med åtföljande svårigheter för personalen att hinna med att anvisa avfallslämnarna när tillströmningen är hög. Säkerheten för personalen är även nedsatt vid ensamarbete.

Kretsloppscentralerna är ofta utsatta för inbrott och tillhörande skadegörelse. För att förhindra detta har inhägnaderna/stängslen förstärkts och vaktbolag har anlåtats. Eventuellt kommer ytterligare åtgärder att behöva vidtagas för att få ett stopp på detta.

Mottagningen av företagens grovavfall vållar en del problem eftersom det är ofrånkomligt att ha ett avgiftssystem för detta avfall. Det föreligger en risk att hushållen i kommunen subventionerar denna mottagning. Denna fråga bör studeras vidare.

Bostadsrättsföreningar och bostadsföretag som i egen regi lämnar de boendes grovavfall på kretsloppscentralerna måste betala avgift för detta enligt nuvarande regelsystem. Det finns skäl att ompröva denna fråga.

I flertalet kommuner är den vedertagna benämningen på kommunens kretsloppscentraler "återvinningscentraler". Det finns därför skäl att byta benämning på kommunens kretsloppscentraler.

5.2.4 Farligt avfall (ej el-avfall)

Hushållen kan avgiftsfritt lämna sitt farliga avfall på någon av kommunens bemannade miljöstationer på kretsloppscentralerna eller på de obemannade miljöstationerna hos OKQ8 i Kungsängen och Statoil i Bro.

Genom ett avtal mellan kommunen och Apoteksbolaget får hushållen lämna kasserade läkemedel till kommunens båda apotek i plastpåsar som apoteken tillhandahåller. Apoteken tar även emot sprutspetsar och kanyler från hemsjukvården som lämnas in i behållare som apoteken tillhandahåller på kommunens bekostnad.

År 2005 samlades det in 36 ton farligt avfall i kommunens insamlingssystem, exklusive bilbatterier och latexfärger (räknas inte som farligt avfall men insamlas på miljöstationerna av andra skäl). Insamlingsmängden har ökat med 20 % sedan år 2002.

Problemanalys

Miljöstationerna på kretsloppscentralerna är inrymda i enkla skåp miljöcontainrar som saknar särskild avlämningsplats för kunderna, vilket försvårar mottagningen av det farliga avfallet.

Miljöstationerna på bensinstationerna är mycket enkla och ger en låg service till avfallslämnarna. Eftersom de är obemannade utnyttjas de otillbörligt av en del småföretagare, vilket bekostas av hushållen och de företag som har hushålls-avfallsabonnemang.

Insamlingen av hushållens farliga avfall är ett prioriterat område p.g.a. avfallets egenskaper. Möjligheten att förbättra servicen, speciellt för de billösa hushållen bör studeras.

5.2.5 Slam från avloppsbrunnar och avloppstankar

Kommunens entreprenör ombesörjer årligen tömning av ca 1490 enskilda avloppsanläggningar (brunnar och tankar) åt permanentboende och fritidsboende och av 18 mindre gemensamma avloppsreningsverk. Slammet, ca 5800 ton per år, hämtas med tankbil och töms i ett påslag på avloppsledningen inom Högbytorps avfallsanläggning. Slammet transporteras via ledningsnätet till Käppala reningsverk på Lidingö där det sambehandlas tillsammans med övrigt avloppsvatten från norra storstockholmsregionen.

Problemanalys

Slamtömningen i kommunen fungerar i huvudsak väl. Regelsystemet för slamtömningen i renhållningsordningen behöver dock ses över. Bl a bör villkoren för tömning av s.k. BDT-tankar (bad, dusch, tvätt) tydliggöras.

5.2.6 Latrin

Kommunens entreprenör hämtade år 2005 latrin på ca 190 hämtställen, huvudsakligen åt fritidsboende. Detta år infördes en förändring av latrinhanteringen p.g.a. arbetsmiljökrav och förbud mot deponering av latrinet. Nu hämtas latrinet i kärl som får väga max 15 kg vilket inneburit en kostnadsökning för latrinkunderna eftersom maxvikten tidigare låg runt 25 kg. Latrinet, år 2005 ca 7 ton, behandlas numera i avloppsreningsverk eftersom tidigare deponering ej är tillåten.

Problemanalys

Latrinhämtning är, trots nya rutiner, en besvärlig hantering med tanke på arbetsmiljö och hygieniska aspekter. På sikt är det önskvärt att latrinhämtningen ersätts av lokalt omhändertagande, kompostering, eller avloppssystem i form av enskilda eller kommunala avloppslösningar.

5.2.7 Fettavfall

Kommunens entreprenör tömmer ett 20-tal fettavskiljare hos storkök (restauranger och skolor). Fettavfallet transporteras till Henriksdals reningsverk för behandling. Avfallsmängden är ca 170 ton per år.

Problemanalys

Antalet av kommunen kända fettavskiljare är lågt. Det finns sannolikt ett visst "mörkertal" vad gäller förekomsten av fettavskiljare och tömningen av dessa. Kommunen saknar idag tydliga riktlinjer för när fettavskiljare ska installeras.

5.3 Avfall med delat ansvar mellan kommunen och producenter

5.3.1 El-avfall, kyl- och frysmöbler

Enligt förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter, SFS 2005:209, har producenterna en skyldighet att ta emot gamla el-produkter av kunder i samband med nyförsäljning i relationen 1:1. Med "producent" menas den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer elektriska eller elektroniska produkter. Lagstiftningen omfattar numera praktiskt taget alla typer av utjänta el-produkter som används i hushållen och verksamheter dock ej fasta installationer och vissa produktgrupper vars omhändertagande regleras i annan lagstiftning (bildelar och batterier).

Som konsekvens av nämnda lagstiftning har Upplands-Bro kommun liksom Sveriges alla övriga kommuner tecknat ett samverkansavtal med elproducenternas gemensamma bolag El-kretsen AB som i korthet innebär att kommunerna tar på sig ett insamlingsansvar och att producenterna via El-kretsen ansvarar för omhändertagandet/behandlingen av el-avfallet. Kommunens båda kretsloppscentraler är mottagningsplatser för hushållens el-avfall. Företag kan enligt ett tilläggsavtal lämna mindre mängder el-avfall (max 1 kbm per transport) till Brunna kretsloppscentral.

År 2005 tog Brunna och Skällsta kretsloppscentraler emot 536 ton el-avfall. Mängden el-avfall har stadigt ökat sedan det nya insamlingssystemet infördes. Enligt El-kretsens och Ragn-Sells uppgifter fördelades el-avfallet år 2005 på följande avfallslag:

Ljuskällor (lysrör, lågenergilampor och glödlampor)	7 ton
Diverse elektronik	357 ton
Vitvaror (spisar, tvättmaskiner etc)	106 ton
Kyl-frysmöbler	66 ton

Problemanalys

Det svenska systemet för insamling av el-avfall har visat sig vara mycket effektivt i jämförelse med motsvarigheten i andra länder. Insamlingsresultaten har varit mycket goda, vilket även gäller för Upplands-Bro kommun. Genom den senaste ändringen av regelverket så omfattar insamlingen även hushållens kyl- och frysutrustningar samt radio- och TV-branschens el-produkter. Servicegraden skulle emellertid kunna ökas genom att någon form av fastighetsnära hämtning av el-avfall införes och/eller genom att hushållen förses med lämpliga insamlingsboxar för mindre el-artiklar som ska kastas (glödlampor, mobiltelefoner, spel etc.).

Genom det nya producentansvaret på kyl- frysmöbler finns det skäl att inför nästa upphandling ompröva den nuvarande praxisen att kyl- frysmöbler hämtas utan särskild avgift hos hushållen efter beställning.

5.3.2 Småbatterier

Sedan 1998 har kommunerna åter ansvaret för insamling av småbatterier (bilbatterier är undantagna och omfattas av särskilda regler). Sortering och omhändertagande ska dock finansieras av producenterna.

Insamlingen i Upplands-Bro sker via ett 40-tal batteriholkar utplacerade i butiker, på miljöstationer, på återvinningsstationer, på kretsloppscentraler och i bostadsområden. Alla typer av småbatterier ska samlas in; brunstens-, alkaliska, knappceller, uppladdningsbara osv. Holkarna töms av kommunens entreprenör och fraktas till Högbytorp avfallsanläggning för omlastning och vidaretransport till SAKAB i Kumla för sortering och omhändertagande. Naturvårdsverket utbetalar ersättning för invägd mängd miljöfarliga batterier.

År 2005 samlades det in 3339 kg småbatterier i kommunen varav 415 kg var miljöfarliga enligt Naturvårdverkets klassificering.

Problemanalys

Systemet för batteriinsamling är väl utbyggt i kommunen.

5.4 Avfall med producentansvar

5.4.1 Förpackningar och returpapper

Särskilda förordningar reglerar producentansvaret för returpapper (tidningar o dyl) och förpackningar av glas, hårdplast, metall, papper/kartong och wellpapper från hushåll och verksamheter.

Förpackningar från hushållen och returpapper samlas in via de återvinningsstationer som Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) etablerat och driver i Upplands-Bro kommun. F n finns det 12 kompletta återvinningsstationer (inkl. kretsloppscentralerna) med insamlingskärl för alla typer av förpackningar och med insamlingsbehållare för returpapper. Dessa återvinningsstationer är även försedda med insamlingsbehållare för småbatterier och vanligen även för kläder.

I många flerbostadsområden samt hos vissa kommunala och privata verksamheter förekommer s k fastighetsnära insamling av tidningar och förpackningar. Med fastighetsnära insamling menas att soprummet är försett med särskilda kärl för dessa avfallsslag.

FTI är ett samverkansorgan för fem materialbolag som bildats för att representera de olika producenterna. För att finansiera insamling och omhändertagande tar materialbolagen ut avgifter av producenterna på förpackningarna.

Tidningsinsamlingen är självfinansierad. Upplands-Bro kommun bidrar till insamlingssystemet genom att medverka i samråd med materialbolagen/producenterna via deras samverkansorgan FTI, informationsinsatser och upplåtelse av mark för ändamålet, hittills utan anspråk på ekonomisk ersättning. Vid fastighetsnära insamling belastas avfallskunderna (bostadsföretagen, företagen) med särskilda hämtningsavgifter som avtalas mellan parterna.

Insamling av pantbelagda förpackningar (glas, aluminium, PET) omfattas också av ett producentansvar men med annan hantering än för övriga förpackningar.

FTI redovisar följande insamlingsresultat för Upplands-Bro kommun år 2005:

Tidningar	1280 ton
Glasförpackningar	251 "
Metallförpackningar	71 "
Hårdplastförpackningar	40 "
Kartongförpackningar	181 "
Totalt tidningar och förpackningar	1823 ton

För vissa avfallsslag ingår förpackningar från företag i uppgifterna.

Problemanalys

I Naturvårdsverkets regi har det bildats ett Avfallsråd som har formulerat vad som bör känneteckna ett lämpligt insamlingssystem för förpackningar och returpapper och vad som menas med en god servicenivå på systemet. För flerbostadsområden bör i första hand sk fastighetsnära insamling tillämpas. I tätbebyggda områden som saknar fastighetsnära insamling bör strävan vara att en majoritet av hushållen har tillgång till en återvinningsstation inom ett avstånd av högst 400 m. Vidare ska publika återvinningsstationer vara väl anpassade till den miljö där de är placerade, ha en god estetisk utformning och vara välskötta.

I Upplands-Bro kommun är andelen flerbostadshushåll som har tillgång till fastighetsnära hämtning 63 % (2004). Det är i huvudsak Upplands-Brohus och vissa HSB-föreningar som erbjuder denna goda service till sina boende. Dock saknar 37 % av lägenhetsbeståndet denna servicenivå vilket vanligen beror på dålig tillgång till användbara utrymmen för ändamålet. Ett annat skäl är ofta att fastighetsägaren/ bostadsrättsföreningen upplever det som en stor merkostnad att erbjuda denna service.

Endast 28 % av de hushåll i tätbebyggda områden som saknar fastighetsnära hämtning har tillgång till en återvinningsstation inom 400 m gångavstånd (2004).

Områden som saknar tillräcklig servicenivå är utkanterna av tätortsområdena och

- Kungsängens centrala delar
- Tibblehöjden
- Syltaområdet
- Håbo-Tibble kyrkby

Återvinningsstationerna är svåra att använda för rörelsehindrade personer, bl a därför att inkasthålen är för högt placerade och det ofta är alltför trångt mellan behållarna för att en rullstolsburen person ska kunna röra sig mellan behållarna.

Ett annat problem är att många återvinningsstationer upplevs som ett förfulande inslag i miljön och att det periodvis varit stora problem med skötseln av stationerna. Eftersom ansvaret för etablering, utformning och skötsel av stationerna inte är kommunens ansvar utan åvilar materialbolagen genom deras samverkansorganisation FTI så är kommunens möjligheter att styra eller påverka dessa frågor begränsade.

Kommunen kan dock ställa krav via tillsynsmyndigheten (bygg- och miljönämnden) på materialbolagen att skötseln av återvinningsstationerna sker på ett från miljösynpunkt korrekt sätt.

En svårighet vid kommunens arbete med detaljplaner och bygglov är att det idag saknas planeringshjälpmedel i form av tydliga och fastställda riktlinjer för utformning av avfallsutrymmen och ytor för avfallshanteringen i den fysiska planeringen.

5.4.2 Däck

Mottagning av stora mängder däck sker vid ett antal större anläggningar i landet. Däck utan fälg som privatpersoner lämnar tas emot kostnadsfritt. Närmaste mottagningsplats för hushållen i Upplands-Bro kommun är hos Brunna och Skällsta kretsloppscentraler. Däck på fälg tas emot mot avgift, f n 70 kr/st.

År 2004 tog kretsloppscentralerna emot ca 14 ton däck.

Problemanalys

Mottagningen av däck är en service till de boende i kommunen som kommunen erbjuder utöver sitt avfallsobligatorium. Företag bör även fortsättningsvis hindras att använda denna service.

5.4.3 Skrotbilar

Fr.o.m. år 1998 finns det ett producentansvar för bilar (SFS 1997:788). Bilskröterna ombesörjer återvinningen. På grund av problem med dumpning av skrotbilar, något som även drabbat Upplands-Bro kommun, utökades bilskrötningspremien den 1 juli 2001. Under hösten 2001 inleddes en skrotbilskampanj i samarbete med stiftelsen "Håll Sverige Rent". Denna kampanj, som innebar att allmänheten kunde få egna eller övergivna skrotbilar hämtade utan kostnad, var mycket lyckosam. Den upprepas därför f n och pågår t o m 2006-12-31.

5.5 Övrigt avfall

5.5.1 Möbler och kläder

Följande två organisationer samlar f n in kläder i Upplands-Bro kommun: Myrorna Givarservice och Humana.

Insamlingsbehållarna är placerade på återvinningsstationer för förpackningsavfall, på kretsloppscentralerna Brunna och Skällsta och på några andra platser som upplåts av privata markägare. Sammantaget finns det insamlingsbehållare på 7 platser i kommunen. År 2005 togs det emot 68 ton kläder i kommunen.

Problemanalys

Det finns goda skäl för att ha en väl fungerande klädinsamling i kommunen. Samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att upplåta s.k. allmän platsmark utan ersättning till insamlings/ hjälp-organisationer som innehar s k 90-konton.

5.5.2 Bygg- och rivningsavfall samt jord- och schaktmassor

Hushållen i kommunen kan lämna bygg- och rivningsavfall på kommunens kretsloppscentraler, max 1 kbm utan avgift. Företag kan lämna mindre mängder mot avgift.

Större mängder bygg- och rivningsavfall, jord- och schaktmassor hänvisas till avfallsanläggning Högbytorp eller till andra anläggningar för dessa avfallstyper inom regionen. Uppgifter på hur mycket byggavfall som skapas i Upplands-Bro kommun saknas. Mängderna torde ha ökat rejält under senare år som följd av den kraftiga ökningen av byggproduktionen inom kommunen.

Byggbranschen samverkar inom Byggsektorns Kretsloppsråd och har fastställt ett åtgärdsprogram för åren 2003-2010 som omfattar bl.a. byggavfallshantering, miljöanpassad projektering samt krav på byggvarudeklarationer.

Problemanalys

I uppföljningen av Avfallsplan 2000-2005 konstaterades att riktlinjer saknas för hur miljöpåverkan ska arbetas in i kommunens olika förfrågningsunderlag som rör byggsektorn.

5.5.3 Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten

Det kommunala avloppsnätet är anslutet till avloppsreningsverket Käppala på Lidingö. Omhändertagandet av restslammet från behandlingen av avloppsvattnet sker i Käppalaverkets regi.

För närvarande pågår en försöksverksamhet med nedkvarning av vegetabiliskt s k grönavfall på avloppsnätet från Coop-Forum. Detta grönavfall ger organiskt material som ökar rötgasutvinningen på Käppalaverket.

Problemanalys

Nedkvarning av matavfall på avloppsnätet är en möjlighet för framtida storskalig hantering som för närvarande diskuteras på grund av de nationella mål som gäller för detta avfall. En nackdel med detta behandlingsalternativ är dock att återföringen av organisk substans till jordbruket är problematisk därför att samrötningen med övrigt avloppsslam medför att restslammet inte håller den kvalitet som jordbruket önskar.

5.5.4 Park- och trädgårdsavfall

Med park- och trädgårdsavfall avses sådant avfall som uppkommer vid normal skötsel av kommunens parker och andra grönområden hos skolor, institutioner, bostadsföretag och bostadsrättsföreningar.

Kommunens skötsel av grönytor handhas av kommunens gatu- och parkentreprenör som f.n. är Miljöbyggarna i Stockholm AB.

Bostadsföretag och bostadsrättsföreningar kan mot avgift använda kretsloppscentralerna för mindre mängder park- och trädgårdsavfall. Vid större mängder hänvisas till avfallsanläggning Högbytorp eller till andra avfallsanläggningar inom regionen som tar emot denna avfallstyp.

5.5.5 Avfall från energiutvinning

I Kungsängen och Bro finns det tre fjärrvärmeanläggningar som drivs och sköts av E.ON Sverige AB. De eldas med biogas/olja, olja/el och olja/flis. År 2005 levererades från den sistnämnda anläggningen 20 ton farligt avfall i form av träaska till Ragn-Sells avfallsanläggning Högbytorp.

5.5.6 Verksamhetsavfall (ej farligt avfall)

Med verksamhetsavfall avses företagens processavfall, spill, kasserade produkter, avfall från skogs- och jordbruk. Till verksamhetsavfallet hör även producentansvarsavfall såsom förpackningar och el-avfall. Verksamhetsutövaren ansvarar för att uppkommet avfall omhändertas på lagenligt sätt. Företagen är t ex skyldiga att omhänderta sitt förpackningsmaterial separat och leverera det till producenternas insamlingssystem. Det är upp till företaget att anlita valfri entreprenör med transporttillstånd för bortforsling och omhändertagande. Det är svårt att överblicka hur mycket verksamhetsavfall som kommer från Upplands-Bro kommun till de olika mottagningsanläggningarna.

Problemanalys

Vad gäller verksamhetsavfall har kommunen endast ansvar för det verksamhetsavfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter såsom förvaltningsbyggnader, skolor, förskolor, äldreboenden, idrottsplatser etc. I den uppföljning som gjordes av Avfallsplan 2000-2005 konstaterades att det finns stora brister i källsortering och omhändertagande av det avfall som uppkommer i kommunens fastigheter. Det gäller både det renodlade verksamhetsavfallet och det avfall som klassas som hushållsavfall (mat-, städ- och hygienavfall). Riktlinjer behöver arbetas fram som tydliggör vilken sortering som ska utföras, vem som har ansvaret för avfallsutrymmen och utrustning och hur finansieringen ska ske.

5.5.7 Farligt avfall från företag/verksamheter

Enligt gällande lag har kommunerna hittills haft möjlighet att ha s.k. utvidgat renhållningsansvar som omfattar farligt avfall. Genom beslut i kommunfullmäktige har Upplands-Bro kommun f.n. tagit ett sådant utvidgat ansvar, vilket betyder att farligt avfall som uppkommer hos företagen/verksamheterna ska transporteras bort genom kommunens försorg. För detta anlitar kommunen f.n. Ragn-Sells Specialavfall AB (för samtliga avfallsslag) och LS Tankservice AB (endast för slam från oljeavskiljare).

Enligt uppgifter från kommunens nuvarande entreprenörer finns det i kommunen idag ca 80 företag/verksamheter som genererar farligt avfall. År 2003 hämtades 464 ton farligt avfall hos dessa. Uppgifter från senare år saknas.

Problemanalys

Frågan om kommunernas möjlighet till s.k. utvidgat renhållningsansvar för farligt avfall har varit under omprövning en längre tid på nationell nivå. Den nya regeringen har nyligen tagit ett beslut att denna möjlighet kommer att upphöra den 1 juli 2007. För Upplands-Bro kommun innebär detta att gällande avtal med Ragn-Sells Specialavfall AB och LS Tankservice upphör och att ett formellt beslut bör tagas av kommunfullmäktige att tillhörande bestämmelser i kommunens renhållningsordning upphör fr.o.m. den 1 juli 2007.

5.6 Gamla avfallsupplag - deponier

En inventering av gamla avfallsupplag i kommunen genomfördes 1992 av MVM konsult AB, och dåvarande miljökontor och tekniska kontor. Inventeringen omfattade 14 upplag. Samtliga var mindre än 4 ha. Se bifogad karta.

Vanliga kända avfallslag som deponerats är hushållsavfall, byggavfall, skrot och schaktmassor. På ett upplag har med säkerhet miljöfarligt avfall deponerats: en avslutad del av Högbytorp.

Inventeringen resulterade i en klassificering av upplagen i enlighet med Naturvårdsverkets klassificeringssystem med avseende på risken för miljöeffekter:

Riskklass 1 Mycket stor risk. Åtgärder bedöms som nödvändiga. Utformas efter lämpliga undersökningar. Tillsyn och kontroll kan behövas efter genomförda undersökningar

Riskklass 2 Stor risk. Åtgärder behöver troligen utföras. Tippen bör undersökas för senare ställningstagande om så är fallet.

Riskklass 3 Måttlig risk. Mindre åtgärder såsom avstädning, täckning av vissa delar o d kan behövas.

Riskklass 4 Liten risk. Inga åtgärder behövs för närvarande.

<i>Namn</i>	<i>Fastighet</i>	<i>Huvudman/ markägare</i>	<i>Avfallstyp</i>	<i>Klass- ning</i>	<i>Period</i>
Kalmarsand	Spånga 2:1	Thoresta herrgård	Bygg och grovavfall	2	- 1960
N.Gusvasberg	Lindormsnäs 1:5	Privat ägo	Bygg och trädgårdsavfall	2	- 1960
Lindormsnäs	Låssa-Tibble 1:13	Privat ägo	Hushållsavfall, schakt och trädgårdsavfall	4	- 1960
Håtuna	Kvarnibble 2:47	Saknas	Grovavfall	3	- 1950
Önsta	Tibble-Önsta 4:1	G&L Beijer AB	Avlopps slam, mellanlagring	3	- 1977
Högbytorp	Klöv och lilla Ullevi 1:7	Ragn-Sells AB	Specilavfall inkl. farligt avfall	4	1972-1980
Råby Skog	Råby 3:1	Upplands-Bro kommun	Schakt och byggavfall	2	- 1970
Bro, gamla soptippen	Brogård 1:84	Upplands-Bro kommun	Hushållsavfall, industriavfall samt schaktmassor	4	- 1960
Lejondal, norra	Lejondal 1:1	Lejondalsslott	Rester av bränning i gjuten ugn av hushålls- och jordbruksavfall	2	- 1970
Lejondal, södra	Lejondal 1:1	Lejondalsslott	hushålls- och jordbruksavfall samt skrot (ej bekämpningsmedel)	2	- 1960
Brunna	Viby 19:17	Upplands-Bro kommun	Byggavfall och schaktmassor		- 1970
Tibble	Kungsängen-Tibble 1:331	HSB	Byggavfall, schaktmassor		- 1960
Lillsjön	Kungsängen-Tibble 1:331	Upplands-Bro kommun	Byggavfall, schaktmassor	2	1970-1993
Kungsängen, gamla soptippen	Kungsängens Kyrkby 2:1	Upplands-Bro kommun	Hushållsavfall, byggavfall samt grovavfall	2	-1965

Sex inventerade upplag placerades inom riksklass 2, två inom klass 3 och fyra stycken inom klass 4. För att erhålla bättre kunskap om eventuella miljöeffekter föreslås i rapporten att lakvattnet från sex upplag provtas och analyseras. Vidare föreslås täckningsåtgärder för fyra upplag.

Provtagning föreslås för: Kalmarsand, N. Gustavsberg, Bro gamla soptipp, Lillsjön, Brunna och Kungsängen gamla soptipp.

Förbättrad täckning föreslås för: Håtuna, Lillsjön (avslutningsplan), Tibble och en del av Kungsängen gamla soptipp.

Under 1998 genomförde VBB VIAK en markmiljöundersökning av gamla soptippen i Bro. Konklusionen av denna utredning var att föroreningsinnehållet i de analyserade massorna var så lågt att eventuellt läckage av lakvatten till Skällstabäcken inte utgjorde något väsentligt hot för vattenmiljön nedströms. Undersökningen tyder på att området inte behöver beläggas med omfattande markrestriktioner.

Ingen tillsyn har bedrivits från kommunens sida under senare år beträffande de nedlagda deponierna.

6. Kommunala styrmedel

I det följande beskrivs de styrmedel som kommunen kan nyttja för att avfallsplanens mål ska kunna uppnås.

6.1 Lokala föreskrifter

För varje kommun ska det enligt miljöbalken finnas föreskrifter för den kommunala avfallshanteringen, en renhållningsordning.

Föreskrifterna om avfallshantering är ett verktyg för att styra hanteringen av hushållsavfall, en rättslig grund för att ta ut renhållningstaxa och en rättslig grund i det dagliga arbetet och vid tvister. Här kan exempelvis fastighetsinnehavare och verksamhetsutövare se vilka skyldigheter och vilket ansvar som vilar på olika aktörer. Föreskrifterna utgör komplement till gällande lagstiftning på området.

Bl. a. med stöd av denna avfallsplan kommer den nuvarande renhållningsordningen att omarbetas och föreläggas kommunfullmäktige för beslut.

6.2 Taxor och avgifter

Kommunen äger rätt att ta ut avgifter för den av kommunen anordnade renhållningen/avfallshanteringen. Avgifterna ska vara baserade på självkostnadsprincipen vilket innebär att renhållningen inte får bedrivas med överskott. Kommunen har rätt att differentiera taxan för att uppnå en så rättvis kostnadsfördelning som möjligt mellan exempelvis permanent- och fritidsboende, men också för att stimulera till bland annat återanvändning och återvinning.

Taxan i Upplands-Bro kommun utgörs dels av en grundavgift och dels av en avgift för insamling, bortforsling och slutligt omhändertagande av avfallet. Grundavgiften är en fast del som tas ut per hushåll och täcker kostnaderna för kommunens administration, kundservice, framtagning av avfallsplan, renhållningsordning och information. Dessutom finansieras kretsloppscentraler, miljöstationer (farligt avfall), insamling av kyl- och frysenheter, batteriinsamling och mottagning av el-avfall genom grundavgiften. Avgiften för insamlingen är differentierad utifrån behållarstorlekar och hämtningsfrekvenser. Nu gällande renhållningstaxa beslutades av kommunfullmäktige 2006-12-14 och började gälla from 2007-01-01.

6.3 Information och kommunikation

Information och kommunikation är viktiga ingredienser i arbetet med att nå en kvalitativt bättre avfallshantering. I kretsloppspropositionen fastslås att kommunikationen med kommunernas konsumenter av avfallstjänster måste hållas på en betydligt högre nivå än vad hittills varit fallet. I propositionen föreslås också att kommunen ska vara ansvarig för all lokal avfallsrelaterad information, även gällande de avfallsslag som inte omfattas av kommunalt ansvar. Ett exempel på detta är information om förpackningsinsamlingen som enligt producentansvarsförordningen

är utlagt på kommunerna, trots att ansvaret för insamlingssystemet ligger på producenterna.

Följande informations- och kommunikationskanaler används f n i Upplands-Bro kommun:

- En årlig Miljöalmanacka med utförlig information om avfallshanteringen. Miljöalmanackan distribueras till samtliga permanent och fritidsboende i kommunen samt till de företag som har abonnemang för hushållssopor.
- Kommunens webbplats
- Informationsnotiser på kommunens månatliga ”anslagstavla” i Lokaltidningen
- Informationsfolder om sorteringen på kretsloppscentralerna, delas ut på kretsloppscentralerna.

Problemanalys

Framtida satsningar på nya och förbättrade insamlingssystem kommer att erfordra informationsinsatser som måste uppmärksammas i budgetsammanhang.

Bilagor:

- 1. Uppföljning av Avfallsplan 2000-2005**
- 2. Avfallsmängder 2001-2005**
- 3. Behandlingsanläggningar**
- 4. Uppgifter till länsstyrelsens sammanställning**

Karta över nedlagda deponier

Bilaga 1

Uppföljning av Avfallsplan 2000-2005

Åtgärd	Status	Kommentar
Utvecklad hantering av hushållsavfall		
Utredningar år 2000 inför upphandling av renhållningsentreprenad	Delvis utförda. Blev en del i framtagandet av förfrågningsunderlaget.	Många frågeställningar kvarstår idag och ingår i aktuell avfallsplan.
Upphandling av ny renhållningsentreprenad påbörjas under 1999. I upphandlingen ska alternativ insamling av hushållsavfallet i 2 och 3 fraktioner och möjlighet till vägning tas med.	Genomfört	Upphandlingen resulterade i avtal med Ragn-Sells AB. Kommunen valde insamling i enbart en fraktion utan vägning. Nuvarande entreprenadavtal är förlängt t.o.m. 2007-10-14.
Senast år 2002 ska brännbart avfall och deponirest sorteras och insamlas separat. Brännbart avfall ska förbrännas.	Delvis genomfört.	För deponirest hänvisas till kretsloppscentralerna. Allt brännbart avfall i säck eller kärl förbränns fr o m 2004-12-01.
Utökad återvinning		
Verka för att de fastighetsnära återvinningsstationerna för insamling av förpackningar ska bekostas av materialbolagen.	Utfört.	Tillämpas f n. Avtal som reglerar frågan saknas dock.
Verka för att materialbolagen ordnar bättre skyltning vid återvinningsstationerna.	Genomförs återkommande.	Trots kommunens agerande är resultatet inte tillfredsställande.
Färdigställa ytterligare 4 återvinningsstationer tillsammans med materialbolagen.	Ej utfört.	En planerad station har strukits. Materialbolagen har visat litet intresse för frågan.
Följa upp att gällande städavtal för återvinningsstationerna uppfylls.	Ej aktuell fråga.	Det städavtal som åsyftas är uppsagt. Nytt städavtal bör ingås.
Ytterligare en kretsloppscentral finns tillgänglig för kommunens invånare under år 2000.	Genomfört år 2001.	Skällsta kretsloppscentral togs i drift år 2001.
Skytningen vid kretsloppscentralen Brunna ska förbättras.	Delvis genomfört.	Ytterligare förbättringar möjliga.
Förbättrad hämtteknik		
Senast i december år 2001 ska samtliga kommunägda fastigheter ha möjlighet till källsortering av avfall.	Ej konsekvent genomfört men påbörjat.	Tydlig rollfördelning och precisering av begreppet "källsortering" för kommunens olika fastigheter saknas.
Enfamiljshus med säckhämtning erbjuds plastkärl som alternativ.	Genomfört	Denna fråga bör utredas inför nästa upphandling.
Gemensamma hämtställen uppmuntras genom information och taxekonstruktion. Utformning i samråd med samfälligheten (eller motsvarande). God information och skyltning på gemensamma hämtställen.	Genomfört, dock med magert resultat.	Problem med hämtning i trånga områden kvarstår.
Utvärdering av försök med gemensamt hämtställe på Finsta 1 ska göras under år 2000 (specialprojekt med olika fraktioner).	Ej utfört.	Ej längre aktuellt eftersom projektet är nedlagt.
Skötsel av kärl vid gemensamma hämtställen tas med i upphandlingen av ny entreprenad.	Utfört.	Tillämpningen behöver följas upp.
Veckohämtning ska erbjudas boende på landsbygden under juni, juli och augusti	Ej genomfört.	Hushållen kan välja fast veckohämtning (hela året).

Åtgärd	Status	Kommentar
Utökad sortering av farligt avfall		
Ansöka hos länsstyrelsen om tillstånd för miljöstationerna klart under 1999	Utfört.	Erforderlig anmälan är gjord till kommunens miljöavdelning som har tagit över tillsynen.
Bättre skyltning och information vid miljöstationerna	Utfört.	
Nya avtal med entreprenörer för insamling och transport av farligt avfall från företag.	Genomfört.	Avtalen är förlängda t o m 2007-11-30 såvida ej annat beslut tas om s.k. utökat ansvar för farligt avfall.
Förbättrad kontroll av avfallsströmmar		
Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning ska under 1999 - i samverkan med kommunens företag och avfallsentreprenörer – ta fram ett system för statistik över insamlade mängder industriavfall från företag i kommunen.	Ej utfört.	Frågan hanteras inom ramen för miljöavdelningens tillsynsverksamhet.
Förbättrad information		
Samtliga hushåll ska senast under 2001 få information om avfallsfrågor i form av en miljöalmanacka eller miljöpärm.	Genomfört.	Miljöalmanackan utges årligen.
Allmänheten ska under 2000 genom annons upplysas om anmälnings- och tillståndsplikt för nya komposter.	Genomfört på annat sätt.	Årlig information genom miljöalmanackan.
Information ska delges varje år i lokalpressen inför valborg att avfall inte får förbrännas.	Genomfört.	Årlig information genom "Det händer" i lokaltidningen.
Samtliga företag i kommunen som ej har hämtning av hushållsavfall ska under 2000 tillskrivas och uppmanas att anmäla detta till kommunens renhållningsentreprenör.	Ej genomfört.	Frågeställningen är fortfarande aktuell.

Åtgärd	Status	Kommentar
Markföroreningar – nedlagda avfallsupplag		
Vid nedläggning av gamla avfallsupplag eller vid redan nedlagda upplag kommer kommunen att genomföra de undersökningar och den sanering som behövs för att återställa marken.	Undersökningar har inte utförts.	Verksamhetsutövare/fastighetsägare är ansvarig.
Enligt tidigare inventeringar bör lakvattnet från de nedlagda deponierna vid Kalmarsand, Kungsängen, Lennartsnäs, Lillsjön, Örnäs m fl undersökas för att kunna avgöra om åtgärder krävs.	Ej genomfört.	Verksamhetsutövare/fastighetsägare är ansvarig.
Avslutningsplanen för Lillsjötippen tas med i förvaltningens budgetarbete.	Pågår	
Miljöanpassad taxekonstruktion		
Under år 2000 ska en översyn göras så att dess utformning på bästa sätt gynnar återvinning och källsortering.	Ej genomfört.	Frågan tas upp i arbetet med ny avfallsplan.
Översyn av taxekonstruktionen ska göras så att självkostnadsprincipen gäller fullt ut och täcker alla avfallsrelaterade kommunala uppgifter.	Utfört.	Detta är lagstadgat i miljöbalken.
Övrigt		
Förvaltningen ska under första hälften av 2000 ta fram riktlinjer för hur miljöpåverkan ska arbetas in i alla förfrågningsunderlag.	Ej genomfört.	

Avfallsmängder 2001-2005

	2001	2002	2003	2004	2005
Folkmängd	21068	21162	21252	21348	21327
Insamling					
Hushållsopor	4755	4831	4999	5095	5033
Grovavfall, hämtn	495	370	205	278	220
Grovavfall KLC inkl företag	1073	2116	2292	2877	2840
Farligt avfall (ej bilbatt o latex)	23	30	35	34	36
El-avfall o småbatt	72	206	245	348	442
Kyl-frys	21	48	60	62	66
Förpackn och returpapper	1966	1638	1540	1432	1823
S:a insamling (ton)	8405	9239	9376	10126	10460
" per invånare (kg)	399	437	441	474	490
Behandling av hushållsopor och grovavfall (ej farligt avfall, elavfall, kyl-frys, förpackn och returpapper)					
Materialåtervinning	157	336	396	414	654
Förbränning	2634	3036	3132	3704	6595
Deponering	3513	3846	4046	4132	1065
Summa sop+grov	6304	7218	7574	8250	8314
Andel deponering (%)	56	53	53	50	13

Behandlingsanläggningar tillgängliga för avfall från Upplands-Bro kommun

Behandling av hushålls-avfall	Anläggning, ort	Huvudman	Avstånd, ca km (från Högbytorp)
Deponering	Högbytorp, Upplands-Bro	Ragn-Sells Avfalls-behandling AB	0
	Tveta, Södertälje	Telge Återvinning AB	80
	Sofielund, Huddinge	SRV Återvinning AB	60
	Löt, Vallentuna	SÖRAB	75
	Kovik, Nacka/Värmdö	SITA AB	65
Sortering/förädling av blandat hushållsavfall	Kovik, Brinianläggning, Nacka/Värmdö	SITA AB	65
Förbränning, blandat hushållsavfall	Boländerna, Uppsala	Vattenfall Värme Uppsala AB	70
	Högdalenverket, Stockholm	Fortum Värme AB	50
	Gärstadverket, Linköping	Tekniska Verken	240
	Händelöverket, Norrköping	Sydskraft EcoPlus AB	200
Rötning av utsorterat organiskt avfall i reaktor	Kungsängens biogasanläggning, Uppsala	Tekniska kontoret, Uppsala kommun (höga kvalitetskrav)	70
	Sofielunds röttningsanläggning	SRV Återvinning AB	60
	Gryta Västerås	Vafab	75
Rötning i sluten cell	Högbytorp, Upplands-Bro	Ragn-Sells Avfalls-behandling AB	0
	Tveta, Södertälje	Telge Återvinning AB	80
Kompostering (sluten) av utsorterat org. avfall	Högbytorp, Upplands-Bro	Ragn-Sells Avfalls-behandling AB	0
	Tveta, Södertälje	Telge Återvinning AB	80
Kompostering, öppen	Sofielund, Huddinge	SRV Återvinning AB	60

Den svenska satsningen på biologisk behandling i form av rötning och användning av biogas som fordonsbränsle har inneburit att flera stora avloppsreningsverk i stockholmsområdet undersöker möjligheten att öka biogasproduktionen genom att ta emot organiskt avfall via tankbil eller via avloppsledningsnäten.

Bilaga 4

Uppgifter till länsstyrelsens sammanställning (enligt NFS 2006:6, bilaga 1)

Samtliga mängduppgifter avser år 2005

1. Administrativa uppgifter

Kommun: Upplands-Bro kommun

År: 2007-2011

Datum när planen antogs:

Ansvarig nämnd: Samhällsbyggnadsnämnden

Övriga medverkande nämnder:

2. Kommunens befolkning och struktur

Befolkning, totalt: 21327

Datum: 2005-12-31

Antal hushåll i småhus: 3900

" *i flerbostadshus:* 5000

" *i fritidshus:* 1100

3. Avfall som kommunen ansvarar för

Totalt insamlad mängd avfall: 8637 ton ¹⁾

Insamlad mängd matavfall till biologisk behandling: 104 ton ²⁾

Insamlad mängd farligt avfall: 36 ton ³⁾

¹⁾ Inkl. el-avfall och småbatterier men exkl. avloppsslam och latrin

²⁾ Insamlas i privat regi

³⁾ El-avfall, bil- och småbatterier ingår ej

4. Avfall som omfattas av producentansvar

Insamlad mängd förpackningar och tidningar: 1823 ton

5. Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall i Upplands-Bro kommun

5.1 *Anläggningens namn:* Högbytorps avfallsanläggning,
Ragn-Sells Avfallsbehandling AB

SNI-kod: 90.004-1, 90.006-4, 90.006-6

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande (enligt miljörapport 2005):

Deponering av industri- och hushållsavfall, slam och askor

Avvattnings- och absorbering av slamförmigt avfall

Kompostering och termisk behandling av förorenade jordar

Mellanlagring och behandling av saneringsrester och fyllnadsmassor

Mellanlagring och sortering av industri och hushållsavfall

Mellanlagring av farligt avfall

Rötning av fettavskiljarslam och övrigt organiskt material

Förädling av skrot och metaller
 Förädling av bränslefraktioner ur industriavfall
 Mottagning och behandling av bensinstationsslam, avfallsolja och lösningsmedelsavfall
 Fragmentering av läkemedelsavfall
 Deponigasutvinning
 Lakvattenhantering

Typ av avfall som tas emot: Se ovan

Totalt mottagen avfallsmängd: Se bilagor till Miljörapport 2005

Anläggningens kapacitet: Se bilagor till Miljörapport 2005

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: Se bilagor till Miljörapport 2005

5.2 Anläggningens namn: Brunna kretsloppscentral

SNI-kod: 90.002-4 och 90.005-2

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande:

Mottagning, sortering och mellanlagring.

Typ av avfall som tas emot:

Grovavfall från hushållen och likartat avfall från företag.

Farligt avfall från hushållen och el-avfall från hushåll och företag enligt

förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter.

Förpackningar och returpapper (tidningar mm) enligt förordn. om producentansvar för dessa avfallsslag. Kläder.

Totalt mottagen avfallsmängd: Ca 2080 ton

Anläggningens kapacitet: Ej specificerad

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: Ej specificerad

5.3 Anläggningens namn: Skällsta kretsloppscentral

SNI-kod: 90.002-4 och 90.005-2

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande:

Mottagning, sortering och mellanlagring.

Typ av avfall som tas emot:

Grovavfall från hushållen och likartat avfall från företag.

Farligt avfall från hushållen och el-avfall från hushåll och företag enligt

förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter,

bilbatterier. Förpackningar och returpapper (tidningar mm) enligt förordn. om producentansvar för dessa avfallsslag. Kläder.

Totalt mottagen avfallsmängd: Ca 1340 ton

Anläggningens kapacitet: Ej specificerad

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: Ej specificerad

5.4 Anläggningens namn: OKQ8 miljöstation

SNI-kod: 90.005-2

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande:
Mottagning, sortering och mellanlagring.

Typ av avfall som tas emot:
Hushållens farliga avfall, ljuskällor, bil- och småbatterier

Totalt mottagen avfallsmängd: 2 ton

Anläggningens kapacitet: Ej specificerad

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: Ej specificerad

5.5 Anläggningens namn: Statoil miljöstation

SNI-kod: 90.005-2

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande:
Mottagning, sortering och mellanlagring.

Typ av avfall som tas emot:
Hushållens farliga avfall, ljuskällor, bil- och småbatterier

Totalt mottagen avfallsmängd: 2 ton

Anläggningens kapacitet: Ej specificerad

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: Ej specificerad

6. Lokala mål som utgår från nationella miljökvalitetsmål och regionala mål

6.1 Lokala mål för avfall som kommunen ansvarar för:

- *Minskning av den totala mängden hushållsavfall ska stimuleras genom aktiva insatser*
- *Farligt avfall som uppkommer i kommunen ska sorteras ut och omhändertas på ett miljöanpassat sätt. Mängden utsorterat farligt avfall per invånare från hushållsavfallet ska öka jämfört med 2005 års nivå.*
- *Materialåtervinningen ur hushållsavfallet ska öka, bl.a. genom att förbättra sorteringen på kretsloppscentralerna och genom att medverka till att förpacknings- och tidningsinsamlingens insamlingsresultat ökar mellan år 2007 och 2012.*
- *Kommunen stimulerar hemkompostering och inför insamling av matavfall med biologisk behandling med prioritering av biologiskt avfall från storkök, restauranger och detaljhandel..*
- *Verksamheten på kommunens kretsloppscentraler utvecklas fortlöpande med inriktning på god service, god säkerhet och hög materialåtervinning.*
- *Kommunen ska vidtaga åtgärder under planperioden för att minimera risker för utsläpp av ämnen som kan påverka människa och miljö negativt från de nedlagda deponier som kommunen är huvudman för.*
- *2009 ska minst 75 % av hushållen och småföretagen i kommunen ha god kunskap om hur de ska sortera sitt avfall och hur det ska omhändertas. Kommunens alla anställda ska ha god kunskap om avfallsfrågorna inom sina*

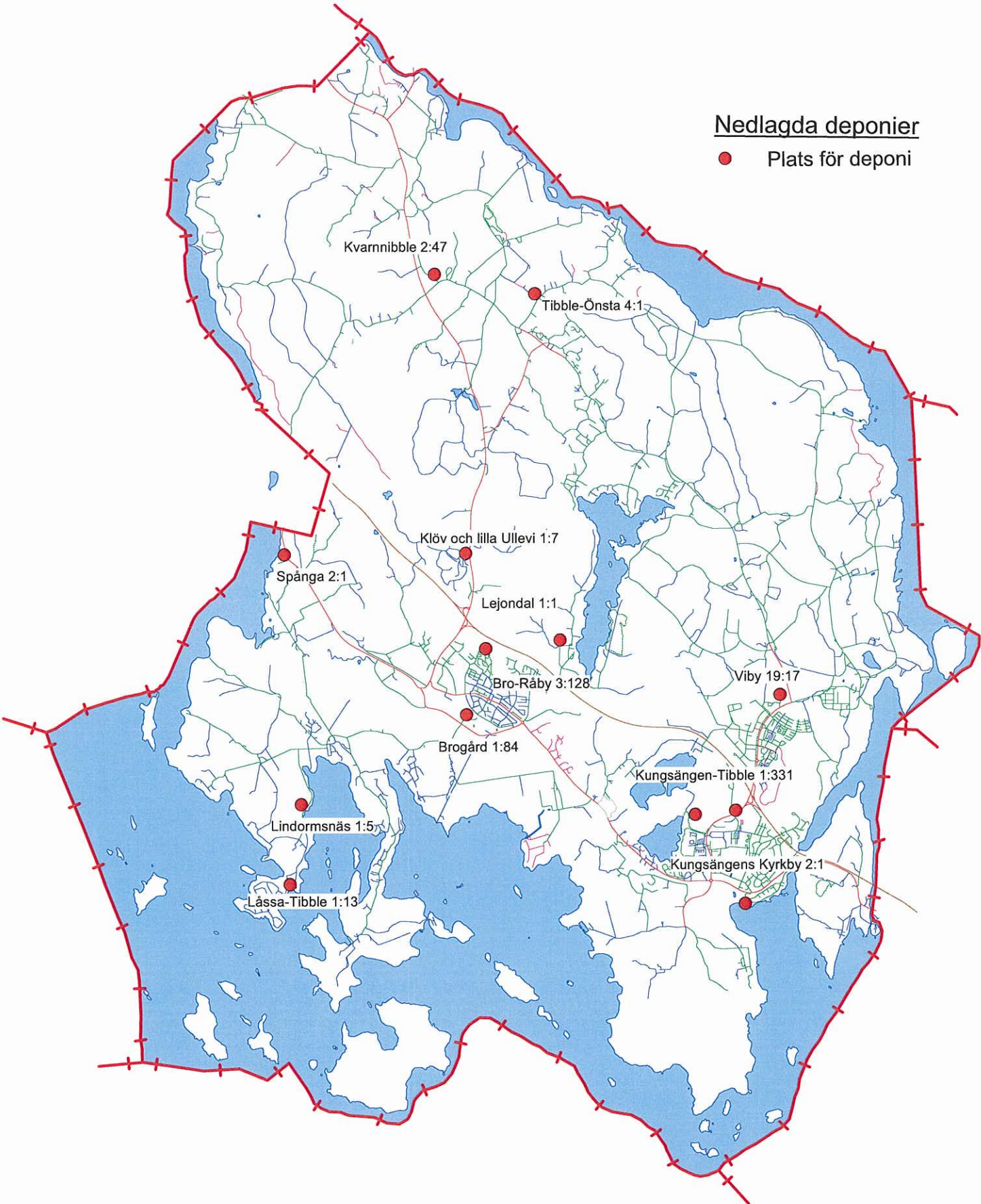
respektive verksamhetsområden. Kunskaperna om vikten av "rent" avloppsvatten ska öka hos alla användare av det kommunala avloppsnätet.

6.2 Lokala mål för avfall som kommunen inte ansvarar för:

- *Servicenivån på förpacknings- och tidningsinsamlingen ska uppfylla Avfallsrådets rekommendationer.*
- *2009 ska minst 75 % av hushållen och småföretagen i kommunen ha god kunskap om hur de ska sortera sitt avfall och hur det ska omhändertas. (Detta mål gäller även för avfall som kommunen ansvarar för)*

Nedlagda deponier

● Plats för deponi

Bilagor till Avfallsplan 2019 – 2023 för Upplands-Bro kommun

**Antagna av kommunfullmäktige den XX månad
2018 att gälla från och med den 1 januari 2019**

**Avfallsplan med tillhörande bilagor utgör tillsammans med
kommunens avfallsföreskrifter renhållningsordning för Upplands-
Bro kommun.**

Innehåll

Bilaga 1. Avfallshantering i Upplands-Bro. Nulägesbeskrivning	3
1. Geografiskt läge, befolkningsutveckling och näringsliv	3
2. Ekonomi	4
3. Organisation och ansvarsfördelning	5
4. Avfall som kommunen ansvarar för	6
4.1 Definition av hushållsavfall	6
4.2 Kärl- och säckavfall	6
4.3 Grovavfall	10
4.4 Farligt avfall	11
4.5 Slam- och fettavfall	12
4.6 Latrin	12
4.7 Övrigt avfall under kommunens ansvar	12
5. Avfall som kommunen inte ansvarar för	13
5.1 Avfall som omfattas av producentansvar	13
5.2 Verksamhetsavfall	15
Bilaga 2. Lagar, förordningar och mål	17
1. EU-nivå	17
1.1. EU:s avfallsdirektiv och förordningar	17
2. Nationell nivå	18
2.1. Lagstiftning	18
2.2. Nationella miljömål	19
2.3. Planer och program	20
3. Regional nivå	20
3.1. Miljömål	20
3.2. Regionplan	20
4. Lokal nivå	21
Vision och övergripande mål för Upplands-Bro kommun	21
Bilaga 3. Uppföljning av Avfallsplan 2007-2012	22
2.2.1 Mängden hushållsavfall	22
2.2.2 Minska mängden farligt avfall (inkl. batterier och småelektronik) i kärl-, säck- och grovavfallet	23
2.2.3 Materialåtervinning	24
2.2.4 Biologiskt avfall	25
2.2.5 Insamling av hushållsavfall	26
2.2.6 Drift av kretsloppscentraler	27
2.2.7 Nedlagda deponier	27
2.2.8 Information	29
2.2.9 Samverkan	29
Bilaga 4. Avfallsanläggningar och nedlagda deponier	30
1. Anläggningar för hantering av avfall i Upplands-Bro kommun	30
2. Nedlagda deponier	32
Bilaga 5. Miljökonsekvensbeskrivning av avfallsplan 2019–2023	34
1. Icke teknisk sammanfattning	34
2. Inledning	35
3. Om miljöbedömningen och MKB	35
4. Upplands-Bro kommuns förslag till avfallsplan	36
5. Förutsättningar	37
6. Avgränsningar	38
7. Alternativ beskrivning	38
8. Beskrivning av betydande miljöpåverkan	40
9. Miljökvalitetsmål	43
10. Samlad bedömning	46
11. Förebyggande åtgärder	47
12. Uppföljning av betydande miljöpåverkan	47
13. Referenser	47
Bilaga 6. Definitioner och ordförklaringar	48

Bilaga 1. Avfallshantering i Upplands-Bro. Nulägesbeskrivning.

1. Geografiskt läge, befolkningsutveckling och näringsliv

Upplands-Bro kommun tillhör Stockholms län och ligger vid Mälaren nordväst om Stockholm omringad av gränskommunerna Sigtuna, Håbo, Upplands Väsby, Järfälla och Ekerö. Kommunen har en areal på 328 km² med 13 mil stränder runt Mälaren och en skärgård på närmare 50 öar.

I kommunen bor 27 614 (2017) invånare både i tätorterna Kungsängen och Bro samt på landsbygden och den största delen av kommunen är glesbefolkad. Antalet hushåll är ungefär jämnt fördelat på boendeformerna lägenheter och villahushåll. Det finns också ca 800 fritidsbostäder (tabell 1).

Tabell 1. Befolkningsstatistik 2012–2017.

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Invånare	24 353	24 703	25 287	25 789	26 755	27 614
Årlig tillväxt	369	350	584	502	966	859
Antal hushåll	10 006	10 172	10 247	10 399	10 779	11 105
Antal hushåll i lägenheter	5 438	5 527	5 506	5 559	5 774	5 960
Antal hushåll i småhus	4 568	4 645	4 741	4 840	5 005	5 145
Fritidsbostäder	814	794	776	788	802	789

Statistiken av antal invånare (SCB) medan antal hushåll i olika boendeform hämtad från faktureringsprogram Future

Med kommunens snabba tillväxt tillsammans med utveckling av kollektivtrafik med bra förbindelse både till centrala Stockholm och till andra närliggande stora städer förväntas befolkningsutvecklingen vara positiv. Till år 2030 beräknas antalet invånare i kommunen ha passerat 35 000, en ökning med ca 12 000 invånare, vilket motsvarar ungefär 5 000 nya bostäder (ÖP 2010). Kommunen främjar utbyggnaden av nya bostäder främst genom förtätning av befintliga tätorter, tätortsutvidgning samt omvandling av bostäder i fritidshusområden till permanentboende.

Kommunen har ett varierat näringsliv med företag i olika storlekar och branscher. Antal företag ständigt växer i takt med befolkningstillväxt och gynnas även av bra företagsklimat.

Det förekommer inga stora säsongsvariationer i antalet invånare, turister i kommunen eller annat som kan medföra stora säsongsvariationer i de uppkomna avfallsmängderna.

2. Ekonomi

Den kommunala avfallshantering är avgiftsfinansierad och således inte skattefinansierad. Kommunens avfallstaxa är en så kallat miljöstyrande avfallstaxa, som har utformats för att finansiera renhållningens verksamhet och samtidigt styra mot en bättre miljö och bidra till att avfallsplanens mål uppfylls. Taxan ska också leda till ökad effektivitet, bättre arbetsmiljö, ett enhetligt behållarsystem och en rättvis fördelning av kostnader.

Avfallstaxan baseras på två principer enligt kommunallagen:

1. **Likställighetsprincipen** innebär att avgiften för samma service ska vara lika oavsett om man bor i tätort eller i glesbygd. Differentieringen kan göras mellan fritidshus- och permanentus och för att stimulera till sortering av miljöskäl.
2. **Självkostnadsprincipen** innebär att den totala avfallstaxeintäkten ska vara lika stor som den samlade kostnaden för kommunens renhållningsansvar.

Upplands-Bro kommuns avfallstaxa består i dagsläget av grundavgift och abonnemangsavgift samt tilläggstjänster som gångvägstillägg och extrahämtningar. Taxan beslutas av kommunfullmäktige.

Grundavgiften finansierar övergripande kostnader för tillhandahållande av tjänster som kundtjänst, fakturering, information, handledning av entreprenader och planering. I grundavgiften för hushåll finansieras även kostnader för

kretsloppscentralerna. För verksamheter ingår inte kostnader för kretsloppscentraler och hantering av farligt avfall i grundavgiften. Verksamheter kan lämna grovavfall på kretsloppscentralerna mot avgift enligt särskild prislista dock inte farligt avfall.

Abonnemangavgiften finansierar kostnader för hämtning, transport och behandling av avfall från hushåll och verksamheter samt kostnader för själva sopkärlen.

I samband med större förändringar som t ex nya upphandlingar av avfallstjänster eller ändring av insamlingssystem görs översyner av avfallsavgifter i taxan. Avfallshantering i Upplands-Bro kommun omsatte drygt 25 miljoner kronor år 2017.

3. Organisation och ansvarsfördelning

Tekniska nämnden har det övergripande ansvaret för den avfallshantering som enligt Miljöbalkens 15 kap 20 § är kommunens ansvar. Kommunens renhållningsansvar omfattar insamling, transport och behandling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall från verksamheter.

Avfallsenheten som tillhör Samhällsbyggnadskontorets Tekniska avdelning ansvarar för planering och utveckling av verksamhet, kommunikation med invånare samt upphandling och uppföljning av entreprenader. Kommunen har en Kontaktcenter för VA och avfall och registerhållning med fakturering i egen regi.

Bygg- och miljönämnden har tillsyn över all avfallshantering inom kommunen, oavsett om ansvaret ligger på den enskilda individen, ett privat företag, en producent eller på kommunen själv. Undantaget är den omfattande verksamhet som bedrivs på Högbytorps kretsloppsanläggning, där länsstyrelsen är tillsynsmyndighet.

Fastighetsinnehavare är ansvarig för hur avfallet hanteras inom fastigheten och är skyldig att tillse att reglerna i de kommunala föreskrifterna följs samt att betala avgifter enligt gällande avfallstaxa. Upplands-Bro Kommunfastigheter AB svarar för avfallslösningarna i de fastigheter som kommunen har sina verksamheter i.

Avfallsinnehavaren ansvarar för att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt och att reglerna i de kommunala föreskrifterna följs.

Verksamhetsutövare ansvarar själv för att genererat verksamhetsavfall borttransporteras av godkänd transportör och omhändertas på ett miljömässigt godtagbart sätt.

Kommunen sköter ingen avfallsinsamling i egen regi och anlitar **entreprenörer** för det operativa utförandet av den kommunala avfallshantering. Insamling, transport och behandling av hushållsavfall handlas upp i enlighet med lagen om offentlig upphandling (SFS 2016:1145).

För närvarande är Ragn-Sells AB huvudentreprenör för insamling och transport av hushållsavfallet samt transport och behandling av grovavfall från kretsloppscentralerna. Stena AB är entreprenör för insamling av farligt avfall.

Relita Industriservice AB är kommunens entreprenör för insamling av slamavfall från enskilda avlopp och fettavfall från verksamheter. Kundtjänst och registerhållning för slam- och fettavfall ingår i entreprenaden.

Hämtning av hushållsavfall hos fritidsboende från öarna Alholmen och Gräsholmen samt klubbholmar sker med båt av entreprenör Ekerö Rederi AB.

Producenter som yrkesmässigt tillverkar en produkt som faller under producentansvarsförordning är skyldiga att anordna insamling, transport och behandling av det avfall som uppstår då produkten kasseras.

För förpackningar och tidningar finns producentansvar. Producenterna genom sitt materialbolag FTI AB (Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB) samlar in förpackningar och tidningar huvudsakligen genom återvinningsstationer. För närvarande finns 12 kompletta återvinningsstationer inom kommunen. Fastighetsnära insamling (genom entreprenörer med avtal med FTI) av alla eller en del förpackningsslag förekommer i många flerbostadshusområden.

El-Kretsen har ansvar för transporter från kommunens insamlingsplatser och behandling av det elavfall som faller under producentansvaret.

4. Avfall som kommunen ansvarar för

4.1 Definition av hushållsavfall

Med hushållsavfall menas avfall som uppstår i hushåll och till följd av användandet av bostaden för bostadsändamål. Begreppet omfattar även avfall från industrier, affärsrörelser med mera (så kallat jämförligt hushållsavfall) som uppkommer som en direkt följd av att människor oavsett ändamål eller verksamhet uppehåller sig inom en lokal eller i en anläggning.

Hushållsavfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar redovisas i nedanstående fraktioner:

- Kärl- och säckavfall (blandat eller sorterat i restavfall och matavfall)
- Grovavfall
- Farligt avfall
- Slam- och fettavfall
- Latrinavfall

4.2 Kärl- och säckavfall

Kärl- och säckavfall är den del av hushållsavfallet som återstår sedan grovavfall, farligt avfall samt tidningar och förpackningar som omfattas av producentansvar har sorterats ut. Avfallet samlas in i särskilda behållare såsom kärl, säck, containrar, underjordsbehållare eller i sopsugssystem.

Hushållssoporna från småhus samlas in i returplastkärl 26 gånger per år. Den vanligaste kärlovolymer är 190 liter. Abonnenten kan välja kärlestorlek (140, 190, 240, 370 liter) samt hämtningsintervall mellan varannan veckohämtning eller månadshämtning. Insamling i säck förekommer i de fall då abonnenter beställt en extra säck vid ordinarie hämtning.

Plastsäckar förekommer även på öarna och klubbholmar. Hämtning av hushållsavfall från öarna Alholmen och Gräsholmen samt klubbholmar sker i 160 liters säck med båt varannan vecka under perioden från maj till november.

I flerfamiljshus och hos verksamheter förekommer stora plastkärl (370 och 660 liter), containrar, underjordsbehållare, komprimatorer eller sopsug. Hämtningsintervall sker efter behov och beslutas av abonnenten enligt taxan.

Det insamlade kärl- och säckavfallet omlastas på Högbytorp kretsloppsanläggning för vidaretransport till Bristaverken i Sigtuna kommun för energiutvinning genom förbränning.

Insamling av **matavfall** påbörjades 2014 och nuförtiden finns det möjlighet till separat insamling av matavfall för samtliga hushåll och verksamheter.

Avfallsfraktionerna läggs i skilda kärl vid fastigheten, ett grönt kärl för det brännbara avfallet (restavfall) och ett brunt kärl för matavfallet eller i separata mark- eller underjordsbehållare avsedda för de två fraktionerna. Kommunen tillhandahåller papperspåsar och särskild påshållare för att underlätta insamlingen. Utsorteringen är frivillig men avfallstaxan har utformats så att det är fördelaktigt att sortera ut matavfallet.

Det finns planer att transportera det insamlade matavfallet direkt till en nybyggd biogasanläggning på Högbytorp för rötning och produktion av biogas och rötrest så fort den sätts igång.

Hushållen kan också välja att själva ta hand om det utsorterade matavfallet genom hemkompostering. Det får göras i godkända kompostbehållare efter skriftlig anmälan till Bygg- och miljönämnden.

Tabell 2. Insamlade mängder kärl- och säckavfall (inkl. matavfall) i Upplands-Bro kommun 2011 – 2017.

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Årsmängd, ton	5236	5367	5468	5345	5254	4937	5 115
kg/invånare	218	220	221	211	204	184	185
(i Sverige)	235	231	229	228	225	224	219

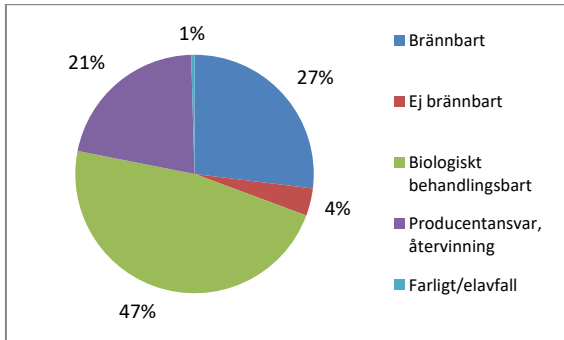
Statistiken visar att mängderna kärl- och säckavfall per person ständigt minskar i kommunen under senaste 5 år och ligger under medeltalet i Sverige (tabell 2). För kommunen är det önskvärt att trenden med minskade avfallsmängder fortsätter. Det kan ske genom att styra mot utsortering av matavfall och förpackningar.

Plockanalyser av kärl- och säckavfall från tätort och glesbygd i kommunen genomfördes i maj 2011 samt augusti 2016 (se sammanställning av diagram nedan). Syfte med plockanalysen är att få kännedom om avfallets sammansättning med fokus på matavfall, farligt avfall, elavfall, textilier samt förpacknings- och tidningsavfall.

Plockanalyser ger ett bra underlag för utvärdering av uppsatta mål och strategiska riktlinjer med åtgärder för utvecklingen av avfallshanteringen i kommunen.

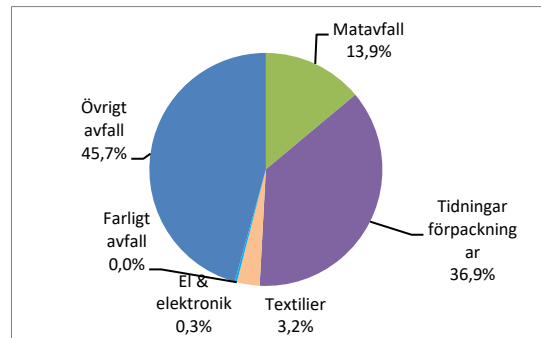
2011

Hushåll i flerbostadshus

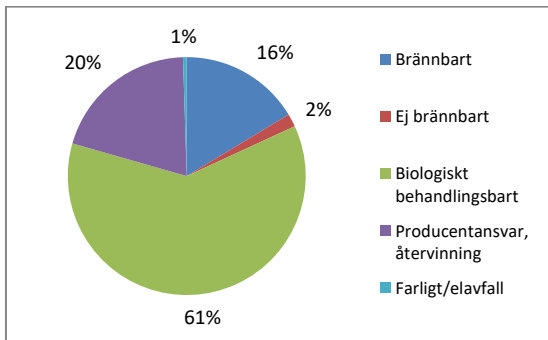

2016

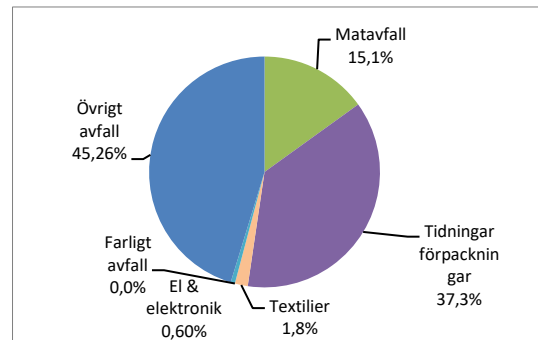
Hushåll i flerbostadshus

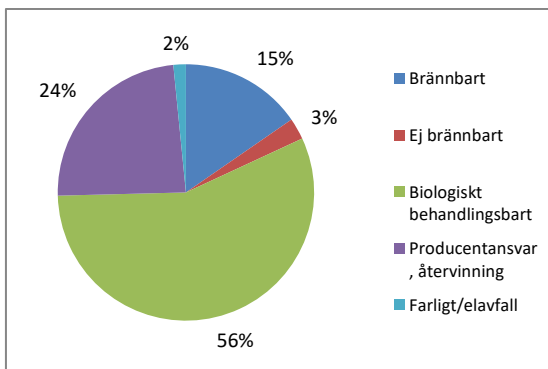
Villahushåll i tätort

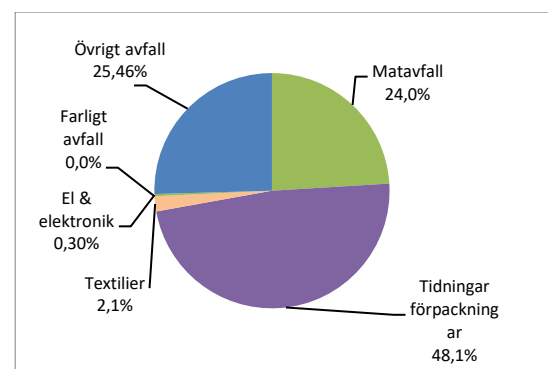
Villahushåll i tätort

Villahushåll på landsbygden

Villahushåll på landsbygden

För analyser valdes tre kategorier av boende med olika förutsättningar vad gäller tillgänglighet till återvinningsstationer och utformning av insamlingsystem:

- **hushåll i flerbostadshus** som har tillgång till fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar i sitt bostadsområde eller ligger nära återvinningsstationer och har ett gemensamt insamlingsystem
- **villahushåll i tätort** som normalt hänvisas till allmänna återvinningsstationer för att lämna förpackningar och tidningar och flertalet har individuella sopkärl vid fastigheten

- **villahushåll på landsbygden** som i allmänhet har långt till närmaste återvinningsstation för att lämna förpackningar och tidningar samt har individuella sopkärl vid fastigheten

Plockanalysen 2011 var den första plockanalysen som har utförts i kommunen. Plockanalysen påvisade nödvändiga åtgärder, t ex införande av matavfallsinsamling. Den andra plockanalysen 2016 utfördes efter att införandet av matavfallsinsamling var klart. Syftet var att se resultat av det arbetet med informationskampanjen och även stora investeringar i insamlingen av matavfall.

Plockanalysen 2016 visar ett positivt resultat av införandet av matavfallsinsamlingen med en väsentlig minskning av andel **matavfall** i soppåsar hos boende i lägenheter (från 47 % till 14%) och i villor i tätort (från 61 % till 15 %). Boende på landsbygden visar dock sämre resultat av matavfallssorteringen med hela 24 % matavfall i soppåsar (från 56 % före införandet av insamlingen). Det verkar som att knappt hälften av hushållen inte sorterar matavfall. Resultatet stödjer inte den allmänna uppfattningen att de boende på landsbygden ofta komposterar sitt matavfall utan att anmäla det till kommunen.

Andel av **övrigt avfall (restavfall)** har nästan fördubblades i soppåsar hos lägenhet- och villaboende i tätort (från 27 % resp. 16 % till 45 %). Det kan förklaras med att stor del av matavfallet sorteras ut genom separat insamling och att det matavfallet har högre densitet än restavfall. Det är en positiv tendens och målet är att restavfallet ska ta 100 % i soppåsarna.

Plockanalyser visar även ökning av andel **tidningar och förpackningar** (från 21 % till 37 %) i avfallet från tätorten. Den ökade andelen kan också förklaras att mindre matavfall kommer in i restavfallet. Det är dock ett kvarstående problem att tidningar och förpackningar hamnar i restavfallet.

Värt att uppmärksamma att plockanalysen 2016 visar dålig utveckling av källsortering hos villahushåll på landsbygden. Matavfall tillsammans med förpackningar och tidningar utgör tre fjärdedelar av innehållet i deras soppåsar med bara en fjärdedel för restavfallet.

Resultatet av båda plockanalyserna visar att hushållsavfallet innehåller en liten andel **farligt avfall och elavfall** som minskat något 2016 från 0,8 % till 0,5 % i medeltal och det är en positiv utveckling. Men det betyder ändå att det kan finnas upp till ca 21 ton farligt avfall och elavfall i hushållens kärll- och säckavfall varje år, eftersom den årliga restavfallsmängden är ca 4 200 ton (räknad utan matavfall, 2016).

Plockanalyser är ett bra verktyg för uppföljning och analys av problemen med avfallshanteringen, men man kan inte dra alltför långtgående slutsatser av dessa resultat. Några större avvikelser i några soppåsar kan påverka så att resultatet blir missvisande.

4.3 Grovavfall

Med grovavfall avses hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i ordinarie avfallsbehållare.

Kretsloppscentralerna i Bro (Skällsta KLC) och Kungsängen (Brunna KLC) utgör grunden i kommunens system för insamling av grovavfall. Samtliga hushåll och företag samt föreningar i kommunen har tillgång till Kretsloppscentralerna sju dagar i veckan. Hushållen lämnar sitt sorterade grovavfall avgiftsfritt medan företag och föreningar har möjlighet att lämna sitt sorterade avfall mot avgift. En bytesbod för återbruk finns på Brunna KLC.

Avfallslämnaren ska själv sortera avfallet och lämna det i rätt behållare på kretsloppscentralerna i följande fraktioner:

- Brännbart avfall
- Ej brännbart avfall
- Hårdplast
- Metall
- Trä
- Kartong och wellpapp
- Trädgårdsavfall
- Stenmaterial
- Gips
- Däck
- Tryckimpregnerat trä
- Farligt avfall
- Elavfall (elektronik, batterier)
- Vitvaror (spisar, kylskåp, frysar etc.)
- Tidningar och förpackningar
- Textilier

Grovavfall kan hämtas även vid fastigheter av kommunens entreprenör efter beställning eller genom fast abonnemang enligt kommunens avfallstaxa.

Hushållen erbjuds abonnemang för insamling av **trädgårdsavfall** i separata kärl under sommarhalvåret. Hämtningsdagar är anpassade till trädgårdsarbetet med glesare intervall under sommarmånaderna och tätare intervall under vår och höst.

Byggavfall ingår inte i det kommunala renhållningsansvaret, men det finns ändå möjlighet för privatpersoner och verksamheter att lämna byggavfall på KLC, dock i begränsad mängd (max 2 kbm).

Beroende på avfallstyp transporteras det avfall som kommer in till kretsloppscentralerna till olika behandlings- och återvinningsanläggningar. Det avfall som omfattas av producentansvar omhändertas av de materialbolag som är anslutna till FTI eller El-Kretsen AB. Övrigt avfall transporteras till Högbytorps kretsloppsanläggning för omlastning och vidaretransport till respektive behandlingsanläggning.

Tabell 3. Insamlade mängder grovavfall på Brunna Kretsloppscentral

Avfall, ton	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Hantering
Brännbart	464	689	648	652	644	563	Energiåtervinning
Deponi	69	93	86	92	97	80	Deponering
Metall	178	258	266	258	300	255	Materialåtervinning
Wellpapp	57	94	113	111	99	66	Materialåtervinning
Trä	509	705	770	812	802	671	Energiåtervinning
Tryckimpr. trä	60	113	135	136	166	152	Energiåtervinning
Stenmaterial	166	225	300	290	289	313	Materialåtervinning
Trädgårdsavfall	338	503	520	585	522	491	Energiåtervinning
Gips	51	76	88	83	83	66	Materialåtervinning

Tabell 4. Insamlade mängder grovavfall på Skällsta kretsloppscentral

Avfall, ton	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Hantering
Brännbart	519	370	367	374	395	348	Energiåtervinning
Deponi	88	49	72	87	40	40	Deponering
Metall	194	152	158	162	161	163	Materialåtervinning
Wellpapp	53	48	57	60	63	84	Materialåtervinning
Trä	490	417	420	473	446	389	Energiåtervinning
Tryckimpr. trä	76	56	73	73	78	82	Energiåtervinning
Stenmaterial	168	135	142	156	164	142	Materialåtervinning
Trädgårdsavfall	260	213	217	174	229	196	Energiåtervinning
Gips	46	47	45	49	47	43	Materialåtervinning

4.4 Farligt avfall

Med farligt avfall menas sådant avfall som innehåller eller består av ämnen med farliga egenskaper. Ämnena kan vara farliga för att de är explosiva, brandfarliga, frätande eller giftiga för människor och natur. Farligt avfall från hushåll är till exempel rester av färg- och lösningsmedel, spillolja och bekämpningsmedel. Elavfall såsom batterier, lysrör, elektronik och vitvaror samt tryckimpregnerat trä räknas också som farligt avfall. Elavfallet omfattas dessutom av producentansvar.

I Upplands-Bro kommun kan invånarna avgiftsfritt lämna farligt avfall på ett flertal platser. Man kan lämna sitt farliga avfall på någon av kommunens bemannade miljöstationer på kretsloppscentralerna. Boende i flerfamiljshus får lämna sitt elavfall i särskilda behållare för fastighetsnära insamling.

Det finns även två metallskåp ”Samlare” för insamling av batterier och småelektronik på offentliga platser i Kommunhuset och Bro bibliotek. Vitvaror kan hämtas av kommunen från villor och flerfamiljshus efter beställning mot avgift.

Det finns också möjlighet att fyra gånger per år lämna farligt avfall och småelektronik (max 25 liter) till en ambulering insamlingsbil. Bilen åker en dag varje kvartal och står två timmar på tre fastställda platser i kommunens två tätorter.

Det farliga avfallet som samlas in på kretsloppscentralerna transporteras sedan vidare till olika behandlingsanläggningar för slutligt omhändertagande. Det som inte kan återvinnas, oskadliggörs eller slutförvaras.

4.5 Slam- och fettavfall

Slam från enskilda avlopp uppkommer när en fastighet inte är ansluten till det kommunala avloppsledningsnätet. I Upplands-Bro finns det ca 900 sådana fastigheter.

Tömning av slam från enskilda avloppsanläggningar, t.ex. trekammarbrunnar och slutna tankar, utförs med slamsugningsfordon av kommunens entreprenör. Slammet tippas på en fast punkt på avloppsledningsnätet för vidare distribution till Käppala reningsverk på Lidingö, där det sambehandlas tillsammans med övrigt avloppsvatten från norra storstockholmsregionen.

Restauranger och storkök ska ha fettavskiljare som töms med slamsugningsfordon. Fettavfallet transporteras till Syvab anläggning på Himmerfjärdsverket. Hämtning av slam från slamavskiljare (med WC) ska ske minst en gång per år och fettavfall från fettavskiljare minst 2 ggr per år enligt kommunens avfallsföreskrifter.

4.6 Latrin

Latrin hämtas idag från ett fåtal kunder i särskilda plastkärl med lock som tillhandahålls av kommunen vid tomtgräns efter beställning. Den största delen av latrinavfallet komposteras idag i enskilda latrinkomposter. Försvarmakten Livgardet är den största latrinlämnaren i kommunen.

I en tabell nedan redovisas en sammanställning av avfallsmängder som omfattas av kommunalt ansvar som insamlades i kommunen under 2011 – 2017.

Tabell 5. Insamlade avfallsmängder som lyder under kommunens ansvar 2011 – 2017.

Avfall, ton	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Grovavfall	3558	3651	4073	4270	4416	4421	3821
Farligt avfall*	224	187	228	266	278	292	305
Slam (m ³)	6939	6647	5930	6128	6728	5786	5676
Fett (m ³)	267	237	189	212	313	249	196
Latrin	4	3	3	2	2	2	2
Matavfall				152	560	736	792

*Som farligt avfall redovisas hushållens kemikalier samt tryckimpregnerat trä (utan elavfall).

4.7 Övrigt avfall under kommunens ansvar

4.7.1 Avfall från underhåll av kommunens allmänna platser

Tekniska nämnden ansvarar för städning och vinterväghållning av kommunala gator, parker och grönytor. Underhållning ger upphov till renhållningsavfall, sopsand och snö.

I Upplands-Bro kommun omhändertas avfall från **allmänna papperskorgar** av kommunens entreprenör BEAB som sköter även parkarbetet i kommunen. Skräp från allmänheten samlas in i ca 280 papperskorgar som finns utställda mest inom tätbebyggda områden Kungsängen, Brunna och Bro. I övrigt ansvarar enskilda väghållare för andra papperskorgar. I papperskorgarna slängs blandat material som t ex papper, glas och hundlatrin. Bland annat rensas glas ut manuellt och resten av materialet behandlas genom förbränning. Upplands-Bro kommun

införde 2013 några fyrfackspapperskorgar (vid pendeltågsstationer) där avfallet sorterar i fraktionerna glas/brännbart/pant/metall.

Upplands-Bro kommun från 2010 deltar aktivt i ett projekt ”Skräpplockardagar” som genomförs av en ideell organisation ”Håll Sverige rent”. Kommunen delar ut olika städrområden som ägs eller sköts av kommunen till deltagare, mest föreningar och skolor samt bidrar med ersättning för städning.

Park- och trädgårdsavfall som uppkommer från skötsel av kommunens grönytor samlas av entreprenören och forslas bort till Högbytorps kretsloppsanläggning för kompostering eller energiutvinning.

Snöröjningen sköts av kommunens entreprenör och den största delen av snömassor läggs på parkmark och andra gröna ytor.

Sopsand återanvänds på något sätt. En del tvättas på Högbytorps anläggning för återanvändning i nästa säsong eller används för fyllning och täckning på deponin.

5. Avfall som kommunen inte ansvarar för

5.1 Avfall som omfattas av producentansvar

Producentansvar innebär att producenterna, dvs. de som tillverkar, importerar eller säljer varor eller förpackningar, är skyldiga att ta hand om varorna även efter konsumentens slutanvändning. De ska se till att sådant avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett miljövänligt sätt.

I Sverige omfattar lagstiftat producentansvar följande produktgrupper i dagsläget:

- Tidningar och returpapper
- Förpackningar av glas, papper, metall och plast
- Elavfall och batterier
- Däck
- Bilar
- Läkemedel
- Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

Lagstiftningen om producentansvar innebär även en skyldighet för konsumenterna att källsortera och lämna tillbaka förbrukade varor och förpackningar.

Tabell 6. Ansvarigt materialbolag för respektive avfallsslag

Avfallsslag	Ansvarigt bolag
Glasförpackningar	Svensk Glasåtervinning AB
Plastförpackningar	Plastkretsen AB
Pappersförpackningar och wellpapp	Returkartong AB
Tidningar och returpapper	Pressretur AB
Metallförpackningar	Svenska Metallkretsen AB
Elektriskt och elektroniskt avfall	El-Kretsen AB
Batterier	El-Kretsen AB & BlybatteriRetur
Däck	Svensk Däckåtervinning AB
Bilar	Bil Producentansvar Sverige AB
Läkemedel	Inget materialbolag finns

5.1.1 Förpackningar och tidningar

FTI AB (Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB) är ett företag inom återvinningsbranschen som ägs av de fem materialbolagen Plastkretsen, Metallkretsen, Returkartong, Pressretur och Svensk Glasåtervinning. FTI ansluter producenter som vill uppfylla sitt producentansvar och betala förpackningsavgift. Tidnings- och förpackningsavfallet samlas in via de 12 återvinningsstationer (ÅVS) som FTI har etablerat och driver i Upplands-Bro kommun. Upplands-Bro kommun har ett samverkansavtal med FTI om hantering av utsorterade förpackningar samt städning vid ÅVS. Kommunen (men även privata markägare) upplåter mark för ÅVS samt kan påverka placering och skötsel av stationerna, men ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar ligger hos materialbolagen. Återvinningsstationerna är försedda med insamlingsbehållare för alla typer av förpackningar och tidningar. Det är också vanligt med insamlingsbehållare för kläder på ÅVS.

I många flerbostadsområden samt hos vissa kommunala och privata verksamheter förekommer fastighetsnära insamling av tidningar och förpackningar med särskilda kärl för dessa avfallsslag. Fastighetsägare är själva ansvariga för insamling och transport av förpackningar till återvinning.

Årlig statistik från FTI gällande insamlade mängder av förpackningar och tidningar per invånare i Upplands-Bro kommun visar stora avvikelser från medeltal i Sverige. Kommunen anser inte att statistiska data från FTI är tillförlitliga och presenteras därför inte här i dokumentet.

5.1.2 Elavfall och batterier

Producentansvaret för elektriska och elektroniska produkter har funnits sedan 2005. Som elektriska och elektroniska produkter räknas samtliga produkter som är beroende av elektricitet för sin funktion, t.ex. vitvaror, kyl och frys, diverse elektronik, raka lysrör, lågenergi- och glödlampor. Elektriskt och elektroniskt avfall tas om hand för demontering, återvinning samt destruktion av farliga material och ämnen.

El-Kretsen är näringslivets materialbolag som driver det rikstäckande systemet El-retur för insamling och återvinning av elavfall i samarbete med landets kommuner.

Kommunens båda kretsloppscentraler är mottagningsplatser för både hushållens och verksamhetens elavfall. Elavfall hämtas även avgiftsfritt från flerfamiljshus en gång per månad genom fastighetsnära insamling.

Producentansvar för batterier infördes 1 januari 2009, vilket medför att producenterna ansvarar för insamling och återvinning av alla batterier, såväl inbyggda som lösa oavsett vikt, typ eller användningsområde. El-Kretsen AB är ansvarig för omhändertagande av småbatterier.

Insamling av bärbara batterier i Upplands-Bro sker via batteriholkar utplacerade på en del av återvinningsstationer, kretsloppscentralerna (i stora lådor), i butiker och i bostadsområden. Den mobila insamlingen av farligt avfall även tar emot batterier.

Blybatterier större än 3 kg, dvs. bilbatterier och industribatterier, samlas in på kommunens kretsloppscentraler och hos återförsäljare. BlyBatteriRetur är materialbolag för producentansvaret för blybatterier.

5.1.3 Däck

Svensk Däckåtervinning AB (SDAB) organiserar omhändertagandet av uttjänta däck i Sverige. Gummiverkstäder tar emot uttjänta däck från privatpersoner utan extra kostnad. Om däcken sitter kvar på fälg har de dock rätt att ta ut en avgift för demontering. Däck kan också lämnas på kommunens kretsloppscentraler, en demonteringsavgift för däck på fälg tas ut.

Under 2017 samlades 18 ton däck in i Upplands-Bro kommun.

5.1.4 Bilar

I Sverige återvinns eller återanvänds (sedan 2002) upp till 85 procent av materialet i de bilar som skrotas. Återvinning sker bland annat av metaller, glas och gummi.

Den 1 juni 2007 infördes nya regler för skrotning av uttjänta bilar med utökat producentansvar för bilar. Det innebär bland annat att en producent, utan ersättning, ska ta emot en uttjänt bil och anvisa lämpliga ställen för mottagning inom ett avstånd om ca 50 km.

Inom Upplands-Bro kommun finns inget mottagningsställe utan kommuninvånarna hänvisas till bildemonteringsföretag utanför kommunen.

5.1.5 Läkemedel

Sedan 2009 är det producentansvar även på läkemedel, vilket innebär att alla apotek är skyldiga att ta emot läkemedelsavfall och se till att avfallet transporteras bort och i övrigt hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Producenterna är också skyldiga att informera dem som köper läkemedel om möjligheten att lämna tillbaka läkemedelsavfall till apoteken och om varför avfallet inte bör blandas med övrigt avfall. Apoteken tillhandahåller plastpåsar för kasserade läkemedel.

Producentansvaret för läkemedel omfattas dock inte av farligt avfall, vilket betyder att kommunerna ansvarar för att borttransportera vissa läkemedel som utgör farligt avfall från hushåll t.ex. cytostatika och cytotoxiska läkemedel. Även denna typ av läkemedel, samt använda kanyler, kan lämnas avgiftsfritt till apotek, där kommunens entreprenör hämtar avfallet.

5.1.6 Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

Med radioaktiva produkter avses produkter som innehåller radioaktiva ämnen och som inte omfattas av tillståndsplikt enligt lagen om kärnteknisk verksamhet, eller producentansvar för elektriska och elektroniska produkter. T.ex. omfattas brandvarnare av detta producentansvar.

Med herrelös strålkälla avses en strålkälla som har övergivits, förlorats, flyttats från känd plats, stulits eller överlåtits till en ny innehavare utan föreskriven anmälan till Strålsäkerhetsmyndigheten eller utan att mottagaren har underrättats.

5.2 Verksamhetsavfall

Verksamhetsavfall utgör den största delen av det genererade avfallet i samhället. Med verksamhetsavfall avses företagets processavfall vars specifika avfallsslag

beror på typ av verksamhet men också vanligt förekommande farligt avfall, elavfall, jord- och schaktmassor, bygg- och rivningsavfall samt förpackningsavfall.

Verksamhetsutövaren ansvarar själv för avfallshantering och måste se till att det producerade avfallet transporteras och behandlas på lagenligt sätt. Företagen kan anlita valfri entreprenör med transporttillstånd för bortforsling samt för omhändertagande. Företagen är skyldiga att omhänderta sitt förpackningsavfall separat och leverera det till producenternas insamlingssystem.

Det finns ingen sammanställd information om mängder och sorts av verksamhetsavfall som uppkommer i Upplands-Bro kommun. En del statistik om vilket avfall som uppkommer hos företag finns i deras årliga miljö- och årsrapporterna och framkommer genom tillsynsarbetet.

5.2.1 Bygg- och rivningsavfall samt jord- och schaktmassor

Med byggavfall menas avfall från nyproduktion, om- och tillbyggnader, renovering, rivningsverksamhet, anläggningsarbeten samt jord och schaktmassor. Dessutom uppstår även mycket förpackningsmaterial, plast, frigolit mm som omfattas av producentansvar.

Sortering av byggavfallet är nödvändig för att minska miljöbelastning och sträva efter bättre resursförbrukning och materialåtervinning samt minskning av transportkostnader och även deponiavgifter. Brännbart byggavfall, byggsrot, gipsskivor och planglas behandlas främst genom materialåtervinning och förbränning med energiutvinning samt deponering av vissa utsorterade inerta avfallsfraktioner.

Företag kan lämna mindre mängder bygg- och rivningsavfall mot avgift. Större mängder bygg- och rivningsavfall, jord- och schaktmassor hänvisas till kretsloppsanläggningen Högbytorp eller till andra anläggningar inom regionen.

5.2.2 Farligt avfall från verksamheter

Verksamhetsutövaren är ansvarig för att det farliga avfallet som uppkommer inom dess verksamhet omhändertas på ett hälso- och miljömässigt sätt. Denne ska se till att avfallet sorteras, klassificeras och förvaras så att risker undviks och en fortsatt säker hantering kan genomföras. Farligt avfall från verksamheter får inte lämnas på kommunens kretsloppscentraler. Verksamhetsutövaren är skyldig att se till att avfallet transporteras av en transportör med giltigt tillstånd till en godkänd behandlingsanläggning.

Bilaga 2. Lagar, förordningar och mål

Avfallshanteringen i Sverige styrs av olika lagkrav som utgår från EU-direktiv och sedan införlivas i svensk lagstiftning genom lagar, förordningar och föreskrifter.

1. EU-nivå

1.1. EU:s avfallsdirektiv och förordningar

Det senaste EU-direktivet (2008/98/EG), ett s.k. ramdirektiv om avfall, anger ramarna för hur avfallshanteringen ska bedrivas samt ger möjlighet till medlemsländerna att anta specialdirektiv på området.

Prioriteringsordning för lagstiftning och politik i fråga om avfallshantering ska byggas enligt en avfallshierarki. EU:s avfallshierarki innebär att avfallet ska behandlas i följande prioriteringsordning:

- Förebyggande av avfall
- Återanvändning
- Materialåtervinning
- Energiutvinning
- Deponering

Hierarkin innebär att avfall i första hand ska förebyggas. För det avfall som ändå uppkommer gäller att det i följande prioriteringsordning ska:

- förberedas för återanvändning
- materialåtervinnas
- återvinnas på annat sätt t ex genom energiutvinning
- bortskaffas

Med **förebyggande** av avfall avses åtgärder som vidtas innan ett ämne, ett material eller en produkt blivit avfall och som innebär en minskning av:

- mängden avfall genom återanvändning av produkter eller förlängning av produkters livslängd
- den negativa påverkan på miljön och människors hälsa
- halten av skadliga ämnen i material och produkter

EU:s mål är att minska produkters miljöpåverkan under hela livscykeln genom att se produkters miljöbelastning ur ett helhetsperspektiv. Målet ska på sikt bidra till produkter som förbrukar mindre resurser, medför mindre påverkan på miljön och förebygger uppkomsten av avfall redan i konstruktionsstadier.

Med **återanvändning** avses förfarande som innebär att produkter eller komponenter som inte är avfall återanvänds i samma syfte för vilket de ursprungligen var avsedda.

När avfall ska **förberedas för återanvändning** avses detta i direktivet att återvinningsförfaranden som går ut på kontroll, rengöring eller reparation, genom vilka produkter eller komponenter av produkter som har blivit avfall bereds för att återanvändas igen utan någon annan förbehandling.

När avfallet inte lämpar sig att förberedas för återanvändning ska det **materialåtervinnas**. I direktivet definieras det som varje form av återvinningsförfarande genom vilket avfallsmaterial upparbetas till produkter, material eller ämnen, antingen för det ursprungliga ändamålet eller för andra ändamål. Materialåtervinning omfattar upparbetning av organiskt material dock inte energiåtervinning eller upparbetning till material som ska användas som bränsle.

Sådant avfall som inte lämpar sig att materialåtervinnas ska i stället återvinnas på annat sätt t.ex. genom **energiåtervinning**. Användning av avfall som bränsle eller annan energikälla som ersätter annat material vilket i annat fall skulle ha använts för detta syfte ska räknas som ett återvinningsförfarande.

Som ett sista steg ska avfallet **bortskaffas**. Detta bortskaffningsförfarande inte utgör någon återvinning och ska användas endast då annan behandling av avfallet inte är möjlig.

Det primära målet är att avfallets mängd och farlighet ska minska. Därefter ska avfallet återanvändas i så hög grad som möjligt, materialåtervinnas eller energiutvinnas. Deponering är det sista steget för omhändertagande av avfallet och ska användas endast då annan behandling inte är möjlig. I EU-direktivet infördes bland annat följande preciserade mål för medlemsländerna:

- Till år 2015 ska medlemsländerna anordna separat insamling för åtminstone följande: papper, metall, plast och glas.
- Till år 2020 ska 50 % mängder av papper, glas, metall och plast i avfall från hushåll och liknande avfall återanvändas eller återvinnas.
- Till år 2020 ska 70 % av bygg- och rivningsavfall återanvändas eller återvinnas.

Det kommer att utarbetas kriterier för när avfall upphör att vara avfall. Kriterierna får främst betydelse för återvinningsledet när avfallet kan betraktas som sekundär råvara eller biprodukter.

2. Nationell nivå

2.1. Lagstiftning

Avfallshanteringen i Sverige regleras huvudsakligen i en nationell miljölagstiftning som är samlad i miljöbalken med tillhörande förordningar och föreskrifter. Det är framförallt Miljöbalken (1998:808) med tillhörande förordningar utfärdade med stöd av balken, framförallt Avfallsförordningen (2011:927), som styr den svenska avfallshanteringen.

Miljöbalkens bestämmelser ska tillämpas så att återanvändning och återvinning, liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att kretslopp uppnås. Regler som berör avfallsområdet finns i första hand i kapitel 15. Kapitel 15 anger bland annat att kommunen ansvarar för insamling, transport och behandling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt att kommunen ska anta en renhållningsordning med föreskrifter om avfallshantering och en avfallsplan som beskriver hur kommunens hantering ska gå till. I bland andra kapitel 2, 9, 10, 26 och 27 finns bestämmelser som direkt och indirekt berör avfallsområdet.

Den 2 augusti 2016 trädde ett nytt 15 kap. miljöbalken i kraft, SFS 716:782. Många av bestämmelserna har ändrats redaktionellt och språkligt samt fått nya paragrafnummer.

Förordningarna om producentansvar, Arbetsmiljölagen och Plan- och bygglagen är annan relevant lagstiftning inom avfallsområdet. Förordningarna om producentansvar finns för följande områden:

- Returpapper – (SFS 2014:1074) i lydelse enligt SFS 2017:168
- Förpackningar (2006:1273) i lydelse enligt SFS 2017:167
- Elektriska och elektroniska produkter (2005:209)
- Glödlampor och vissa belysningsarmaturer (2000:208)
- Bilar (2007:185)
- Däck (1994:1236)
- Batterier (2008:834)
- Läkemedel (2009:1031)
- Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor (2007:193)

Producentansvaret innebär att producenterna ska se till att det finns ett lämpligt insamlingssystem och att avfallet återvinns.

2.2. Nationella miljömål

Utgångspunkten för de nationella miljömålen är att vi i Sverige ska lösa våra miljöproblem nu och inte lämna över dem till kommande generationer (generationsmålet). Dessutom ska arbetet med att lösa svenska miljöproblem inte ske på bekostnad av export av miljö- och hälsoproblem till andra länder.

Med hänsyn till detta har riksdagen beslutat om 16 nationella miljö kvalitetsmål som är viktiga för vår framtid. Målen beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturer resurser som är ekologiskt hållbara på lång sikt.

Inom främst fyra av de 16 miljö kvalitetsmålen behandlas frågor som berör avfallshantering. Det är *God bebyggd miljö*, *Begränsad klimatpåverkan*, *Giftfri miljö* och *Frisk luft*.

Till miljömålen finns 13 etappmål inom fyra prioriterade områden: biologisk mångfald, luftföroreningar, farliga ämnen och avfall. Etappmålen anger steg mot miljö kvalitetsmålen och generationsmålet och fastställas av regeringen. För avfallsområdet finns två etappmål för att öka resurshushållningen.

- **Etappmål 1: Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan**

Insatser ska vidtas så att resurshushållningen i livsmedelskedjan ökar. Detta genom att minst 50 % av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tar tillvara. Minst 40 % ska behandlas så att även energi tar tillvara. Etappmålet ska vara uppnått år 2018.

- **Etappmål 2: Ökad resurshushållning i byggsektorn**

Insatser ska vidtas så att minst 70 viktprocent av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall förbereds för återanvändning, materialåtervinning eller annat materialutnyttjande. Etappmålet ska vara uppnått år 2020.

2.3. Planer och program

Enligt EU:s avfallsdirektiv ska alla länder ha en nationell avfallsplan. 2012 tog Naturvårdsverket fram Sveriges nationella avfallsplan *”Från avfallsplanering till resurshushållning – Sveriges avfallsplan 2012–2017”*.

Avfallsplanen pekar ut fem prioriterade områden där det bedöms finnas ett extra stort behov av åtgärder. Dessa områden är:

- Avfall i bygg- och anläggningssektorn
- Hushållens avfall
- Resurshushållning i livsmedelskedjan
- Avfallsbehandling
- Illegal export av avfall till andra länder

Sveriges avfallsförebyggande program *”Tillsammans gör vi en giftfri och resurseffektiv vinst – Sveriges program för förebyggande avfall 2014–2017”* publicerades 2013 och har tagits fram av Naturvårdsverket. I programmet finns 8 mål och 167 åtgärder för arbetet med att förebygga avfall. Dessa utgår från fyra fokusområden:

- Mat
- Textil
- Elektronik
- Byggande och rivning

Naturvårdsverket samarbetar med regeringen för att ta fram en reviderad nationell avfallsplan där avfallsförebyggande programmet ska vara del av avfallsplanen.

3. Regional nivå

3.1. Miljömål

Länsstyrelsen har uppdraget att samordna det regionala arbetet för att uppnå de svenska miljömålen. De regionala miljömålen är desamma som de nationella målen.

3.2. Regionplan

För att möta de stora utmaningarna med hänsyn till vårt framtida klimat i en växande region med hög befolkningstillväxt, en integrerad region där människor kan frigöra sina livschanser utarbetades Regional utvecklingsplan för Stockholmsregion, *RUFS 2010*, av Regionplanenämnden.

RUFS 2010 är godkänd som regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen av Regionplanenämnden. Den är antagen av landstingsfullmäktige i Stockholms län och har vunnit laga kraft som regionplan. *RUFS 2010* är också beslutad av Länsstyrelsen som länets regionala utvecklingsprogram.

Planen beskriver hur Stockholm kan bli Europas mest attraktiva storstadsregion och ger ledning, inspiration och stöd för inriktning, vägval och samordning för Stockholmsregionens långsiktiga utveckling.

RUFS 2010 består av sex strategier med tillhörande planeringsmål och åtaganden. Ett preciserat åtagande berör avfallshanteringen, ”minska avfallsmängden och använd avfall som resurs”. Avfallsmängden måste minskas medan återvinningsgraden i avfallshanteringen måste ökas och avfall ska användas som resurs. Avfallshanteringen ska utgå från EU:s strategi för avfall och avfallshierarkin som innebär att åtgärder ska vidtas för att förhindra att avfall uppstår, samt för att återanvända, återvinna, energiutvinna och i sista hand deponera avfall. Fortsatt anger RUFS att förbättring av avfallshanteringen med ökad återvinningsgrad skapas genom:

- Kundenpassade system och information samt med hjälp av ekonomiska styrmedel
- Förbättra och skapa nya platser för insamling, behandling och återvinning av avfall
- Förbättra sorteringen genom gemensamma sorteringsprinciper och genom att lokala insamlings- och sorteringsstationer byggs ut
- Bygga ut system för insamling av biologiskt avfall
- För ny bebyggelse planera platser för fastighetsnära avfallshantering
- Beakta avfallstransporterna till och från anläggningarna
- Skydda befintliga avfallsanläggningar för att säkra en effektiv framtida hantering av avfall

Arbetet är igång med nästa regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2050. Den slutliga planen ska antas av landstingsfullmäktige under 2018.

4. Lokal nivå

Vision och övergripande mål för Upplands-Bro kommun

Den övergripande visionen för avfallshantering i Upplands-Bro kommun utgår från politiska övergripande mål framtagna för kommunens framtida utveckling och kan sammanfattas i följande:

Avfallshantering i Upplands-Bro kommun ska bidra till kommunens utveckling på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt genom att:

- sätta medborgare i fokus för att möjliggöra att de lever klimatsmart och hälsosamt
- aktivt bidra till en växande kommun med grön profil och hållbar utveckling
- premiera resurssnålt beteende och kostnadseffektiv verksamhet

För att visionen ska bli verklighet har ett antal övergripande mål som består av mer detaljerade delmål för kommunens avfallshantering formulerats. De övergripande målen och delmålen bygger till stor del på EU:s avfallshierarki vad gäller prioriteringar i avfallshantering.

Kommunens mål och åtgärder för deras utförande presenteras i huvuddokument av avfallsplan.

Bilaga 3. Uppföljning av Avfallsplan 2007-2012

Uppföljning av avfallsplanens övergripande mål och åtgärder är en viktig faktor för att målen ska nås. Genom uppföljningen konstateras om de utförda åtgärderna ger ett tillräckligt bra resultat eller om ytterligare resurser behöver sättas in för att nå målen.

Åtgärderna bedöms som genomförd, delvis genomförd eller ej genomförd, och indikeras av olika symboler:

Målet i planen har nåtts

Målet i planen är delvis uppfyllt

Målet i planen är inte uppfyllt

2.2.1 Mängden hushållsavfall

Mål: *Minskning av den totala mängden hushållsavfall ska stimuleras genom aktiva insatser.*

Aktiviteter	Status 2017	Kommentar
1. Fortsatt kartläggning och uppföljning av avfallsflöden inom kommunen.		Kartläggning och jämförelse med andra kommuner sker bland annat genom inmatning av avfallsuppgifter/statistiken i ”Avfall Web”
2. Verka för att kommunens inköp, entreprenader och egna verksamheter strävar efter avfallsminimering och återbruk. Detta gäller även när kommunen via exploateringsavtal bygger ut anläggningar som senare kommer att övergå i kommunens ägo.	 	– Det finns politiskt beslut att alla kommunens verksamheter ska källsortera sitt avfall till 2015. Arbetet pågår. – Omfattande ombyggnation av kommunens två kretsloppscentraler genomfördes under 2012 – En bytesbod för återbruk var byggd på Brunna KLC i vår 2014
3. Verka för att företagens verksamhetsavfall hålls åtskilt från hushållsavfallet (matrester, städ- och hygienavfall).		Företag får inte blanda sitt verksamhetsavfall med hushållsavfall (så kallad jämförligt hushållsavfall) enligt kommunens avfallsföreskrifter. Arbetet med kontroll över innehållet av företagens avfall och åtgärder pågår ständigt.

2.2.2 Minska mängden farligt avfall (inkl. batterier och småelektronik) i kärl-, säck- och grovavfallet

Mål: Farligt avfall som uppkommer i kommunen ska sorteras ut och omhändertas på ett miljöanpassat sätt. Mängden utsorterat farligt avfall per invånare från hushållsavfallet ska öka jämfört med 2005 års nivå.

Aktiviteter	Status 2017	Kommentar
1. Genomföra återkommande informationsinsatser om insamling, sortering och behandling av farligt avfall. Se vidare punkt 2.2.8.		Under planperioden har följande informationsinsatser genomförts: – sorteringsguide i Miljöalmanacka – annonser om mobilinsamling – information på hemsidan – informationsbrev till föreningar
2. Utreda och eventuellt införa någon form av fastighetsnära insamling av farligt avfall och småelektronik (2007–2008)		Fastighetsnära insamling av elavfall har erbjudits till hushåll i flerfamiljshus. Gratis hämtning sker månadsvis. Mobilinsamling av småelektronik och farligt avfall infördes 2012. Insamlingen sker med särskild bil som kvartalsvis åker runt i kommunen och stannar på tre centrala platser i Bro och Kungsängen enligt annonserat schema. Två metallskåp ”Samlaren” för avlämning av småelektronik ställdes ut i Kommunhuset och Bro bibliotek (2018).
3. Förbättra mottagningen av farligt avfall på kretsloppscentralerna, eventuellt genom någon form av inlämningsdisk och rymligare och funktionellare utrymmen för mellanlagringen (2008)		Båda KLC försedda med särskilda bord för insamling/utställning av farligt avfall med skyltning. Personalen sorterar sedan avfallet och förvarar det inom låsta miljöstationer.
4. Om fastighetsnära insamling av farligt avfall införs: Avveckla de obemannade miljöstationerna hos OKQ8 i Kungsängen och hos Statoil i Bro.		Alla obemannade miljöstationer är avvecklade. Fastighetsnära insamling av farligt avfall gäller endast elavfall och inte hushållskemikalier, färg, lim mm

2.2.3 Materialåtervinning

Mål: *Materialåtervinningen ur hushållsavfallet ska öka, bl.a. genom att förbättra sorteringen på kretsloppscentralerna (KLC) och genom att medverka till att förpacknings- och tidningsinsamlingens (FTI) insamlingsresultat ökar mellan år 2007 och 2012. Servicenivån på förpacknings- och tidningsinsamlingen ska uppfylla Avfallsrådets rekommendationer.*

Aktiviteter	Status 2017	Kommentar
1 Dubbelbemanning införs på kommunens KLC under kvällstider för att förbättra sorteringsinformationen till avfallslämnarna (2008)		Dubbelbemanning infördes 2009 på kommunens KLC under samtliga öppettider
2. Samverkan med FTI för etablering av flera återvinningsstationer i befintlig bebyggelse och för etablering i nya bebyggelseområden. Utformningen av stationerna, inklusive deras utrustning, ska ske på ett sätt som är acceptabelt med hänsyn till estetik, säkerhet mm. En återvinningsstation i Bro tätort och en i Brunna-Kungsängen tätortsområde ska anpassas till rörelsehindrade personer. Nya avtal ska tecknas om etableringar, drift och skötsel av stationerna (2007)		Kommunen tecknade ett nytt samverkansavtal med FTI 2012. På årliga samrådsmöte diskuteras driftsfrågor av befintliga stationer samt planer om etablering av nya återvinningsstationer
3. Planeringsriktlinjer för avfallsfrågor utarbetas i samverkan mellan kommunstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen som kan användas som redskap i kommunens arbete med fysisk planering, bygglov etc. Riktlinjerna föreläggs samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen för beslut (2008)		Dokumentet i sin helhet inte finns än men det finns en del av viktiga frågor i tekniska handboken. Arbetet med sammanställning av dokumentet pågår

<p>4. Framtagande av generella riktlinjer för källsorteringen i de fastigheter där kommunen bedriver egen verksamhet. Riktlinjerna ska innehålla uppgifter om vilka fraktioner som ska källsorteras, var ansvaret ligger för genomförandet och hur finansieringen är organiserad (2008)</p>		<p>Inventering av samtliga kommunens verksamheter genomfördes under 2012. Generella riktlinjer för källsorteringen i de fastigheter där kommunen bedriver egen verksamhet var framtagna av kommunstyrelsen 2013.</p> <p>Arbetet pågår med framtagande av avfallsrutiner som vägledning för kommunala verksamheter</p>
---	---	---

2.2.4 Biologiskt avfall

Mål: *Kommunen stimulerar hemkompostering och inför insamling av matavfall med biologisk behandling med prioritering av biologiskt avfall från storkök, restauranger och detaljhandel.*

Aktiviteter	Status 2017	Kommentar
<p>1. Hemkompostering stimuleras genom borttagning av anmälningsavgiften för hemkompostering (2007–2008)</p>		<p>Målet är inte aktuellt därför att matavfallsinsamling infördes i kommunen och prioriteras som mer miljövänlig</p>
<p>2. Försöksverksamheten hos Coop-Forum med nedkvarning av biologiskt grönavfall på avloppsnätet permanentas om och när utvärderingen utfaller positivt.</p>		<p>Försöksverksamheten avvecklad pga att resultatet av försöket blev negativt</p>
<p>3. Upphandling genomförs av insamling och biologisk behandling av matavfall från storkök, restauranger och livsmedelshandeln (2007–2008).</p>		<p>Målet är inte aktuellt därför att möjligheten till matavfallsinsamling har erbjudits från 2014</p>
<p>4. Separatinsamling av matavfall från hushållen införs när biologiska behandlingsalternativ finns tillgängliga som tillgodoser krav på återföring av näringsämnen till odlingsbar mark och/eller energiutvinning via biogasproduktion.</p>		<p>Införande av matavfallsinsamling påbörjades 2014. Insamlat matavfall används för produktion av biogas och biogödsel</p>

2.2.5 Insamling av hushållsavfall

Mål: *Kommunens uppföljning och kontroll av insamlingstjänster ska förbättras. Alla hämtställen ska vara utformade så att en god arbetsmiljö skapas för hämtningsspersonalen.*

Aktiviteter	Status 2017	Kommentar
1. Registrerande system för tömningskontroll upphandlas (2007)		Ett registrering systemet EDP mobile upphandlades 2012. Alla sopkärl utrustade med så kallad RFID-taggar och tömningar registreras direkt i "Future" program
2. Kontrollrutiner införs i insamlings- och omlastningsskedet för kvalitetssäkring av det brännbara kärll- och säckavfallet (2007)		Målet är inte aktuellt därför att omlastning numera sker öppet. Det innebär en möjlighet att upptäcka felsorterat avfall och ta bort det innan vidare transport till förbränningsanläggning
3. Frågan om kundtjänst och fakturerings-tjänst i egen regi, eller hos entreprenör eller hos grannkommun utreds (2007)		Frågan var utredd och kundtjänst för VA & avfall drevs i egen regi tillsammans med Håbo kommun. Från mars 2014 flyttade kundtjänsten till Upplands-Bro kommun och ingår nu i kommunens Kontaktcenter
4. Fortsatt arbete med att inom beställarrollen medverka till att förbättra arbetsmiljön för hämtpersonalen.		Arbetsmiljö alltid en punkt på dagordning vid samordningsmöten med entreprenören. Kommunen ser dock i första hand att arbetsmiljöfrågorna är entreprenörens ansvar. Kommunen är entreprenören behjälplig med lösningar och ev. åtgärder

2.2.6 Drift av kretsloppscentraler

Mål: *Verksamheten på kommunens kretsloppscentraler utvecklas fortlöpande med inriktning på god service, god säkerhet och hög materialåtervinning.*

Aktiviteter	Status 2017	Kommentar
1. Benämningen ”kretsloppscentral (KLC)” utbytes mot ”återvinningscentral” (2008)		Centralerna fortsätter kallas kretsloppscentraler och inte återvinningscentraler (ÅVC) för att skilja sig från återvinningsstationer (ÅVS)
2. Dubbelbemanning införs på kommunens kretsloppscentraler under öppettider som infaller på kvällstid och under lördagar-söndagar (2008)		Dubbelbemanning infördes 2009 på kommunens KLC under samtliga öppettiden
3. Inlämningsavgiften tas bort för grovavfall från boende som lämnas in av bostadsföretag och bostadsrättsföreningar (2008)		Frågan kommer att diskuteras i samband med införande av passersystem bland de andra reglerna för företag och föreningar
4. Vid behov vidtas åtgärder för att öka intrångsskyddet på anläggningarna.		Containrar hålls låsta när centralerna är stängda. Övervakningskameror installerades för nattövervakning på Brunna KLC i samband med omfattande ombyggnation av anläggningen (2012)

2.2.7 Nedlagda deponier

Kommunen är huvudman för 5 stycken gamla deponier.

Mål: *Kommunen ska vidtaga åtgärder under planperioden för att minimera risker för utsläpp av ämnen som kan påverka människa och miljö negativt från de nedlagda deponier som kommunen är huvudman för.*

Aktiviteter	Status 2017	Kommentar
1. Råby Skog: Upplaget bedöms inte ha någon påverkan på omgivningen och inga åtgärder behöver vidtas.		Inga åtgärder behöver vidtas
2. Bro, Gamla soptippen: Sannolikheten för oacceptabel påverkan på yt- och grundvattnet bedöms som stor. Mot bakgrund av detta bör dess påverkan på närmiljön ej underskattas.		Deponin upphörde på 1960-talet. Upplagets plana yta innebär förhöjd vattenomsättning i upplaget. Någon provtagning och analys utfördes inte efter inventeringen. Förnyelse av riskklassificeringen planeras

<p>Rekommenderad provtagning och analyser av ytvattnet i diket genom upplaget bör utföras. Då upplaget saknar täckning och vegetation bör sluttäckning snarast utföras.</p>		
<p>3. Brunna: Upplaget bedöms ge ringa påverkan på omgivningen. Provtagning och analys bör utföras för att erhålla info om upplagets verkliga inverkan på omgivningen, speciellt mot bakgrund av upplagets närhet till Sofiero och Lillsjöområdet.</p>		<p>Deponin upphörde på 1970-talet. Inventering av deponin (1992) visade att någon påverkan på yt- eller grundvatten inte kunde konstateras. Förnyelse av riskklassificeringen planeras</p>
<p>4. Lillsjön: Upplaget har nyttjats av kommunen, kommunens entreprenörer och exploatörer. Det kan inte uteslutas att deponering har gjorts av icke tillåtet avfall. Avslutningsplan har upprättats och genomförts. För närvarande pågår en ombyggnad av området för anpassning till utsikts- och friluftsvksamhet. Arbetet färdigställs under 2008.</p>		<p>Inventering av deponin (1992) visade att någon påverkan på yt- eller grundvatten inte kunde konstateras. I dagsläget är deponin omvandlat till en parkmiljö som fungerar som utsiktsplats</p>
<p>5. Kungsängens gamla soptipp: Sannolikheten för oacceptabel påverkan på yt- och grundvatten kan inte uteslutas då säkra uppgifter om vad som deponerats på upplaget saknas. Provtagning och analys av yt- och grundvatten för att klargöra avfallets eventuella toxiska effekter bör utföras i själva upplaget. Inom den västra delen av upplaget bör tätskiktet förbättras så att skaderisken för djur och människor elimineras. Om sättningar skulle uppstå bör åtgärderna utföras för att öka avrinningen från upplagsytan.</p>		<p>Deponin upphörde på 1960-talet. Inventering av deponin (1992) visade att någon påverkan på yt- eller grundvatten inte kunde konstateras. Inga sättningar observerades men täcksiktet bedömdes som tunt.</p> <p>Någon provtagning och analys utfördes inte efter inventeringen</p>

2.2.8 Information

Mål: 2009 ska minst 75 % av hushållen och småföretagen i kommunen ha god kunskap om hur de ska sortera sitt avfall och hur det ska omhändertas. Kommunens alla anställda ska ha god kunskap om avfallsfrågor inom sina respektive verksamhetsområden. Kunskaperna om vikten av ”rent” avloppsvatten ska öka hos alla användare av det kommunala avloppsnätet.

Aktiviteter	Status 2017	Kommentar
1. Genomföra en enkätundersökning för att skaffa information om kunskapsläget (2008)		Kommunen genomför regelbundet enkätundersökning minst var tredje år. Undersökningar visar relativt högt kunskap om avfallshanteringen
2. Utarbeta och genomföra en plan för informationsinsatser till hushåll, till kommunens egna verksamheter och till företag inom kommunen. Denna ska beakta informationsbehovet för kommuninvånare och verka inom kommunen som saknar eller har bristfälliga kunskaper i det svenska språket och prioritera det farliga avfallet, se punkt 2.2.2. (2008)		Kommunen ständigt arbetar med kommunikation och informationsinsatser om avfallshantering. Miljöalmanacka, kommunens hemsida, annonsen i tidningar samt informationsbrev till invånare och föreningar i olika språk
3. Informationsinsatser i samverkan med Käppalaförbundet med syftet att höja kvalitén på slammet från avloppsreningen.		Informationsinsatser om vattenkvalitén samt kvalitén på slammet från avloppsreningen genomförs regelbundet genom information i Miljöalmanacka, på kommunens hemsida mm

2.2.9 Samverkan

Mål: Upplands-Bro kommun ska utöka samverkan med andra kommuner på avfallsområdet.

Aktiviteter	Status 2017	Kommentar
1. En utredning genomförs med syftet att belysa möjligheterna till och konsekvenserna av en utökad samverkan med närliggande kommuner alternativt en anslutning till regionalt renhållningsbolag (2008–2009)		Upplands-Bro kommun aktivt samverkar med grannkommuner i gemensamma upphandlingar, samordningsmöte, olika projekt och kampanjer

Bilaga 4. Avfallsanläggningar och nedlagda deponier

Nedan följer en sammanställning av de anläggningar för hantering av avfall inom Upplands-Bro kommun som är skyldiga att anmäla eller söka tillstånd enligt bilagan till förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

1. Anläggningar för hantering av avfall i Upplands-Bro kommun

Anläggningsnamn Fastighetsbeteckning	Höbytorps kretsloppsanläggning , Ragn-Sells Bro-Önsta 2:10; Klöv och lilla Ullevi 1:7
SNI-kod	90.320; 90.100; 90.160; 90.181; 90.240; 90.290; 90.30; 90.405; 90.406; 90.435; 90.45; 90.50; 90.70;
Tillstånds- och anmälningsplikt	A-anläggning
Avfallsslag	Hushållsavfall, grovavfall, verksamhetsavfall, industriavfall, byggavfall, aska, rens från reningsverk, förorenade jord- och schaktmassor, gjuterisand, asbest, farligt avfall, elavfall inkl. kyl- och frysmöbler, metallavfall, brännbart avfall, träavfall
Hanteringsmetod	<ul style="list-style-type: none"> • Deponering av industri- och hushållsavfall, slam och askor • Avvattning och absorbering av slamformigt avfall • Kompostering av trädgårdsavfall, avloppsslam och oljeförorenade massor • Mellanlagring och behandling av saneringsrester och fyllnadsmassor • Mellanlagring och sortering av industri och hushållsavfall • Mellanlagring och sortering av farligt avfall • Förädling av skrot och metaller • Förädling av bränslefraktioner ur industriavfall • Behandling av bensinstationsslam, avfallsolja och lösningsmedelsavfall • Fragmentering av läkemedelsavfall • Behandling av träavfall • Förbehandling/sortering av organiskt avfall
Mottagna mängder 2017 (ton/år)	Ca 1 250 000 ton
Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd (ton/år)	Total mängd per år 1 422 900 ton varav i lager vid ett och samma tillfälle 283 000 ton

Anläggningsnamn Fastighetsbeteckning	Brunna kretsloppscentral , Upplands-Bro kommun Viby 19:37
SNI-kod	90.40; 90.60
Tillstånds- och anmälningsplikt	C-anläggning
Avfallsslag	Grovavfall, trädgårdsavfall, metallavfall, brännbart avfall, ej brännbart avfall, träavfall, farligt avfall från hushåll, elavfall inkl. vitvaror samt kyl- och frysmöbler, wellpapp, förpackningar, kläder, verksamhetsavfall, byggavfall (i begränsat mängd).
Hanteringsmetod	<ul style="list-style-type: none"> • Grovavfall från hushållen och likartat avfall från företag samlas in och transporteras till Högbytorp för vidare behandling eller deponering. • Farligt avfall från hushållen tas emot vid miljöstation och transporteras till Högbytorp för vidare behandling eller slutligt omhändertagande. • Elavfall från hushåll och företag samlas och hämtas sedan av El-Kretsen. • Förpackningar och returpapper (tidningar) som omfattas av producentansvar samlas in och hämtas av FTL. • Kläder samlas in och hämtas av välgörande organisationer.
Mottagna mängder 2017 (ton/år)	3 000 ton
Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd (ton/år)	10 000 ton (icke farligt avfall)

Anläggningsnamn Fastighetsbeteckning	Skällsta kretsloppscentral , Upplands-Bro kommun Klöv och lilla Ullevi 1:5
SNI-kod	90.40; 90.60
Tillstånds- och anmälningsplikt	C-anläggning
Avfallsslag	Grovavfall, trädgårdsavfall, metallavfall, brännbart avfall, ej brännbart avfall, träavfall, farligt avfall från hushåll, elavfall inkl. kyl- och frysmöbler, wellpapp, förpackningar, kläder, verksamhetsavfall, byggavfall (i begränsat mängd).

Hanteringsmetod	<ul style="list-style-type: none"> • Grovavfall från hushållen och likartat avfall från företag samlas in och transporteras till Högbytorp för vidare behandling eller deponering. • Farligt avfall från hushållen tas emot vid miljöstation och transporteras till Högbytorp för vidare behandling eller slutligt omhändertagande. • Elavfall från hushåll och företag samlas in och hämtas sedan av El-Kretsen. • Förpackningar och returpapper (tidningar mm) som omfattas av producentansvar samlas in och hämtas av FTI. • Kläder samlas in och hämtas av välgörande organisationer.
Mottagna mängder 2017 (ton/år)	1 600 ton
Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd (ton/år)	10 000 ton (icke farligt avfall)

2. Nedlagda deponier

Nedan följer en sammanställning över nedlagda deponier i Upplands-Bro kommun. Förekommande nedlagda deponier har bedömts i fråga om risken för olägenhet för människors hälsa eller miljö och delats in i nedanstående riskklasser i enlighet med Naturvårdsverkets rapport: 4918 Metodik för inventering av förorenade områden:

- **Riskklass 1 - Mycket stor risk:** Åtgärder bedöms som nödvändiga. Utformas efter lämpliga undersökningar. Tillsyn och kontroll kan behövas efter genomförda undersökningar.
- **Riskklass 2 - Stor risk:** Åtgärder behöver troligen utföras. Upplaget bör undersökas för senare ställningstagande om så är fallet.
- **Riskklass 3 - Måttlig risk:** Mindre åtgärder såsom avstädning, täckning av vissa delar och dylikt kan behövas.
- **Riskklass 4 - Liten risk:** Inga åtgärder behövs för närvarande.

Kommunen genomförde markmiljöundersökning av samtliga deponier 1992 som visade att de flesta deponier i stort sett ger ringa påverkan på omgivningen.

Detaljerad beskrivning av aktiviteter och åtgärder finns även i bilaga 3 Uppföljning av Avfallsplan 2007.

Kommunen är huvudman för 5 gamla deponier som redovisas i tabellen nedan.

Nedlagda deponier	Fastighetsbeteckning	Riskklass (1992)	Kommentarer och rekommendationer
Råby Skog	Råby 3:1	4	Upphörde i slutet av 60-talet. Upplaget bedöms inte ha någon påverkan på omgivningen och inga åtgärder behöver vidtas.
Bros gamla soptipp	Brogård 1:84; Härnevi 1:71, 32:1	2	Upphörde på 60-talet. Sannolikheten för oacceptabel påverkan på yt- och grundvattnet bedöms som stor. Provtagning och analys av ytvattnet i diket genom upplaget bör utföras.
Brunna	Viby 19:17	3	Upphörde på 70-talet. Upplaget bedöms ge ringa påverkan på omgivningen.
Lillsjön	Kungsängens -Tibble 1:331	3	70-talet – 1993. I dagsläget är deponin omvandlat till en parkmiljö som fungerar som utsiktsplats.
Kungsängens gamla soptipp	Kungsängens Kyrkby 2:1	2	Upphörde på 60-talet. Sannolikheten för oacceptabel påverkan på yt- och grundvatten kan inte uteslutas då säkra uppgifter om vad som deponerats på upplaget saknas.

Övriga gamla deponier.

Nedlagda deponier	Fastighetsbeteckning	Riskklass (1992)	Kommentarer och rekommendationer
Kalmarsand	Spånga 2:1	2	Upphörde troligen på 60-talet. Provtagning och analys av grundvatten samt täckning av branten med tät möränmassor bör utföras.
N.Gustavsberg	Lindormsnäs 1:5	2	Upphörde på 60-talet. Säkra uppgifter om vad som deponerats saknas. Ett grundvattenprov bör tas för att klarlägga eventuell påverkan.
Lindormnäs udde	Låssa- Tibble 1:13	4	Upphörde troligen på 60-talet. Kontroll med lämpliga intervall för att se till att upplaget inte utnyttjas för ytterligare deponering.
Håtuna	Kvarnibble 2:47 (1/2)	3	Före 1950. Några undersökningar behöver inte utföras. Området används som betesmark. Täcksiktet bör kompletteras där sättnings ägt rum.
Önsta	Tibble- Önsta 4:1	3	Avslutad 1976–77. Utnyttjades för mellanlagring av avloppsslam. Provtagning och analys av yt- och grundvatten för att klarlägga utläckget från återstående avloppsslam bör utföras.
Lejondal, norra och södra	Lejondal 1:1	4	Upphörde på 70- respektive 60-talet. Utnyttjades mest för trädgårds- och jordbruksavfall. Området kan lämnas utan åtgärder.

Bilaga 5. Miljökonsekvensbeskrivning av avfallsplan 2019–2023

1. Icke teknisk sammanfattning

Den kommunala avfallshanteringen i Upplands-Bro kommun sköts av avfallsenheten på tekniska avdelningen. Miljöbalken anger att en kommun ska ta fram en avfallsplan som ska hållas aktuell. Om en plan kan antas medföra betydande miljöpåverkan anger miljöbalken att en miljöbedömning ska göras. Upplands-Bro kommun har bedömt att avfallsplanen kan ha betydande miljöpåverkan och en miljöbedömning har därför gjorts och redovisas i detta MKB-dokument.

Upplands-Bro har 27 614 invånare (2017). Kommunen har ansvaret för att ta hand om det hushållsavfall som kommer både från hushåll och verksamheter, till exempel matavfall från restauranger och storkök och sådant avfall räknas också som hushållsavfall.

Det avfall som inte sorteras ut behandlas genom förbränning i Bristaverket i Sigtuna. Matavfall behandlas också det till största delen genom förbränning, men andelen som sorteras ut har ökat. Det matavfallet rötas och då bildas biogas som kan användas till drivmedel för bussar och bilar. Rötresten kan användas till jordförbättring. Kommunen tar även hand om grovavfall, trädgårdsavfall, slam från enskilda avlopp, farligt avfall och elektronik från hushållen.

Avfallsplanen är uppbyggd efter fyra inriktningsmål som är uppdelade i delmål och förslag på åtgärder:

1. En hållbar avfallshantering anpassad till människan
2. Ta vara på avfallet som en resurs
3. Allt avfall hanteras miljöriktigt för en hållbar miljö
4. Effektiva system för avfallshantering

Förslaget till ny avfallsplan har bedömts påverka miljön på följande sätt. Avfallsminskning kommer minska behovet av transporter och användningen av råvaror vilket minskar utsläppen av växthusgaser och luftföroreningar.

Ökad återvinning kan eventuellt öka transportbehovet eftersom det kan krävas skilda transporter för olika avfallsslag och dessa ska åka till olika avfallsanläggningar. Planen innehåller förslag om effektivare transporter och övergång till förnybara bränslen. Beroende på hur rutterna går kan transporterna däremot orsaka buller och luftföroreningar lokalt.

Avfallstransporterna utgör liten del av de totala transporterna i samhället och deras påverkan blir därför troligtvis liten jämfört med övriga transporters påverkan.

Ökad insamling av farligt avfall och elektronik, minskad nedskräpning, åtgärder mot marint skräp samt minskad miljöbelastning från deponier minskar risken för att farliga ämnen hamnar i mark och vatten.

Riksdagen har beslutat om 16 mål för miljön i Sverige. Förslaget till avfallsplan bidrar till att uppfylla de nationella miljömålen Begränsad klimatpåverkan, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård samt God bebyggd miljö. Mer effektiva transporter medverkar till att uppfylla miljömålet Frisk luft, men det finns en risk för ökade föroreningar lokalt. De flesta delarna i planförslaget medverkar till att uppfylla målet Giftfri miljö.

Sammantaget bedöms planförslaget bidra till att minska avfallets påverkan på miljön. Planförslaget och den gällande avfallsplanen är skrivna med samma utgångspunkter och har många likheter. Planförslaget är däremot mer ambitiöst och bidrar därför mer till en god miljö. Insamling av textil samt åtgärder mot marint skräp och allmän nedskräpning är nyheter i planförslaget.

2. Inledning

Enligt 15 kapitlet miljöbalken ska alla kommuner ta fram en avfallsplan. Planen utgör, tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering, kommunens renhållningsordning. Avfallsplanen ska omfatta allt avfall, inte bara det som kommunen själv hanterar. Planen ska bland annat innehålla:

- nulägesbeskrivning
- mål och åtgärder för avfallets insamling, behandling, mängd och farlighet
- beskrivning av hur mål och åtgärder följs upp
- beskrivning av hur miljöbedömning har gjorts.

Uppgifterna i avfallsplanen ska ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov. Renhållningsordningen beslutas av kommunfullmäktige. Kommunen ska samråda om innehållet i renhållningsordningen och den ska även ställas ut innan den antas.

En mer utförlig beskrivning av avfallsplanen och processen kring den redovisas i förslaget till avfallsplan.

3. Om miljöbedömningen och MKB

Enligt 11 §, 6 kapitlet miljöbalken ska en kommun som upprättar en plan som krävs i lagen också göra en miljöbedömning av planen om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Detta ska göras för att miljöhänsyn ska arbetas in i planen så planen gynnar en hållbar utveckling. Upplands-Bro kommun har beslutat att avfallsplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan och att en miljöbedömning därför ska göras.

Miljöbedömningen redovisas i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), vilket är föreliggande dokument. Innehållet i MKB:n styrs av 12 §, 6 kapitlet miljöbalken. MKB ska beskriva effekten på miljön för de miljöaspekter (delar av miljön) som är relevanta för planen. En sådan avgränsning redovisas i kapitel 7 i denna MKB.

Avgränsningen och MKB:s innehåll har, i enlighet med 13 §, 6 kapitlet miljöbalken, samrått med Länsstyrelsen i Stockholms län vid ett möte den 31 maj 2016. Länsstyrelsen framhöll att MKB bör följa anvisningarna i 12 § men hade i övrigt inga synpunkter på MKB:s innehåll eller avgränsning.

3.1 Metodik och osäkerhet

Bedömningarna av miljökonsekvenserna har gjorts utifrån de mål, delmål och åtgärder som planen beskriver. Det har antagits att samtliga dessa kommer att genomföras inom planperioden. Planförslagets eventuella positiva och negativa miljökonsekvenser beskrivs för varje relevant miljöaspekt. Nollalternativet beskrivs på samma sätt och planförslag och nollalternativ har jämförts med varandra.

Bedömningarna är av nödvändighet begränsade till principiella resonemang baserat på befintlig kunskap. Det går till exempel inte att avgöra exakta rutter för avfallstransporter vilket gör att resonemang om bullerstörning, klimatpåverkan och luftföroreningar med nödvändighet blir behäftade med stora osäkerheter och måste föras övergripande.

4. Upplands-Bro kommuns förslag till avfallsplan

Planförslaget utgår från EU:s avfallshierarki (2008/98/EG) som anvisar att prioriteten i avfallsarbetet bör vara, i fallande ordning, förebyggande, återanvändning, materialåtervinning, energiåtervinning och deponering. Förslagen presenteras i sammanfattning här. För mer detaljerad information hänvisas till planförslaget.

Planförslaget är uppbyggd efter fyra huvudmål med tillhörande delmål:

1. En hållbar avfallshantering anpassad till människan.

- 1a Öka medvetenheten och kunskapen kring hållbar konsumtion
- 1b År 2023 ska minst 90 % av hushållen vara nöjda med hur avfallshanteringen fungerar i kommunen
- 1c Nedskräpningen ska minska i kommunen
- 1d Skapa god arbetsmiljö på befintliga och nya hämtningsplatser

2. Ta vara på avfallet som en resurs.

- 2a Avfall ska förebyggas och en större andel produkter och material återanvändas
- 2b Materialåtervinningen ska öka och mängden felsorterat avfall i soppåsen ska minska jämfört med 2018
- 2c Förebyggande, återanvändning och materialåtervinning av bygg- och rivningsavfall ska öka
- 2d Mängden matavfall som slängs i onödan ska minska
- 2e Andelen matavfall som sorteras ut ska vara minst 70 % till 2023
- 2f Fortsatt minskning av mängden avfall till deponi

3. Allt avfall hanteras miljöriktigt för en hållbar miljö.

- 3a Andelen farligt avfall och elavfall i soppåsen ska minska jämfört med 2018
- 3b Hålla hög kvalitet på insamlat matavfall
- 3c Minimera miljöpåverkan vid insamling av hushållsavfall
- 3d Liten miljöpåverkan från gamla deponier

4. Effektiva system för avfallshantering.

- 4a Utveckla insamlingssystemet utifrån funktionalitet och ekonomi
- 4b Insamlingssystemen ska vara flexibla
- 4c Avfallshanteringen är en naturlig del av den fysiska planeringen
- 4d Utveckla samverkansarbete med andra kommuner och aktörer

Avfallsplanen innehåller förslag på flera åtgärder som syftar till att uppfylla målen.

5. Förutsättningar

De uppgifter som redovisas här är en sammanfattning av mer utförliga uppgifter som redovisas i övriga bilagor till avfallsplanen.

Upplands-Bro kommun ligger vid Mälaren nordväst om Stockholm. Kommunen har 13 mil stränder runt Mälaren och en skärgård på närmare 50 öar. I kommunen bor 27 614 invånare både i tätorterna Kungsängen och Bro och på landsbygden. Ungefär hälften bor i lägenhet och hälften i fristående hus eller radhus. Det finns också ca 800 fritidsbostäder. 2022 förväntas folkmängden vara cirka 30 000.

En kommun har ansvaret för att ta hand om det hushållsavfall och därmed jämförligt avfall som uppstår i kommunen. Hushållsavfall är det avfall som uppstår i hushållen och är till exempel köksavfall, latrin och slam. Dessutom räknas grovavfall och farligt avfall som uppstår i hushållen som hushållsavfall. Kommunen har även ansvaret för det avfall som uppstår i de kommunala verksamheterna, till exempel sopsand.

Mängd hushållsavfall och därmed jämförligt avfall insamlat i Upplands-Bro kommun 2011–2017.

Avfall, ton	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Grovavfall	3558	3651	4073	4270	4416	4421	3821
Farligt avfall*	224	187	228	266	278	292	334
Slam (m ³)	6939	6647	5930	6128	6728	5786	5676
Fett (m ³)	267	237	189	212	313	249	196
Latrin	4	3	3	2	2	2	2
Matavfall				152	560	736	792

*Som farligt avfall redovisas hushållens kemikalier samt tryckimpregnerat trä (utan elavfall).

Mat- och restavfall, vilket är det som normalt hamnar i soppåsen då övriga avfallslag är utsorterade, förbränns i Bristaverket i Sigtuna.

Separat utsortering av matavfall infördes 2014. Matavfallet samlas in genom utsortering i särskilda papperspåsar som samlas in separat i särskilda behållare. Det insamlade matavfallet transporteras till biogasanläggning för rötning och produktion av biogas och rötrest. Slam från enskilda avlopp samlas upp med slamsugningsbil och släpps till avloppsledningsnätet för behandling med övrigt avloppsvatten i Käppalaverket.

Kretsloppscentralerna i Bro (Skällsta KLC) och Brunna (Brunna KLC) utgör grunden i kommunens system för insamling av grovavfall. Grovavfallet kan även hämtas vid fastigheten. Farligt avfall kan lämnas på någon av kommunens bemannade miljöstationer på kretsloppscentralerna. Det finns också möjlighet att fyra gånger per år lämna farligt avfall och småelektronik (max 25 liter) till en ambulering insamlingsbil. Boende i flerfamiljshus får lämna sitt farliga avfall i särskilda behållare för fastighetsnära insamling.

Det avfall som omfattas av producentansvaret (tidningar, förpackningar, elavfall, läkemedel, däck med mera) ingår inte i kommunens ansvar. Detta samlas in via producenternas insamlingssystem.

Annat avfall som kommunen inte ansvarar för är verksamhetsavfall som inte är hushållsavfallsliknande. Verksamhetsutövaren ansvarar för omhändertagandet av det avfallet.

6. Avgränsningar

Avgränsning i tid: 2019–2023 (planens giltighetstid).

Avgränsning geografiskt: Upplands-Bro kommun.

Avgränsning i sak: De miljöaspekter som beskrivs har valts ut bland dem som är relevanta i 6 kapitlet 12 § miljöbalken. Upplands-Bro kommun bedömer att den betydande miljöpåverkan som planens genomförande kan medföra gäller följande miljöaspekter:

- människors hälsa
- mark
- vatten
- luft
- klimatfaktorer
- materiella tillgångar och
- bebyggelse

En MKB görs i enlighet med miljöbalken. Arbetsmiljö omfattas inte av miljöbalken. Det finns en hänvisning i 1 kap 3 § miljöbalken till arbetsmiljölagen (1977:1160) där sådana frågor ska hanteras. Denna MKB hanterar därför inte arbetsmiljöfrågor.

7. Alternativ beskrivning

En MKB ska även beskriva konsekvenserna för miljön om den nya planen inte antas. Detta kallas för ett nollalternativ. Ett nollalternativ ska beskriva en trolig utveckling om planen inte antas. Det är alltså inte exakt samma sak som nuläget, men inte heller exakt samma sak som den gällande planen (Avfallsplan 2007–2012) eftersom det har införts förändringar i avfallshanteringen som inte är en del av den gällande planen.

Övergripande mål och strategiska riktlinjer i avfallsplanen 2007–2012 är följande:

- Upplands-Bro kommun ska vara ett gott föredöme och fatta alla beslut med utgångspunkt från ett kretsloppstänkande.
- Avfallet ska omhändertas i prioritetsordning genom avfallsminimering, återanvändning, materialåtervinning, energiutvinning och deponering. Deponering får endast tillämpas när övriga metoder är olämpliga eller omöjliga att använda.
- Avfallets innehåll av miljöskadliga ämnen ska minska. Miljöskadligt avfall som ändå uppstår ska omhändertas och behandlas på ett miljömässigt godtagbart sätt.
- Avfallshanteringen ska vara tydlig, attraktiv och begriplig.

- Kommuninvånarna och företagen ska ha god kännedom om kommunens avfallssystem.
- Avfallshanteringen ska organiseras så att god servicenivå uppnås för avfallslämnarna inom ramen för ekonomiska mål och miljömål. Taxesättningen ska stimulera till miljömässigt korrekta beteenden.
- Kommunen ska aktivt deltaga i regionala samarbetsformer för avfallsfrågor och medverka till en likartad utveckling av avfallshanteringen inom regionen.

Avfallsplanen 2007–2012 innehåller även följande åtgärdsinriktade mål:

- Minskning av den totala mängden hushållsavfall ska stimuleras genom aktiva insatser.
- Farligt avfall som uppkommer i kommunen ska sorteras ut och omhändertas på ett miljöanpassat sätt. Mängden utsorterat farligt avfall per invånare från hushållsavfallet ska öka jämfört med 2005 års nivå.
- Materialåtervinningen ur hushållsavfallet ska öka, bl.a. genom att förbättra sorteringen på kretsloppscentralerna och genom att medverka till att förpacknings- och tidningsinsamlingens insamlingsresultat ökar mellan år 2007 och 2012. Servicenivån på förpacknings- och tidningsinsamlingen ska uppfylla Avfallsrådets rekommendationer.
- Kommunen stimulerar hemkompostering och inför insamling av matavfall med biologisk behandling med prioritering av biologiskt avfall från storkök, restauranger och detaljhandel.
- Kommunens uppföljning och kontroll av insamlingstjänster ska förbättras. Alla hämtställen ska vara utformade så att en god arbetsmiljö skapas för hämtningspersonalen.
- Verksamheten på kommunens kretsloppscentraler utvecklas fortlöpande med inriktning på god service, god säkerhet och hög materialåtervinning.
- Kommunen ska vidtaga åtgärder under planperioden för att minimera risker för utsläpp av ämnen som kan påverka människa och miljö negativt från de nedlagda deponier som kommunen är huvudman för.
- 2009 ska minst 75 % av hushållen och småföretagen i kommunen ha god kunskap om hur de ska sortera sitt avfall och hur det ska omhändertas. Kommunens alla anställda ska ha god kunskap om avfallsfrågor inom sina respektive verksamhetsområden. Kunskaperna om vikten av ”rent” avloppsvatten ska öka hos alla användare av det kommunala avloppsnätet.
- Upplands-Bro kommun ska utöka samverkan med andra kommuner på avfallsområdet.

De flesta av de åtgärder som ingick i den gällande avfallsplanen har genomförts. Nollalternativet har i denna MKB antagits vara att avfallshanteringen sker som i nuläget och att planerade, ännu inte genomförda, åtgärder från tidigare plan kommer genomföras.

8. Beskrivning av betydande miljöpåverkan

Här beskrivs bedömd betydande miljöpåverkan av avfallsplanens mål och åtgärder. Ambitionen är att göra beskrivningen så konkret som möjligt med hänsyn till avfallsplanens detaljeringsgrad. Eftersom avfallsplanen i stora delar ligger på en policynivå och rör hela kommunen blir detaljeringsgraden i många fall översiktlig.

Detaljerade miljöbedömningar kommer att göras i samband med anmälningar eller tillståndsansökan för enskilda verksamheter, i de fall detta krävs.

Avfallshantering i sig är i grunden en miljöåtgärd. Avfallshantering kan delas in i delprocesser. Dessa processer kan var och en, eller i samspel, ge upphov till olika miljöpåverkan. Viktiga processer i ett miljöperspektiv är lokalisering och typ av insamlingsanläggningar, insamlingsssystem, transporter, behandling samt informationsinsatser.

8.1 Människors hälsa, luft och bebyggelse

Människors hälsa kan i detta sammanhang påverkas av sådant som buller, luftföroreningar och bakterier.

8.1.1 Planförslaget

Förslag som gäller avfallsminimering och hållbar konsumtion ger generellt ett mindre transportbehov av såväl råvaror, produkter som avfall. Färre transporter ger i sin tur mindre buller och mindre utsläpp av luftföroreningar, vilket är hälsofrämjande.

Däremot kan ökad återvinning orsaka fler transporter. Återvinningen kräver ökad sortering, som ofta kräver separata transporter, eftersom olika material ska till separata återvinningsanläggningar. Detta kan då ge mer buller och utsläpp av luftföroreningar. En viktig faktor som styr omfattningen av en eventuell transportökning eller transportminskning är placeringen av återvinningsanläggningar och de rutter transporterna tar. Planen har som mål att miljöpåverkan vid insamling av hushållsavfall ska minimeras.

Det går däremot inte, med avfallsplanens noggrannhetsgrad, att avgöra om transportererna ökar eller minskar eller hur den lokala påverkan blir. Det går alltså inte att avgöra om transportererna bidrar till att riktvärden för buller eller miljö kvalitetsnormer för luft kommer att överskridas lokalt. Miljö kvalitetsnormer för luftkvalitet är tvingande och får inte överskridas.

Övergång till förnybara drivmedel kommer sannolikt att minska transporterernas lokala miljöpåverkan eftersom dessa generellt ger mindre utsläpp än dieselfordon. Sannolikt är avfallstransporterens påverkan dessutom liten i relation till de transporter som ändå görs i kommunen, men dessa frågor bör följas upp för de enskilda anläggningarna och i planeringen av rutterna för hämtning. Detta anges också i förslaget till åtgärder för att nå målen.

Förslag som gäller förenklingar och ökad servicegrad i insamlingen av farligt avfall kan i förlängningen leda till att människors exponering för ämnena i detta avfall minskar eftersom insamlingsgraden erfarenhetsmässigt blir högre med enklare insamlingsystem och hanteringen mer specialiserad. Mindre andel farligt

avfall i den avfallsfraktion som förbränns innebär också mindre utsläpp till luft och mindre föroreningar i den aska som bildas.

Minskad nedskräpning bidrar till en mer tilltalande bebyggelsemiljö vilket kan ge ett större välbefinnande.

Mottagning av toalettavfall från småbåtar minskar risken att detta hamnar i vattnet, vilket bedöms vara positivt ur hälsosynpunkt.

8.1.2 Nollalternativet

Nollalternativet liknar till stora delar planförslaget och får därmed liknande miljökonsekvenser. Nedskräpning och separat textilinsamling ingår dock inte i nollalternativet.

8.2 Mark

Påverkan på mark kan i detta sammanhang vara sådant som försämring av markens kvalitet av sådant som tillförsel av giftiga ämnen eller nedskräpning, eller minskning av arealen tillgänglig mark på grund av ianspråktagande för vissa ändamål.

8.2.1 Planförslaget

Ökad insamling av farligt avfall och elavfall minskar risken för att dessa hamnar i soppåsen eller avloppet. Detta minskar sannolikt risken att ämnena i dessa avfallsslag sprids till mark till exempel i samband med spridning av rötrester, nedskräpning och liknande.

Nedskräpning i form av till exempel plast verkar på samma sätt negativt på marken och mål om minskning av nedskräpning bedöms medverka till att minska detta.

Mål som gäller miljöpåverkan från deponier och minskad mängd avfall till deponi verkar även de för bättre mark-kvalitet.

Sammantaget bedöms åtgärderna vara positiva för miljöaspekten mark.

8.2.2 Nollalternativet

Nollalternativet liknar till stora delar planförslaget och bedöms därför medföra liknande konsekvenser. Nollalternativet innehåller däremot inga mål om nedskräpning.

8.3 Vatten

Påverkan på vatten kan i detta sammanhang vara utsläpp av giftiga ämnen, skräp eller utsläpp av näringsämnena fosfor och kväve.

8.3.1 Planförslaget

Ökad insamling av farligt avfall och elavfall minskar risken för att dessa hamnar i soppåsen eller avloppet. Detta minskar sannolikt risken att ämnena i dessa avfallsslag sprids till vatten.

Planförslaget innehåller delar som gäller bättre logistik och minskat matsvinn vilket kan leda till mindre transporter och i förlängningen minska utsläppen av kväveoxider till luften och därmed minska nedfallet av kväve till vatten.

Insamling av toalettavfall från småbåtar bidrar också till att minska utsläpp av såväl fosfor som kväve samt virus och bakterier till vatten. Detta gäller även

minskat matsvinn som antas leda till mindre inköp av mat och i förlängningen en mindre intensiv odling.

Delar i planen som gäller marint skräp förtjänar ett mer utvecklat resonemang eftersom det bygger på nya krav angivna i Havs- och vattenmyndighetens strategi för Nordsjön och Östersjön (Havs- och vattenmyndigheten, 2015) som anger att kommuner vid revidering av de kommunala avfallsplanerna ska identifiera och belysa hur avfallshanteringen kan bidra till att minska uppkomsten av marint skräp samt sätta upp målsättningar för ett sådant arbete.

Marint skräp är enligt FN:s definition ett fast föremål som är tillverkat eller bearbetat och som direkt eller indirekt, medvetet eller omedvetet slängts eller övergivits på ett sådant sätt att det hamnat i en marin miljö.

Upplands-Bro har strand till Mälaren. Mälaren räknas inte som marin miljö, men det som hamnar i Mälaren riskerar i förlängningen även att hamna i Saltsjön. Den del av Mälaren som har strand mot Upplands-Bro tillhör Östra Mälarens vattenskyddsområde. Delar i planen som gäller marint skräp kopplar starkt till delar som gäller nedskräpning i allmänhet. Skräp som slängs i samhället når ofta vatten-recipienten via dagvattennätet.

8.3.2 Nollalternativet

Nollalternativet är mycket likt planförslaget och medför liknande konsekvenser för miljön om än i mindre skala vad gäller utsortering av till exempel farligt avfall. Nollalternativet innehåller däremot inga förslag som gäller marint skräp eller allmän nedskräpning.

8.4 Klimatfaktorer

Klimatfaktorer är i detta sammanhang framför allt utsläpp eller bindning av klimatpåverkande gaser såsom koldioxid och metan.

8.4.1 Planförslaget

Planen innehåller delar som gäller avfallsminimering, återanvändning och materialåtervinning. Generellt är det så att avfallsminimering och återanvändning ger mindre klimatpåverkan än produktion av produkter av jungfruligt material (IVL, 2010). Detta beror på att avfallsminimering generellt antas minska åtgången av råvaror och energi samt ger upphov till färre transporter av råvaror, produkter och avfall. Biogastillverkning från matavfall bidrar till mindre utsläpp av klimatpåverkande gaser eftersom biogasen kan ersätta fossila drivmedel.

Återanvändning och återvinning kan däremot kräva ökat transportbehov lokalt. Återvinning kan också kräva separata transporter av sorterade avfallsslag, vilket i sig kan kräva större transportarbete. Eftersom det i planen finns förslag som anvisar att fordonen ska drivas med förnybara drivmedel och att man ska verka för genomtänkt logistik, görs här ett antagande att klimatpåverkan från transporterna kommer att minimeras per transporterat ton. Dessa frågor bör följas upp för de enskilda anläggningarna och i planeringen av rutterna för hämtning.

8.4.2 Nollalternativet

Nollalternativet liknar till stor del planförslaget med den skillnaden att omfattningen av avfallsminimering och återvinning är mindre. Påverkan från ökade eller minskade transporter blir därför likartad, men i mindre omfattning.

8.5 Materiella tillgångar

Materiella tillgångar är i detta sammanhang framför allt naturresurser och råvaror. Bebyggelse och mark är också de materiella tillgångar, men berörs i andra avsnitt.

8.5.1 Planförslaget

Avfallsminimering och återanvändning samt återvinning minskar behovet av att tillverka material från jungfruliga råvaror samt transporter av dessa.

8.5.2 Nollalternativet

Nollalternativet liknar till stor del planförslaget med den skillnaden att omfattningen av avfallsminimering och återvinning är mindre. Påverkan på materiella tillgångar blir därför likartad, men i mindre omfattning.

9. Miljö kvalitetsmål

9.1 Nationella miljö kvalitetsmål

Riksdagen beslutade år 2010 om målstrukturen för det svenska miljöarbetet, med ett generationsmål, etappmål och miljö kvalitetsmål. År 2010 tillsatte regeringen en beredning för att lämna förslag på hur målen kan nås.

Generationsmålet är det övergripande målet för miljöpolitiken och innebär att vi till nästa generation ska kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Detta förutsätter en ambitiös miljöpolitik i Sverige, inom EU och i internationella sammanhang.

Etappmålen ska tydliggöra de samhällsförändringar som är nödvändiga för att samhället ska nå miljö kvalitetsmålen och generationsmålet.

Miljö kvalitetsmålen anger det tillstånd i den svenska miljön som samhällets miljöarbete ska leda till. Till miljö kvalitetsmålen finns ett antal preciseringar som tydligare definierar vilket miljö tillstånd som samhället ska uppnå. Det finns 16 miljö mål. De som är markerade med fet stil bedöms vara relevanta för planförslaget:

1. Begränsad klimatpåverkan

2. Frisk luft

3. Bara naturlig försurning

4. Giftfri miljö

5. Skyddande ozonskikt

6. Säker strålmiljö

7. Ingen övergödning

8. Levande sjöar och vattendrag

9. Grundvatten av god kvalitet

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård

11. Myllrande våtmarker

12. Levande skogar

13. Ett rikt odlingslandskap

14. Storslagen fjällmiljö

15. God bebyggd miljö

16. Ett rikt växt- och djurliv.

Begränsad klimatpåverkan

Mål som gäller avfallsförebyggande och bättre logistik transporter bedöms i sin helhet bidra till att uppfylla miljömålet *Begränsad klimatpåverkan*.

Frisk luft

Förslag som gäller effektivare transporter och minskad miljöpåverkan vid insamling av hushållsavfall medverkar till att uppfylla miljömålet *Frisk luft*. Det finns dock en oklarhet om ökad sortering och återvinning kan kräva större transportarbete och därmed ge sämre luft lokalt. Sannolikt är dock avfallstransporternas bidrag till luftföroreningarna små jämfört med övriga transporter.

Gifrfri miljö

Mål som gäller mindre nedskräpning och minskad andel farligt avfall i hushållsavfallet medverkar till att uppfylla miljömålet *Gifrfri miljö*.

Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård

Mål som gäller mindre nedskräpning och minskning av marint skräp, liten påverkan från deponier, mer effektiva transporter och övergång till förnybara drivmedel medverkar till att uppfylla miljömålen *Levande sjöar och vattendrag* samt *Hav i balans och levande kust och skärgård*.

God bebyggd miljö

Mål och delmål som medför ökad sortering, ökad insamling av farligt avfall, optimerade transportvägar samt minskad nedskräpning medverkar till att uppfylla miljömålet *God bebyggd miljö*.

9.2 Regionala miljömål

Inom ramen för den regionala miljömålsdialogen har sex av de 16 nationella miljömålen som ska nås till år 2020 valts ut för prioriterade insatser i länet. Dessa är *Begränsad klimatpåverkan*, *Frisk luft*, *Gifrfri miljö*, *Ett rikt växt- och djurliv*, *Ingen övergödning* samt *God bebyggd miljö*. Miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv* bedöms inte vara relevant för planförslaget.

Stockholms län har formulerat mål i anslutning till miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* (Länsstyrelsen i Stockholms län, 2013).

Mål 1: Länets utsläpp av växthusgaser utanför handeln med utsläppsrätter minskar med 19 procent till år 2020 jämfört med 2005. Verksamheter som regleras av handel med utsläppsrätter minskar samtidigt sina utsläpp med 30 procent till år 2020.

Måluppfyllnad planförslag: Avfallsplanen innehåller mål om att större andel av det uppkomna matavfallet ska samlas in för biogasproduktion. Ökad produktion av biogas bidrar till att uppfylla målet.

Mål 2: Regionens energianvändning är 20 procent effektivare år 2020 jämfört med år 2008, mätt i energiintensitet (tillförd energi per BNP-enhet i fasta priser).

Måluppfyllnad planförslag: Mål i avfallsplanen som rör effektivare transporter bidrar till detta.

Mål 3: De klimatpåverkande utsläpp som energianvändningen ger upphov till minskar med 30 procent per invånare till år 2020 (ton CO₂ ekvivalenter) jämfört med år 2005 och med 40 procent till år 2030.

Måluppfyllnad planförslaget: Se mål 1.

Mål 4: År 2020 är 16 procent av energianvändningen inom transportsektorn förnybar.

Måluppfyllnad planförslaget: Planen innehåller mål om minimerad miljöpåverkan vid insamling av hushållsavfall, vilket bland annat ska ske genom kravställande på förnybara drivmedel vid upphandling av avfallsinsamling.

Mål 5: Energiproduktionen i länet sker år 2020 till 90 procent med förnybara bränslen, spetslastproduktion oräknad. År 2030 sker den till 100 procent med förnybara bränslen.

Måluppfyllnad planförslaget: Se mål 1.

I anslutning till miljömålet *Frisk luft* har Länsstyrelsen i Stockholms län tagit fram ett åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län (Länsstyrelsen i Stockholms län, 2012). Åtgärdsprogrammet utgår från miljö kvalitetsnormer för luft enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477), varav kvävedioxid och partiklar är de som vanligtvis överskrider först och därför anses är dimensionerande.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet gäller framför allt gatustädning, reglering av trafiken, införande av miljözon mm. Planförslaget påverkar luftkvaliteten främst med de transportfordon som används. De åtgärdsförslag i planförslaget som gäller effektivare transporter verkar i samma anda som länsstyrelsens åtgärdsprogram. Hänsyn bör dock tas till eventuell lokal påverkan i samband med att hämtningsrutter planeras.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram en strategi för miljömålet *Giftfri miljö* i Stockholms län (Länsstyrelsen i Stockholms län, 2015). Länsstyrelsen har inte formulerat regionala mål, men anger ett antal åtgärdsområden för arbetet med giftfri miljö. Det som berör planförslaget är framför allt åtgärdsområdet *Förbättrad avfallshantering*. I detta åtgärdsområde framhålls vikten av att följa EU:s avfallshierarki, att sortera ut farligt avfall, att förbättra hanteringen av förorenade massor samt förebygga och förbättra insamlingen av bygg- och rivningsavfall. Planförslaget bidrar till att uppfylla dessa mål.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram en strategi för miljömålet *Ingen övergödning* i Stockholm (Länsstyrelsen i Stockholms län, 2015). Länsstyrelsen har inte formulerat regionala mål, men anger ett antal åtgärdsområden för arbetet mot övergödning. Planförslaget berörs av alla tre av de framtagna åtgärdsområdena A) *Samhällsplanering, regionala strukturer och markanvändning* samt B) *Hållbar konsumtion av varor och tjänster* samt C) *Transporter och resande*. Här anges åtgärder såsom att samla in slam från enskilda avlopp och röta detta för att kunna ta fram biogas samt återföra slam till åkrar, minskat matsvinn och krav på hållbara transporter i offentlig upphandling. Planförslaget bidrar till detta arbete.

Länsstyrelsen i Stockholms län har inte tagit fram någon regional strategi eller regionala mål för miljömålet *God bebyggd miljö*. Länsstyrelsen avvaktar pågående arbete på Boverket och med den nya regionplanen RUF5 som är under utarbetande.

9.3 Lokala miljömål

Upplands-Bro kommun har antagit en miljöplan för perioden 2010–2030. Arbete med revidering av miljöplanen sker parallellt med framtagandet av ny avfallsplan.

Miljöplanens lokala miljömål har utgått från fyra kretsloppsvillkor: Vårda jordskorpan, Undvik onaturliga ämnen, Bevara växter och djur och Sluta slösa.

De lokala miljömålen är indelade i tre miljömålsområden:

- Effektivare användning av energi och transporter
- Giftfria och resurssnåla kretslopp
- Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö.

För varje miljömålsområde innehåller miljöplanen långsiktiga mål och mätbara delmål. Tre av de mätbara målen har relevans för avfallsplanen:

– Utsläppen av fossil koldioxid ska minska med 50 % till år 2020 med 2008 som basår.

Målet inkluderar minskning av fossil energi i transportsektorn, vilket planförslaget innehåller mål och åtgärder för att bidra till. Planförslaget bedöms ligga väl i linje med målet.

– Källsortering i samtliga fastigheter där kommunen bedriver egen verksamhet senast år 2015.

Planförslaget innehåller mål om ökad andel utsortering av matavfall och innehåller motsvarande åtgärdsförslag och bedöms därför ligga väl i linje med målet.

– 50 % av kommunens verksamheter ska ha separat insamling av matavfall för biogasproduktion.

Det är dock viktigt att kommunen inte gör sig beroende av matavfall för biogasproduktion, utan nyttjar energigrödor odlade utan att de inkräktar på livsmedelsproduktionen. Målet ska vara uppnått år 2015.

Planförslaget innehåller mål och åtgärder kopplade till att utöka insamlingen av den andel av matavfallet som uppkommer och därmed öka biogasproduktionen. Planförslaget bedöms därför ligga väl i linje med målet.

10. Samlad bedömning

De flesta av målen och delmålen och de åtgärder som föreslås bedöms verka för en bättre miljö.

Möjligtvis kan ökad återvinning orsaka ökade transporter och därmed buller och försämrad luft lokalt. Sannolikt är dock avfallstransporternas andel av buller och luftpåverkan liten i relation till övriga transporter.

Ökad insamling av farligt avfall och elavfall ger mindre utsläpp till luft vid förbränning och mindre föroreningar i aska.

11. Förebyggande åtgärder

Planen innehåller förslag på att fordon ska använda förnybara drivmedel samt att miljöpåverkan från insamling ska minimeras. Även förslag som anger att avfallshantering ska vara en naturlig del av den fysiska planeringen kan verka förebyggande mot lokal miljöstörning.

12. Uppföljning av betydande miljöpåverkan

Mål och delmål kommer att följas upp löpande av Upplands-Bro kommun. Buller, luftutsläpp och liknande lokal påverkan blir en del av den samlade miljöbelastningen lokalt och följs upp i ordinarie övervakning av luftkvalitet och buller som utförs av Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbund respektive av Upplands-Bro kommun.

13. Referenser

- Upplands-Bro kommun. (2007). Avfallsplan 2007–2012 för Upplands-Bro kommun
- Havs- och vattenmyndigheten. (2015). God havsmiljö 2020. Marin strategi för Nordsjön och Östersjön. Del 4 Åtgärdsprogram för havsmiljön. Rapport 2015:30.
- IVL. (2010). Miljöpåverkan från avfall. Underlag för avfallsprevention och förbättrad avfallshantering. Rapport B1930.
- Länsstyrelsen i Stockholms län. (2012). Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län. Rapport 2012:34.
- Länsstyrelsen i Stockholms län. (2013). Klimat- och energistrategi för Stockholms län. Rapport 2013:8.
- Länsstyrelsen i Stockholms län. (2015). Strategi för miljömålet Giftfri miljö i Stockholms län. Rapport 2015:21.
- Länsstyrelsen i Stockholms län. (2015). Strategi för miljömålet Ingen övergödning i Stockholms län. Rapport 2015:20.

Bilaga 6. Definitioner och ordförklaringar

ABVA	Avser Allmänna bestämmelser om användande allmänna vatten- och avloppsanläggning i Upplands-Bro kommun.
Angöringsplats	Är den plats där hämningsfordonet stannar när avfall ska hämtas.
Avfall	Med avfall avses varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med (MB 15 kap. 1 §).
Avfall Sverige	Svensk intresse- och branschorganisation inom avfallshantering och återvinning.
Avfallsföreskrifter	Kommunala bestämmelser för avfallshantering. Föreskrifterna reglerar bl.a. vilka skyldigheter kommunen och fastighetsinnehavare har samt när, var och hur avfall ska hämtas.
Avfallshantering	Avser sortering, insamling, transport, återvinning och bortskaffande eller annan behandling av avfall.
Avfallshierarki/ avfallstrappan	Prioriteringsordning för hur avfallet ska omhändertas. Ursprungligen från EU, men även implementerat i Sverige. Avfallshierarkin kallas ofta för avfallstrappan.
Avfallsminimering	Att minska mängden avfall som genereras. Högst prioriterat i avfallshierarkin.
Avfallsplan	Kommunal plan för avfallshantering. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna kommunens renhållningsordning. Planen innehåller bl.a. mål för kommunens avfallshantering samt åtgärder för att nå målen.
Batterier	Är en källa till elektrisk energi. Alla batterier omfattas av producentansvar och ska samlas in. Batterier delas in i typerna industribatteri, bilbatteri och bärbara batterier.
Behållare	Säck, kärl, container, krantömmande behållare, latrinkärl eller någon annan anordning för uppsamling av hushållsavfall.
Biogas	Gas som bildas vid syrefri nedbrytning av biologiskt material, huvudsakligen bestående av metan och koldioxid. Biogas kan användas för att ersätta fossila drivmedel i t.ex. bilar, bussar och sopbilar.
Brännbart avfall	Avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen har startat.
Bygg- och rivningsavfall	Avfall som uppkommer vid bygg- och anläggningsverksamhet, vid rivnings- och renoveringsarbeten samt jord- och schaktmassor. Som bygg- och rivningsavfall räknas även avfall från privatpersoners större renoveringar. Bygg- och rivningsavfall utgör inte hushållsavfall.

Deponi	Ett kontrollerat upplag för avfall som inte avses flyttas (se deponeringsförordningen 5 §) – även kallad soptipp.
Deponering	En behandlingsmetod som behövs för avfall som inte kan eller ska återvinnas eller behandlas på annat sätt. Deponering innebär att avfallet förvaras på ett långsiktigt säkert sätt och behandlingsmetoden styrs av ett mycket strängt regelverk.
Elavfall	Avfall från elektriska och elektroniska produkter. Exempel på elavfall är uttjänta eller kasserade datorer, TV-apparater, hushållsmaskiner, telefoner, klockor och leksaker. Ljuskällor (lysrör, lågenergilampor och glödlampor) är också elavfall. Elavfall från hushåll omfattas av producentansvar.
En- och tvåbostadshus med gemensam avfallslösning	Hushåll med gemensam sophämtning och/eller gemensam fakturering i samfälligheter, bostadsrättsföreningar och motsvarande. Begreppet omfattar inte enskilda fastighetsinnehavare som använder gemensamma behållare.
Energiutvinning	Utvinningsförfarande som innebär att avfallet energiutnyttjas genom förbränning av t ex. träflis till fjärrvärme och el.
Entreprenör	Företag som efter upphandling i konkurrens anlitas av kommunen för att utföra hämtning och omhändertagande av avfall.
EU-direktiv	Ett EU-direktiv binder en medlemsstat till att införa direktivets mål inom en viss tidsfrist utan att ge detaljer om hur resultatet ska uppnås. Ett EU-direktiv är alltså inte direkt gällande i Sverige såsom en vanlig lag stiftad av den svenska riksdagen. EU-direktivet innebär endast ett åtagande för den svenska staten att genom lagstiftning eller på annat sätt se till att direktivets mål uppnås.
Farligt avfall	Ett ämne eller föremål som är avfall och har egenskaper som gör att det måste hanteras särskilt för att inte skada levande organismer eller miljön. Till farligt avfall hör t.ex. färg- och lackavfall, lim, kemikalier, lösningsmedel, bekämpningsmedel, rengöringsmedel, spillolja och avfall med kvicksilver, PCB-haltigt avfall och cyanidrester. Utförligare precisering av farligt avfall finns i bilaga 4 i avfallsförordningen (SFS 2011:927).
Fastighetsinnehavare	Fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare. Fastighetsinnehavarens ansvar kan i vissa fall överlåtas på nyttjanderättshavaren.
Fastighetsnära insamling av förpackningar, FNI	Den insamling av avfall som sker på eller i direkt anslutning till den fastighet där avfallet uppkommer. Förekommer både vid bostäder och vid verksamheter. Alternativet till FNI är att avfall lämnas till återvinningsstationer.
Fettavskiljare	Anordning som används för att samla upp slam i form av fettavfall i avloppsvatten från lokaler där livsmedel hanteras

yrkesmässigt. Fettet skulle annars avsättas i ledningsnätet och kunna orsaka stopp.

Fordonsgas

Ett samlingsnamn för de bränslen som kan användas för gasfordon och gasbilar som drivs med gas under högt tryck. Biogas från rötning av matavfall behandlas och renas för att uppnå kvalitet som fordonsgas.

Fosforfälla

Typ av filter som används i enskilda avlopp för att ta bort fosfor från avloppsvattnet.

Förpackning

Konstruktion av plast, papper, kartong, wellpapp, glas etc. som används för att förvara, skydda eller leverera en vara.

**Förpacknings- och
tidningsinsamlingen AB
(FTI)**

Ett samarbetsorgan bildat av materialbolag för förpackningar och tidningar. FTI har i uppgift att samordna lokala etableringar för insamling av förpackningar och tidningar. FTI ansvarar för insamlingen, drift och underhåll av kommunens återvinningsstationer.

Grovavfall

Den del av hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl. Exempel på grovavfall är trasiga möbler och cyklar. Som grovavfall räknas även avfall från mindre underhållsarbeten och reparationer i bostad. Till grovavfall hör inte bygg- och rivningsavfall.

Gångväg

Gångyta som används av hämtningspersonalen för att transportera avfall från hämtningsplatsen till hämtningsfordonet. Gångvägen mäts som enkel väg mellan hämtningsfordonets angöringsplats och hämtningsplatsen.

Hushållsavfall

Avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Till hushållsavfall samt därmed jämförligt avfall räknas avfall som uppkommer som en direkt följd av att människor uppehåller sig i en bostad, lokal eller anläggning oavsett verksamhet. Som exempel kan nämnas köksavfall och städsopor som uppkommer i hushåll, industrier, kontor, handel och hantverk, restauranger och storkök, skolor och förskolor, järnvägs- och busstationer, sjukhus och andra vårdinrättningar, samlingslokaler, fritidsanläggningar och byggarbetsplatser.

Hämtningsplats

Med hämtningsplats avses utrymme eller plats där en eller flera behållare är placerade för hämtning av hushållsavfall och kan anvisas av kommunen.

Insamling

Uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport (se Avfallsförordningen 4§).

Insamlingssystem

Med insamlingssystem avses det sätt som olika slags avfall samlas in på.

Kompostering

Biologisk behandlingsmetod där organiskt avfall bryts ner i närvaro av syre (aerobt).

Krantömmande behållare	Större behållare som töms med kranbil. Behållaren kan vara markbehållare eller underjordsbehållare.
Kretsloppscentral (KLC)	En bemannad central där hushåll kan lämna grovavfall, trädgårdsavfall, elavfall, farligt avfall eller annat återvinningsbart avfall. Företag kan lämna motsvarande avfall mot avgift. Avfallslämnaren sorterar själv avfallet i olika behållare. Kärl- och säckavfall får inte lämnas på en KLC. KLC kan även kallas återvinningscentral.
Källsortering	Sortering av avfall vid källan, d.v.s. på den plats där avfallet uppkommer, t.ex. i hushållet eller på arbetsplatsen. Det sorterade avfallet kan sedan avlämnas t.ex. i soprum i bostadsområdet, på en återvinningsstation eller på någon annan avlämningsplats.
Kärl- och säckavfall	Den del av hushållsavfallet som får läggas i kärl eller säck, det vill säga exklusive exempelvis avfall till materialåtervinning, grovavfall och farligt avfall.
Matavfall	Allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande.
Matavfallsquvarn	Matavfallsquvarn används för sönderdelning av matavfall så att det kan samlas upp i särskild slutna tank eller följa med avloppsvattnet ut i ledningsnätet eller till enskilt avlopp.
Materialåtervinning	När man återvinner ett material så att det kan användas i nya produkter (till skillnad från energiåtervinning). Hit räknas även biologisk behandling.
Miljöbalken (MB)	En svensk balk som trädde i kraft 1 januari 1999. Miljöbalkens bestämmelser syftar till att främja en hållbar utveckling för både nuvarande och kommande generationer.
Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)	MKB används för att få en helhetssyn av den miljöpåverkan som en planerad verksamhet kan medföra.
Nyttjanderättshavare	Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
Producent	Med producent avses enligt miljöbalken 15 kap. 9 §: 1. den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning, eller 2. den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl
Producentansvar	Skyldighet för producent att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återanvänds, återvinns eller bortskaffas (miljöbalken 15 kap. 12 §). Producentansvar finns för förpackningar, returpapper, elavfall, bilar, däck, batterier, läkemedel och glödlampor. Avfall som omfattas av producentansvar ska lämnas i de insamlingsystem som producenterna tillhandhåller.

Renhållningsordning	Den kommunala renhållningsordningen består av avfallsplan och avfallsföreskrifter som fastställs av kommunfullmäktige.
Restavfall	Hushållsavfall i vanliga soppåsen som kvarstår när matavfall, grovavfall, farligt avfall, elavfall och avfall som omfattas av producentansvar har sorterats ut, oberoende av vilken typ av behållare som avfallet samlas upp i. Dock avses inte slam från enskilda avloppsanläggningar, fett från fettavskiljare eller latrin.
Restavfall osorterat	Med osorterat restavfall avses här restavfall med ej utsorterat matavfall.
Returpapper	Tidningar, journaler, kataloger, skriv- och reklampapper som kan materialåtervinnas. Omfattas av producentansvar och ska lämnas i producenternas insamlingssystem. Returpapper ingår inte i kommunens ansvarsområde.
Rötning	Biologisk behandlingsmetod som innebär nedbrytning av biologiskt lättnedbrytbart avfall utan närvaro av syre. Näringsämnen och energi i form av rötgas eller biogas är produkter som kan användas efter processen.
Slamavskiljare	En anordning som används för att fånga upp slam i enskilda avloppsanläggningar.
Sluten tank	Behållare som kan användas för att samla upp avloppsvatten då det inte finns tillgång till kommunalt avlopp eller andra godkända enskilda avloppslösningar.
Transportväg	En väg som används av hämtningsfordonet för att ta sig till angöringsplatsen.
Trädgårdsavfall	Sådant biologiskt avfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus. Som trädgårdsavfall räknas inte avfall som uppkommer vid större omläggning av trädgårdar, stubbar eller fällda träd. Avfall som uppstår vid fastighetsinnehavarens skötsel av flerbostadshusens grönytor ingår inte heller.
Verksamhetsutövare	Den som driver yrkesmässig verksamhet. Verksamhetsutövaren är ansvarig för avfallshanteringen i verksamheten och är antingen fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare av en fastighet eller lokal.
Återanvändning	Användning av kasserad produkt utan föregående förädling.
Återvinning	Med återvinning avses bl.a. materialåtervinning, energiutvinning, kompostering och annan biologisk omvandling.
Återvinningscentral (ÅVC)	ÅVC kallas en Kretsloppscentral i Upplands-Bro kommun (se KLC uppe).
Återvinningsstation (ÅVS)	Med återvinningsstation avses en samlingsplats där hushållen kan lämna sina förpackningar och returpapper sorterade i olika behållare

Therese Eriksson
Enhetschef gata/park/trafik
Enheten Gata/Park/Trafik
+46 8-581 694 64
therese.eriksson@upplands-bro.se

Datum 2018-06-07 Vår beteckning TN 18/0162 Er beteckning

Tekniska nämnden

Omfördelning av investeringsmedel från gatubelysning till beläggning 2018

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att omfördela 2018-års investeringsmedel för gatubelysning och beläggning enligt Samhällsbyggnadskontorets förslag.

Sammanfattning

Tekniska nämnden tog 18 december 2017 beslut om att anta förslag till nämndbudget 2018. Budgeten för investeringsprojekt 2018 rörande Gatubelysning uppgår till 7 000 000 kr och Beläggning uppgår till 5 000 000 kr. Tekniska avdelningen föreslår nu att omfördela 2 000 000 kr från belysning till beläggning för 2018.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse den 7 juni 2018
- Nämndbudget 2018 – Tekniska nämnden

Ärendet

På grund av vintern som varit 2017/2018 med stora väderväxlingar har detta påverkat beläggningsarbetet på många av kommunens större vägar. Därför krävs det större insatser i år för att säkerställa god framkomlighet samt trafiksäkerhet. Görs inte åtgärder i år så kommer vissa av vägarnas uppbyggnad att påverkas av skadorna och förvärra situationen. Under 2018 kommer fokus ligga på det större vägnätet då vintern medfört extremt stor påverkan på beläggningsarbetet.

Belysningsarbetena under 2018 kommer framförallt vara fortsatt utbyte till LED-armaturer samt trygghetsskapande åtgärder. Kommunen ligger bra till belysningsmässigt, därför anser Tekniska avdelningen att det är ok att omfördela 2 000 000 kr från belysning till beläggning.

Barnperspektiv

Omfördelningen i sig bedöms inte ha någon påverkan på barn och ungdomar. Däremot gynnas barnen och deras miljö av välasfalterade vägar.

Mathias Rantanen
Samhällsbyggnadschef

Ida Brännström
Teknisk chef

Therese Eriksson
Enhetschef GataParkTrafik

Bilagor

Beslut sänds till

- Akt
- Gatuingenjör
- Ekonomistaben

Ida Brännström
Teknisk chef
Tekniska avdelningen
+46 8-581 691 56
ida.brannstrom@upplands-bro.se

Datum 2018-09-11 Vår beteckning TN 18/0280 Er beteckning

Tekniska nämnden

Budgetförslag nämnd år 2019

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar överlämna nämndbudgetförslaget 2019 till Kommunstyrelsen inför den fortsatta budgetberedningen.

Sammanfattning

Den 30 maj 2018 beslutade Kommunstyrelsen (KS § 105) om ett budgetdirektiv för 2019 med preliminära budgetramar för samtliga nämnder. Utifrån budgetdirektivet ska nämnderna ta fram och lämna ett förslag till budget och verksamhetsplan för 2019.

Tekniska nämnden har tilldelats en preliminär budgetram på 38 196 tkr för år 2019. Det är ett tillskott med 1 700 tkr jämfört med år 2018. Den tilldelade preliminära investeringsramen uppgår till 25 000 tkr. I redovisad driftbudgetram i rapporten är kapitaltjänstkostnader (avskrivningar och räntor) medräknade.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning är nämndens verksamhet inryms i budgetramen för 2019 genom omprioriteringar och effektiviseringar.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse den 11 september 2018
- Budgetdirektiv med preliminära budgetramar 30 maj 2018 (KS §105 2018-05-30)

Ärendet

Den 30 maj 2018 beslutade Kommunstyrelsen (KS § 105) om ett budgetdirektiv för 2019 med preliminära budgetramar för alla nämnder. Utifrån budgetdirektivet ska alla nämnder ta fram och lämna ett förslag till budget och verksamhetsplan för 2019. Inom ramen som tilldelats nämnden ska volymförändringar, löne-, prisuppräknings, eventuella satsningar och omfördelningar rymmas. Budgetförslaget ska även visa möjligheter till effektiviseringar inför kommande budgetår.

I budgetförslaget har nämndspecifika mål tagits fram och en bedömning om kommunens nya miljömål berör den egna verksamheten eller inte genomförts. Indikatorer kommer tas fram till budgetbeslut i nämnden.

Tekniska nämndens skattefinansierade verksamheter har tilldelats en preliminär driftsbudgetram på 38 196 tkr för 2019. Tekniska nämndens budgetram för 2019 har utökats med 1 700 tkr jämfört med 2018 för allmänna pris- och kostnadsuppräknningar samt kommande volymökningar. I redovisad driftbudgetram i rapporten är kapitaltjänstkostnader (avskrivningar och räntor) medräknade. Nämndens verksamheter finansieras dels via avgifter enligt taxa, dels via anslagsfinansiering (skattebidrag). Självfinansieringsgraden (via avgifter) för hela nämndens verksamhet uppgår till ca 15%. De största kostnaderna för nämndens verksamheter är personalkostnader, entreprenadavtal avseende vinterväghållning, gatu- och parkdrift. Den tilldelade preliminära investeringsramen uppgår till 25 000 tkr.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning är att nämndens verksamhet inryms i budgetramen för 2018 genom omprioriteringar och effektiviseringar. Affärsverksamheterna avfall respektive vatten- och avlopp finansieras till fullo (100%) genom avgifter som tas ut som regleras i avfallstaxan respektive VA-taxan.

Samhällsbyggnadskontoret föreslår att Tekniska nämnden beslutar att överlämna nämndbudgetförslaget till Kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Nästa steg i budgetprocessen

Efter att Tekniska nämnden har beslutat om överlämnande av nämndbudgetförslaget bereder Kommunstyrelsen förslaget inför beslut i Kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beräknas ta beslut om budget och verksamhetsplan för 2019 för Upplands-Bro kommun vid sammanträdet i november. När Kommunfullmäktige har fattat slutligt beslut kommer ett förslag till detaljerad nämndbudget för 2019 att arbetas fram vilken Tekniska nämnden beräknas kunna anta på sammanträdet i december alternativt vid första sammanträdet efter årsskiftet.

Barnperspektiv

Samhällsbyggnadskontoret bedömer att Tekniska nämndens budgetförslag inte strider mot barnperspektivet utifrån barnkonventionen.

Mathias Rantanen

Samhällsbyggnadschef

Ida Brännström

Teknisk chef

Therese Eriksson

Enhetschef GataParkTrafik

Lina Delde

Enhetschef Mät- och GIS

Henrik Kristensson

Enhetschef VA

Mikael Thelin

Enhetschef Avfall

Bilagor

1. Budgetförslag nämnd år 2019 (Kommunfullmäktiges version)

Beslut sänds till

- Kommunstyrelsen
- Ekonomistaben

Budgetförslag nämnd år 2019

Tekniska nämnden

Kommunfullmäktiges version

Innehållsförteckning

1	Verksamhetsåret 2019.....	3
2	Ansvarsområde och organisation.....	6
3	Vision och mål	7
3.1	Tillgänglig plats	7
3.2	Levande plats.....	8
3.3	God ekonomisk hushållning.....	10
4	Ekonomi	12
4.1	Driftbudget 2019.....	12
4.2	Specifisering av förändringar i nämndens/bolagets budgetram.....	12
4.3	Konsekvensbeskrivning.....	13
4.4	Specifisering av riktade statsbidrag.....	15
4.5	Investeringsbehov	15
4.6	Förändringar i taxor och ersättningar.....	18

1 Verksamhetsåret 2019

Kommunens tillväxt är fortsatt hög med många exploateringsområden som kräver utbyggnad av kommunens infrastruktur som VA, vägar, gc-vägar, parkering samt natur- och parkmark. Det ställer krav på att de tekniska verksamheterna ska leverera bra underlag vid planering, kvalitetssäkra upphandlingar av entreprenader samt ha förmåga att sköta och utveckla den befintliga infrastrukturen.

För Samhällsbyggnadskontoret är fortsatta förstärkningar av byggkedjan en fråga om både rekrytering av rätt kompetens och en fråga om resurser kritisk för fortsatta stadsbyggnadsprocessen.

För att kommunen ska kunna växa hållbart och kostnadseffektivt så måste tekniska nämndens verksamheter kunna bidra med sin kompetens i byggkedjan i tidiga planeringsskeden.

Under 2019 prioriterar vi trygghet, tillgänglighet och att stärka byggkedjan

- Vi fortsätter med det trygghetsskapande arbetet genom olika trygghetshöjande åtgärder.
- Vi fortsätter satsningen genom trafik- och tillgänglighetsprogrammet med trafiksäkerhetsarbete samt ökad och förbättrad tillgänglighet.
- Vi fortsätter att utveckla kommunens tätortsnära allmänna ytor.
- Vi fortsätter också att satsa på belysning och tillgängliga ytor. Fler ska på ett tryggt sätt kunna utnyttja gång- och cykelvägar, lekplatser och andra offentliga rum när som helst på dygnet och under hela året.
- Vi utvecklar och iordningsställer kommunägd tätortsnära mark successivt för att använda för spontanidrott eller lekyltor/-platser.
- Vi påbörjar arbetet med handlingsplanen som kommer att beslutas 2018 avseende nödvändiga bulleråtgärder utmed de kommunala vägarna.
- Utifrån medborgardialogen som slutförts under 2017 så färdigställer vi omvandlingen av Torget i Kungsängens centrum.
- Vi fortsätter utvecklingsarbetet för centrala Bro.
- Vi fortsätter att utveckla tjänsten för synpunktshantering och återkoppling där exempelvis felanmälan kan lämnas via karta på hemsidan.
- Vi fortsätter förstärka byggkedjan.
- Vi fastställer ny taxa för förrättningsförberedande tjänster.
- Vi fortsätter arbetet med att skapa kompletterande parkeringsytor.
- VA-planen färdigställdes och antogs i Kommunfullmäktige innan sommaren 2018. VA-planen pekar ut utbyggnad för landsbygden. Under 2018 kommer den att kompletteras med en detaljerad tidsplan. Ett arbete med en underhålls- och förnyelseplan för befintligt VA-nät samt att ta fram en dagvattenplan är också påbörjat.

Särskilda utmaningar för nämnden under året

Trygghetsskapande åtgärder

Vi fortsätter med trygghetsprogrammet för att få en planerad upprustning samt istandsätter våra trygghetsåtgärder med bl. a. komplettering av belysning samt tillgänglighets-, trygghets- och säkerhetshöjande åtgärder på allmänna platser och vägar.

Bibehålla och rekrytera medarbetare med erfarenhet

Kommunens läge i en stark tillväxtregion med höga krav på service och effektiv handläggning bygger på att det finns nödvändig bemanning. Kompetenser för tekniska avdelningen är en bristvara och därmed svårrekryterade. Ett viktigt fokusområde är också att behålla vår personal på en hårt konkurrensutsatt marknad. Att lyckas behålla personalen och att lyckas rekrytera nya kompetenta medarbetare är en avgörande faktor för att hantera de utmaningar som finns.

VA-utbyggnad på landsbygden

Den kommande landsbygdsutbyggnaden är historisk. Ett 20-tal områden planeras anslutas till kommunalt VA under den kommande 15-årsperioden. Utbyggnad av Ådöhalvön ligger först i tiden med beräknad entreprenadstart under hösten 2018.

Utbyggnad och anslutning av Tjusta skola och Håbo-Tibble kyrkby ska ske under 2019-2020. UBS-ledningen ger ramarna och förutsättningarna för detta. Projektering och planering pågår parallellt med färdigställandet av UBS-ledningen.

I VA-planen anges några grova tidsintervall för VA-utbyggnaden på landsbygden. Arbetet med en mer detaljerad tidsplan pågår och färdigställs under hösten 2018.

Löpande underhåll

I tider med kraftig tillväxt måste nybyggnation prioriteras, vilket leder till att förnyelse och underhåll av de kommunala befintliga anläggningarna inom VA och Gata/Park/Trafik lätt kommer i andra hand. Efter ett flertal år med snabb tillväxt och kraftig nybyggnation ser vi behovet av att öka våra underhållsinsatser kraftigt.

Utmaning att utveckla verksamhet som kommunen tagit över

En utvecklingsplan angående Kretsloppsverksamheten kommer att utarbetas under 2018. Utvecklingsplanen ska bland annat behandla följande frågor; strategi för bemanning, översyn av öppettider och service, möjlighet för ökad fraktionssortering, framtida ytbehov av sortering samt personalutrymmen med mera.

Nya krav från Lantmäteriet

KFF-avtalet med Lantmäteriet ställer krav på vår förmåga att leverera med kvalitet och i tid. Därför har mätninggruppen förstärkts och behöver investera i ytterligare en bil och mätutrustningsenhet.

GIS-verksamheten är till för och supportar hela kommunen. Ingen interndebitering för system eller gemensamt data görs, enheten står för dessa kostnader samt resurser för att stödja alla kommunens verksamheter i GIS-användningen. Vi ser ett ökat behov och en efterfrågan av vårt stöd till andra verksamheter än de tekniska.

Den digitala utvecklingen kring samhällsbyggnadsprocessen på nationell nivå påverkar kommunens arbete i allra högsta grad. Vi kommer fortsätta behöva anpassa våra arbetssätt och system efter kommande nya standarder och krav, exempelvis gällande detaljplaner. En förstudie i detta genomförs under 2019 för att sedan kunna starta omvandlingen som ett projekt under 2020

Framåtblick: Den tekniska verksamheten måste växa i takt med kommunen

Kommunen växer snabbt och den tekniska avdelningen behöver också växa för att klara utökade åtaganden. Flera stora exploateringsområden beräknas byggas under 2018 - 2019 där vatten, avlopp och gator kommer att byggas i kommunens egen regi. Den

tekniska avdelningen behöver därför fortsätta växa inom alla verksamheter, främst inom vatten- och avloppsenheten samt gata/park/trafik/. Den ökade mängden ytor som ska tas över efter slutbesiktning kommer påverka driftbudgeten i takt med byggnation under de kommande åren.

Fortsatta framtida investeringar genom digitalisering av tjänster, arbetsorderhantering och arbetsplanering och utveckling av kommunens geografiska databaser och dokumenthantering kommer att leda till en effektivisering av arbetsprocesser och en förbättrad kvalitet i och tillgänglighet till data.

2 Ansvarsområde och organisation

Ansvarsområde

Tekniska nämnden ansvarar för att bygga och förvalta vatten- och avloppsnät samt kommunala gator, vägar, trafikanläggningar (t. ex. parkeringar) och torg, skötsel av grönområden, bostadsnära skog inom detaljplan samt kommunala lekparkar.

Tekniska nämnden är även en trafiknämnd. Nämnden fullgör kommunens uppgifter inom vatten- och avloppslagstiftning och fastighetsrenhållning. Därutöver fullgör tekniska nämnden delar av kommunens förebyggande arbete inom miljö- och hälsoskyddsarbete utom myndighetsutövning för bl. a. entreprenörer.

Dessutom ansvarar nämnden för kommunens stamnät i höjd och plan, primär- och grundkartor och kommunens byggnads- och adressregister. GIS-verksamheten är den resurs som svarar för att tillgängliggöra geografiska data för hela kommunen. Nämnden arbetar också för kommunens frågor om namnsättning av till exempel vägar, parker, byggnader och anläggningar.

Nämnden ansvarar också för ärenden om flyttning av fordon och omhändertagande av fordonsvrak samt ärenden enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Organisation

Samhällsbyggnadskontoret är det kontor som arbetar för Tekniska nämnden. Kontoret arbetar även för Bygg- och miljönämnden och Kommunstyrelsen.

På kontoret finns det sju avdelningar: bygg-, exploaterings-, livsmedels-, miljö-, plan-, övergripande samhällsplanering och tekniska avdelningen. Varje avdelning leds av en avdelningschef.

Det är tekniska avdelningen som genomför arbetet inom nämndens ansvarsområden. Tekniska avdelningen är organiserad i fyra enheter som leds av motsvarande enhetschefer. Enheterna är Gata/Park/Trafik, Mät/GIS samt affärsverksamheterna Vatten- och Avlopp respektive Avfall.

3 Vision och mål

Visionen för Upplands-Bro är ”Kommunen som ger plats”.

Nyfikenhet, omtanke och liv är de kärnvärden som Upplands-Bro vilar på, både nu och i framtiden. Visionen har en målbild som berättar hur det ska vara att bo och leva i kommunen år 2035.

För att effektivt arbeta för förverkligandet av visionen har tre strategiska fokusområden identifierats: tillgänglig plats, mötesplats och levande plats. Fokusområdena är övergripande och tvärgående över kommunens verksamheter och åtaganden.

Tillgänglig plats definieras som en välkomnande plats som det är lätt att röra sig inom och dit det är lätt att ta sig. Mötesplats är en plats för utbyte av erfarenheter och kunskaper, där vi skapar arenor för ”oväntade” och kreativa möten. En levande plats är en plats som det är bra att bo och vistas i, där människor, djur och natur lever i en bra samklang.

Utöver dessa tre strategiska fokusområden som pekas ut i visionen så är god ekonomisk hushållning ett strategiskt fokusområde för kommunens verksamheter.

Inom varje fokusområde finns det ett antal politiskt beslutade övergripande mål.

Samtliga nämnder ska utforma sina budgetförslag med detta och kommunens organisationsfilosofi HEP (Helhetssyn, Engagemang och professionalitet) som utgångspunkt. Att bli bemött på ett professionellt och engagerat sätt oavsett fråga är utgångspunkten inom alla områden och ska genomsyra nämndernas budgetförslag.

I direktivet till nämnderna anges att nämnderna ska i budgetförslaget med utgångspunkt från kommunens övergripande mål presentera förslag på nämnds-specifika mål och uppdrag kopplade till de övergripande målen.

Nämnderna ska också redovisa förslag på indikatorer som mäter måluppfyllelsen och som ska följas upp vid tertiäl- och årsbokslut.

Det är viktigt att de mål som sätts anger en klar viljeinriktning och är så konkreta att de verkligen styr i den fortsatta processen.

Med målstyrning får varje styrelse/nämnd stor frihet att disponera tilldelade resurser inom sina verksamheter.

3.1 Tillgänglig plats

3.1.1 En kommun för alla

Beskrivning

Vi ger Upplands-Bro-borna en nyckelroll i utvecklandet av sin kommun. Jämställdhets-, integrations- och mångfaldsarbetet ska stärka den demokratiska processen. I demokratiprocessen ingår medborgardialoger och syftet är också att tillskapa mötesplatser för att uppnå levande platser.

Nämndmål:

En god dialog och service till medborgarna

Beskrivning

Vi vill att fler Upplands-Brobor deltar och är med i utvecklingen av kommunen. Under året fortsätter vi att arbeta med att skapa bättre förutsättningar för att hantera och ta hand om synpunkter och klagomål med återkoppling till medborgaren. Samtidigt bygger vi vidare på tidigare erfarenheter och utvecklar arbetet med medborgardialoger med målet att genomföra ett större dialogprojekt.

3.1.2 En kommun i arbete och företagande

Beskrivning

En minskad arbetslöshet är en central och kommunövergripande fråga. Arbetstillfällena ska skapas genom att samordna våra insatser och våga tänka nytt.

Ett växande näringsliv är en avgörande förutsättning för tillväxt. Engagemanget för de näringspolitiska frågorna i kommunen ska tas tillvara och utvecklas.

3.1.3 Vara en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt samt en bra fysisk arbetsmiljö, vilket bidrar till ett gott arbetsklimat, professionellt arbete och medarbetare som trivs.

Nämndmål:

Medarbetarna är nöjda med sin arbetsmiljö och arbetsplats

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser ska genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt och en bra fysisk arbetsmiljö.

Nämndmål:

Medarbetarna kommer åter i arbete efter sjukdom

Nämndmål:

Heltid som norm

3.2 Levande plats

3.2.1 En kommun som växer

Beskrivning

Vi är kommunen som ger plats. Fler ska kunna hitta ett hem i Upplands-Bro. Vi ställer om till ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Upplands-Bro.

Nämndmål:

En god trafikmiljö och tillgänglighet för alla trafikantslag

Beskrivning

Vi fortsätter att stärka byggkedjan genom det fortsatta arbetet för att öka trafiksäkerheten och tillgängligheten i kommunen för alla, men framför allt för oskyddade trafikanter. Vi kommer särskilt utveckla vår kommunikation i samband med pågående arbeten och projekt.

Nämndmål:

En trygg kommun för alla året runt

Beskrivning

En väl fungerande belysning på kommunens allmänna platser bidrar till att skapa en ökad trygghet. Genom fortsatt komplettering av belysning och genom att vi är effektiva vid driftavbrott och byte av trasig belysning, samt har en säker drift. Vi bidrar till att både trygghetskänslan och trafiksäkerheten ökar.

Nämndmål:

Vatten- och avloppssystemet har en hög dricksvattenkvalitet och god leveranssäkerhet

Beskrivning

Upplands-Broborna ska känna sig trygga med att dricksvattnet som kommunen levererar är rent och av hög kvalitet. Vi utvecklar och underhåller vatten- och avlopps nätet för att säkra vattentillgången i kommunen på lång sikt och har god beredskap för extraordinära händelser som kan hota dricksvattenförsörjningen.

Nämndmål:

Grönytor och lekplatser som möter framtidens behov

Beskrivning

Välskötta gröna ytor, smarta växtval, perenna planteringar och fortsatt analys av behov.

3.2.2 En hållbar kommun i utveckling

Beskrivning

Vi stärker vår hållbara profil och vårt klimatarbete genom ökad dialog med medborgarna.

Nämndmål:

Resursanvändningen är effektiv och har liten miljöpåverkan

Nämndmål:

Transporter i vår verksamhet ska ha liten miljöpåverkan

Nämndmål:

En avfallshantering som uppmuntrar till en hållbar livsstil med minskade avfallsmängder och ökad källsortering

Beskrivning

Vi har lagt grunden för den framtida avfallsverksamheten i kommunen genom ny avfallsplan som kommer att beslutas under 2018. Därefter kommer en taxeöversyn göras. Utvecklingen av matavfallsinsamlingen fortsätter med kommunens verksamheter under 2019.

3.3 God ekonomisk hushållning

3.3.1 En kommun med god ekonomi och uppföljning

Beskrivning

Kommunen har en ekonomi i balans, varje verksamhet håller sin budget varje år. Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag. Mellan nämnderna får justeringar ske av redovisningstekniska skäl under året. Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv. Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Nämndmål:

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Nämndmål:

Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag.

Nämndmål:

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv

Nämndmål:

Inköp sker hos upphandlade leverantörer

Nämndmål:

En god uppföljning av nämndens entreprenader och noggrann analys och planering inför nya entreprenadavtal

Beskrivning

Vi vidareutvecklar systematisk kontroll och uppföljning av våra driftentreprenader men även av det arbete vi utför i egen regi. Vi ska säkerställa att vi "får det vi betalar för". Vi ska genomföra leverantörsrevisioner och granska fakturor för att säkerställa upphandlad kvalitet och pris. Vi ska aktivt leta efter effektiviseringar, kostnadstjuvar och metodförbättringar i den egna verksamheten för ett minskat resurs- och tidsslöseri.

Vi ska i god tid fastställa principer för upphandlingen, ambitionsnivåer för olika områden och vilka övriga krav vi vill ställa i upphandlingen. Utifrån löpande utvärderingar av entreprenader ska vi inför kommande upphandlingar i god tid analysera och besluta om vad som ska läggas på entreprenad och vad vi ska göra med egen driftspersonal.

4 Ekonomi

4.1 Driftbudget 2019

Tkr	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	5 199	7 464	7 500	7 600	7 700
Kostnader	53 054	61 496	63 232	70 000	77 000
Nettokostnader *)	47 855	54 032	55 732	62 400	69 300

*) För 2019 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

Siffrorna i tabellen är inklusive kapitaltjänstkostnader (avskrivningar och räntor).

Den tilldelade ramökningen för tekniska nämnden är 1 700 tkr varav kostnads- och löneuppräknings utgör 700 tkr.

Avfall

Tkr	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	24 689	25 550	25 500	25 500	35 000
Kostnader	24 689	25 550	25 500	25 500	35 000
Nettokostnader *)	0	0	0	0	0

*) För 2019 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

VA

Tkr	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	48 227	52 132	55 000	57 000	59 000
Kostnader	48 227	52 132	55 000	57 000	59 000
Nettokostnader *)	0	0	0	0	0

*) För 2019 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

4.2 Specificering av förändringar i nämndens/bolagets budgetram

Tkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Avgår engångsanslag			
Allmänuppräknings av budgetramen (löne- och prisjustering)	700		
Volymförändringar	1 000		
Särskilda satsningar och andra tillskott			
Eventuella omfördelningar, effektiviseringar			
Summa (= tillskott enligt budgetdirektiv)	1 700		
Förändring kapitalkostnader			
Förändring budgetram	1 700		

Avser den skattefinansierade verksamhetens driftbudgetram.

Kommentarer förändring budgetram

Till budgetramen för 2019 har förändringen av kapitalkostnader (avskrivningar och internränta) lagts till. Det är gjort utifrån när investeringarna bedöms tas i bruk. Förändringen finansieras inom budgetdirektivens ram för kapitalkostnader.

4.3 Konsekvensbeskrivning

GATA/PARK/TRAFIKENHETEN

Strategisk utveckling och planering

Verksamheten kommer i första hand att satsa på att kommunen upplevs som trygg, snygg och funktionell för alla åldrar, dygnet runt, året runt. Verksamheten kommer prioritera att fortsätta utveckla och stärka byggkedjan och därefter att det löpande arbetet ska kunna fortlöpa till mycket god kvalitet för våra medborgare.

Nya exploateringsområden

Flera stora exploateringsområden planeras att påbörjas i kommunen under 2018-2019 i vilka vatten, avlopp och gator ska byggas i kommunens egen regi alternativt överlåtas till kommunen från exploatören som byggt dem. All byggnation påverkar även det befintliga vägnätet som slits mer än vanligt vilket ställer högre krav på underhåll i form av asfaltering och lagningar av exempelvis potthål. Inom exempelvis både Tegelhagen och Trädgårdsstaden bör det kunna arbetas med utformning av gatumiljön och med finansiering inom exploateringsbudgeten.

Den löpande verksamheten

Då kommunen växer snabbt och nya skötselnytor tillkommer så behöver enheten gata/park/trafik fortsatt utökade resurser för att hålla kommunen välskött. För att anpassa den löpande verksamheten till tilldelade medel så kommer ytor att ses över. För att avdelningen ska kunna möta den ökade mängden ytor i kommunen samt viss del av driften till egen regi så behövs personalutrymmen för driftpersonal samt möjlig utökning av maskinparken.

Då även trafikvolymerna ökar i och med kommunens tillväxt kommer det att fastställas vilka principer och riktlinjer som ska gälla för bulleråtgärder utmed de kommunala vägarna där kommunen är väghållare.

Den tekniska avdelningen behöver se till att ha en effektiv verksamhet, rätt arbetsprocesser samt utveckla organisationen för att kunna hantera den växande personalstyrkan och se till att kommunens hela byggkedja är fortsatt stark.

Vinterväghållning

Kommunens kostnader för vinterväghållningen varierar från år till år och är svåra att bedöma annat än baserat på tidigare års utfall. Med pågående klimatförändringar ser vi för närvarande en utveckling med mer frekvent skiftande väderlek (kyla-tö-kyla) vilket i sig betingar en ökad frekvens av halkbekämpningsinsatser än under tidigare år.

Höjd trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter

För att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter kommer kommunens samtliga övergångsställen ses över och förstärkas med belysning för att öka tryggheten men framförallt för att öka trafiksäkerheten genom att förstärka synbarheten för trafikanterna.

Drift och grönytor

Att hålla en god standard på befintligt skötselområde när kommunen växer snabbt är en utmaning för hela tekniska avdelningen.

Tryggt och snyggt

Det finns ett fortsatt stort behov av att arbeta med trygghetsfrågor i kommunen. Genom att ha genomarbetade skötselplaner och ökade trivselytor kan man få ett samhälle som upplevs som snyggt och välordnat vilket ökar den upplevda tryggheten. Ett led i detta är att det är fortsatt nolltolerans mot klotter. I arbetet ingår också att bland annat fortsätta byta ut bommar som är trasiga och inte fyller önskad funktion, skapa ökad trygghet med fortsatt arbete med kommunens gångtunnlar där det satsas på effektbelysning och även i omgivningar runt exempelvis gång- och cykelvägar samt parker.

Digitalisering innebär ökad service och kvalitetssäkring

En ökad digitalisering ger modernare och effektivare arbetsverktyg. Det finns både möjligheter och behov att utöka servicen till medborgarna, effektivisera verksamheten och kvalitetssäkra beslutsunderlag genom ökad digitalisering. Det är bland annat framtaget en ny funktion kopplad till kommunkartan som gör det enklare för kommuninvånarna att göra felanmälan. Den behöver dock vidareutvecklas och eventuellt utökas till att även omfatta andra verksamheter.

Kompetensförsörjning och rekrytering

En kritisk fråga är att säkerställa rätt och tillräcklig kompetens i konkurrens med övriga kommuner, statliga myndigheter och konsultföretag i regionen. Arbetsmarknaden är i dagsläget överhettad inom tekniska verksamheter och rörligheten inom vissa kompetensområden mycket hög. Kommunen konkurrerar om samma kompetens med både privat och offentlig sektor, varför dessa grupper är svårrekryterade.

Parkeringspaketet

En utvärdering och uppföljning av parkeringspaketet genomförs 2018. En positiv effekt av parkeringspaketet är att tillgängligheten till parkeringsplatser har ökat. Arbetet fortsätter med att komplettera utredningen om tillskapandet av nya parkeringsplatser samt framtagande av en app för att underlätta för pendlare som använder infartsparkeringarna och har SL-accesskort (30 dagar eller längre). Syftet med appen är att man via den ska kunna anmäla sin parkering för att slippa stå och vänta på parkeringsautomaterna liksom den som finns idag för vanlig betalning.

MÄT- OCH GISENHETEN

Vi stärker upp med ny personal under 2018 och ny utrustning under 2019. Utökningen är nödvändig för att kunna leverera enligt avtal till Lantmäteriet, detta för att uppfylla leveranstider på nybyggnadskartor och övriga kart- och mättjänster.

VATTEN- OCH AVLOPPSVERKSAMHETEN

Under 2018 ska en översyn av VA-taxan göras. För att hänga med i utvecklingen och möta stora utmaningar behövs ett proaktivt arbetssätt med rekrytering av personal och utöka organisationen i fortsatt snabb takt utan att för den skull få växtvärk.

Samtidigt effektiviseras våra arbetssätt där vi hittar bästa möjliga samarbetsformer, rutiner och gränssnitt på Samhällsbyggnadskontoret som helhet för att stärka byggkedjan hela vägen från planuppdrag till drift och förnyelse.

Ökad digitalisering ger modernare och effektivare arbetsverktyg, t ex kvalitetshöjning på kartmaterial, projekteringsverktyg och hydrauliska modeller. Delar av det arbetet pågår redan, men med fortsatt stort fokus på kompetenshöjning och kvalitetshöjning av det digitala kartmaterialet.

4.4 Specificering av riktade statsbidrag

En allt större del av kommunens finansiering kommer i form av riktade statsbidrag direkt från staten/regeringen. Riktade statsbidrag är specialdestinerade statsbidrag som antingen oftast rekvideras eller har ett ansökningsförfarande som nämnden själv ansvarar för.

Riktade statsbidrag bokas på kontoklass 3 i kommunens redovisning. Riktade statsbidrag är statsbidrag som inte ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Det riktade statsbidraget kommer inte, med andra ord, i de generella statsbidraget som nämnden får i sin budgettram.

Specificerade satsningar som ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning ingår i respektive nämnds budgettram och kan inte särskilt begäras från nämnden utöver den budgettram som nämnden får.

Riktade statsbidrag

Tkr	Erhållet 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	
Ridstigar		337,5	112,5	
Investeringsprojekt (t. ex Trafik- och tillgänglighetsprogrammet)	1 689		5 000	
Enskilda vägar	67	69	70	
	1 756	406,5	5 182,5	

Kommentarer riktat statsbidrag

4.5 Investeringsbehov

Investeringsprojekt

Tkr	År 2019	År 2020	År 2021	Avskrivningstid antal år	Avskrivning per år
Trafik- och tillgänglighetsprogrammet	9 000	35 000	20 000		
Bulleråtgärder	1 300	3 000	3 000		
Utveckling av Bro centrum	2 000	5 000	1 000		
Beläggning, belysning, trygghetsåtgärder	8 000	26 350	15 000		
Maskiner till drift	1 700	3 000	3 000		
Reinvestering Lekplatser och rekreationsytor	1 500	4 000	9 300		
Parkeringsåtgärder inkl. Cykelparkering i Kungsängen och Bro	1 500	100 000	2 000		
Summa	25 000	176 350	53 300		

I tabellen har flera investeringsposter grupperats för lättare översyn.

Kommentarer investeringsbehov

Trafik- och tillgänglighetsprogrammet (10 000 tkr) -Flera stora projekt i trafik- och tillgänglighetsprogrammet. Befolkningen ökar och det innebär att även projekten som främjar trafiksäkerhet och tillgänglighet ökar. Behovet finns bland annat för nya gång- och cykelbanor som ansluter till ny områden samt ombyggnationer för hastighetsdämpande åtgärder.

Bulleråtgärder (1 300 tkr) -Åtgärdsprogram för buller tas fram under 2018. Därefter behövs budget för genomförande av åtgärder. Kommunens planerade utveckling innebär att fler kommuninvånare och områden kommer att utsättas för ökat buller. Syftet med åtgärdsplanen är att begränsa bullrets negativa påverkan på människor och miljöer. Målet är att uppnå hälsosamma och attraktiva boende-, förskole- och skolmiljöer samt skydda ljudmiljön i parker, natur- och friluftsområden.

Utveckling av Bro centrum (2 000 tkr) - Stort behov av att utveckla Bro centrum både vad gäller grönytor och planteringar men även tillgänglighet och trygghet i form av exempelvis belysning, översyn av parkering med passage för gående och cyklister som idag måste ta sig rakt över parkeringen, tillgänglighetsanpassade busshållplatser med mera. Utvecklingen av Bro centrum kommer att ske i samarbete med Upplands-Brohus AB (UBH).

Beläggning och belysning (8 000 tkr) - Stort behov av ny beläggning på många av kommunens större vägar till exempel Enköpingsvägen och Granhammarsvägen. Behovet att lägga ny beläggning på dessa vägar har växt över tid och påverkas av att trafiken ökar ju mer kommunen exploateras samt att även byggtrafiken påverkar vägarnas hållbarhet. Nödvändiga investeringar så att vi exempelvis slipper riva upp delar eller hela vägbanan och bygga på underifrån vilket skulle resultera i högre kostnader och längre tid för trafikpåverkan i samband med arbetena.

Energibesparingen har redan börjat slå igenom då 90% av kommunens belysning är bytt till LED. Kostnaden för elförbrukningen är ett fastpris för respektive transformatorstation (ett antal olika mängd belysningspunkter är kopplade till en och samma transformatorstation). Avläsningen i transformatorstationerna håller på att bytas ut för att kostnaderna ska kunna regleras vart efter LED-lamporna installeras. Det bör även investeras i belysning på platser som upplevs otrygga och som är mörka samt se över belysning i anslutning till gångtunnlar, övergångställen och stationsområden

Maskiner till driften (1 700 tkr) - Då vi utökar antalet mätningssingenjörer behöver vi ytterligare en bil och en mätutrustningsenhet, detta för att kunna lägga så mycket tid som möjligt ute i fält för mätning. På grund av det ökade driftbehovet i kommunen inom gatapark-enheten behöver driftverksamheten utvecklas med fler maskiner för att kunna utföra delar av arbetet i egen regi.

Reinvestering lekplatser (1 500 tkr) - Inköp och reinvestering i ny lekplatsutrustning på befintliga lekplatser samt investering i nya rekreationsytor.

Parkeringsåtgärder inklusive Cykelparkeringar i Kungsängen och Bro (1 500 tkr) - Kompletterande infartsparkeringar i Kungsängen och Bro. Det behövs fler cykelparkeringar i kommunen, framförallt i stationsnära områden samt kring andra kollektivtrafikområden som exempelvis busshållplatser. Även investeringspengar för eventuellt införande av låncyklar och för laddplatser för elcyklar bör finnas. Detta är en stor del i en bilsnål samhällsplanering, att kunna erbjuda bra och säkra cykelparkeringar

gör att fler väljer cykel istället för bilen.

Avfall

Tkr	År 2019	År 2020	År 2021	Avskrivningstid antal år	Avskrivning per år
Nya containrar kretsloppscentraler	255	255	255		
Kretsloppsverksamhet och tekniskt kontor	1 000				
Summa	1 255	255	255		

Kommentarer investeringsbehov

Nya containrar kretsloppscentralerna - De befintliga containrarna är slitna och medför en arbetsmiljörisk. I dagsläget öppnas containrarna manuellt vilket medför moment som innebär risker. I dag finns säkrare alternativ med motordrivna hydrauliska lock som öppnas med ett knapptryck. Ambitionen är att byta ut alla containers under en 3-års period för att ha säkra och estetiskt mer tilltalande behållare.

Ny kretsloppsverksamhet / Tekniskt kontor - Avfallsenheten har fått i uppdrag att utreda möjligheter att utveckla kretsloppsverksamheten. Att skapa en ny och modern kretsloppscentralverksamhet är ett måste för att klara av framtida sorteringskrav samt den kraftiga befolkningsökningen i kommunen. Utredningen kommer att föreläggas av Tekniska nämnden under 2018. Den kommer bl. a. belysa möjligheten att sortera flera fraktioner, ökad flexibilitet för framtida förändringar av lagar, regler och rekommendationer samt utvecklad återbruksverksamhet.

I samband med uppdraget att utveckla kretsloppsverksamheten kommer även stora möjligheter till synergieffekter med de andra driftområdena inom tekniska avdelningens verksamhet att belysas.

VA

Tkr	År 2019	År 2020	År 2021	Avskrivningstid antal år	Avskrivning per år
Diverse maskiner	1 000	500	500		
Pumpstationer	6 000	2 000	2 000		
Tillskottsvatten	5 000	5 000	5 000		
LPS-pumpar	2 100	1 800	1 800		
Dagvatten	3 000	3 000	3 000		
Nya ledningar, renovering och serviser	9 000	9 000	9 000		
Utökat verksamhetsområde	20 000	20 000	20 000		
Fordon	4 000	1 500	1 500		
Summa	50 100	42 800	42 800		

Kommentarer investeringsbehov

Diverse maskiner

Vi uppdaterar kontinuerligt maskinparken.

Pumpstationer

Många pumpstationer är gamla och behöver renoveras, särskilt el- och styrsystem men

även pumpar.

Tillskottsvatten

Det nya arbetslaget öppnar möjligheter att arbeta mer offensivt med tillskottsvatten också.

LPS-pumpar

Nya LPS-pumpar i både befintliga och nytillkommande områden.

Dagvatten

Stora behov finns i till exempel gröna dalen runt nya IP och kyrkogården. Dammar och andra öppna dagvattenlösningar behöver byggas för att komma tillrätta med översvämningsproblematik. Dagvattenmodell färdigställdes under 2017 som visar på behoven av åtgärder.

Nya ledningar, reovering och serviser

Projektering i egen regi och ett extra arbetslag som lanseras under 2018 ger helt nya möjligheter att utföra mindre arbeten samt att arbeta med reovering och nyläggning. Behovet av försvarsarbeten i samband med exploateringar ökar också. Det nya arbetslaget ger större möjligheter att utföra fler och större åtgärder. En mängd försvarsarbeten för att förbättra leveranssäkerheten för dricksvatten planeras under 2019 i samband med flytten av Norrvattens ledning vid Tibbleängen.

Utökat verksamhetsområde

I samband med att kommunen växer och även att den nya vattenledningen läggs upp till Sigtuna för att skapa redundans i kommunen så kommer verksamhetsområdet att utökas med fler anslutningar. VA-utbyggnadsplanen visar på stora investeringsbehov, Tjusta och Håbo-Tibble är närmast i tiden.

Fordon

Nytt arbetslag behöver nya fordon, kontoret behöver en poolbil och ett antal driftsfordon är äldre och behöver ersättas.

4.6 Förändringar i taxor och ersättningar

MÄT- OCH GISENHETEN

Timtaxan justerades i april 2018. Hela taxan kommer att arbetas om enligt SKLs nya riktlinjer för mät- och karttaxa. Målet är att den nya taxan ska antas inför 2019. Framförallt kommer den bli tydligare och enklare, men också kommer taxorna justeras så de bättre motsvarar vad våra produkter faktiskt kostar.

VATTEN- OCH AVLOPPSVERKSAMHETEN

Ingen förändring har skett i taxan. En översyn av VA-taxan påbörjas hösten 2018.